

— R ý m a ř o v s k ý —
horizont

Měsíčník regionu Rýmařovska

číslo 6/2020

vyšlo 26. 6. 2020

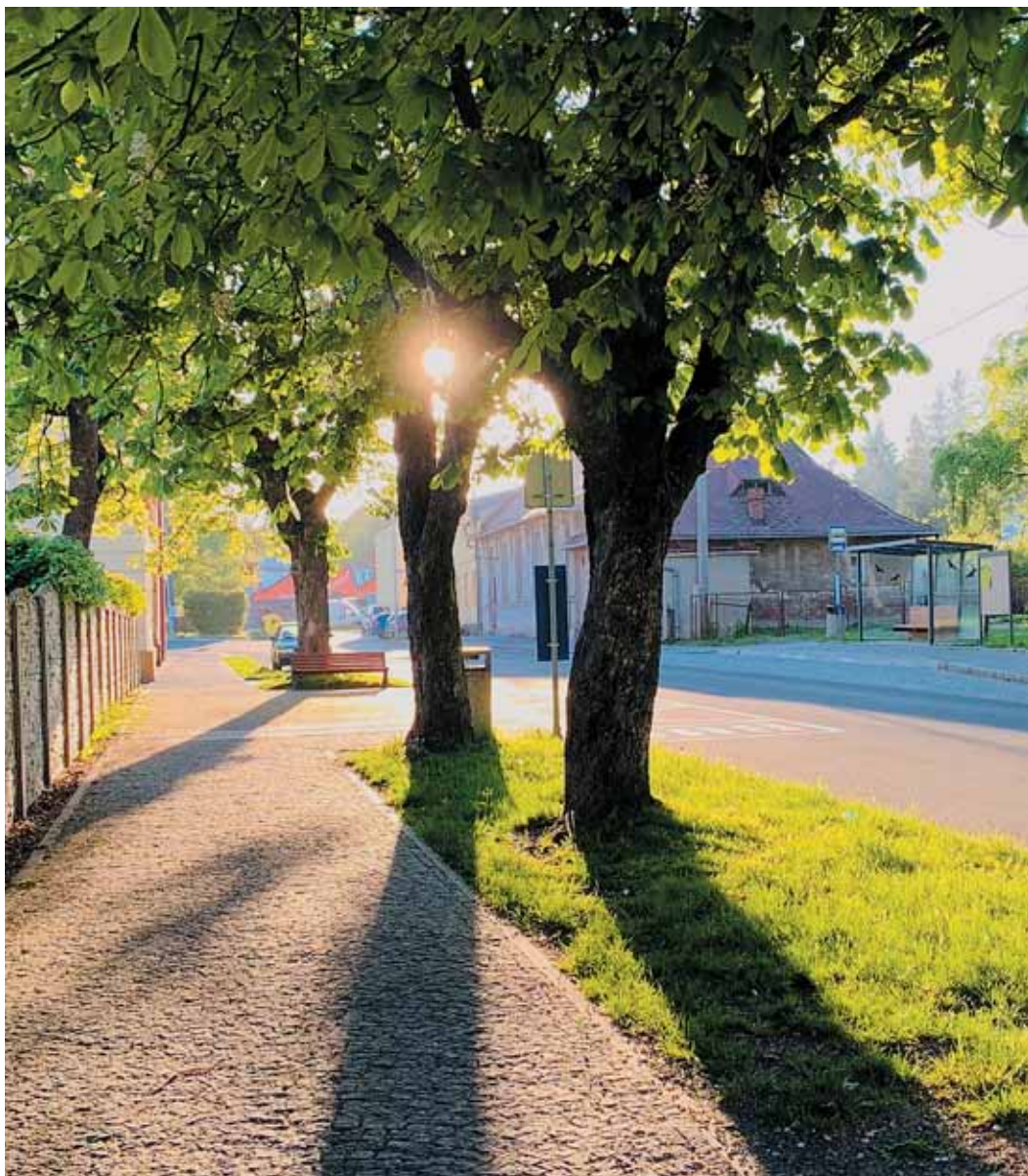
cena 15 Kč

Město nechalo opravit další drobné památky

Květinové záhony rozkvetly na dalších místech

ročník XXII.

Vzniklo nové sportoviště a učebna pod širým nebem

Nástěnná malba zobrazuje historii textilnictví na Rýmařovsku

Dobrovolníci nasbírali kolem půl tuny odpadu

LORD CUP

Rýmařov 2020

www.jiskrarilymarov.com

Fotbalový turnaj
mládeže
KATEGORIE U13
NEDĚLE 28.6.2020
od 9:00 - 16:30 hod.

Osobnost turnaje
Zdeněk POSPĚCH
reprezentant ČR 31 startů

Prodejní

Výstava obrazů terapie malbou

V prostorách Městského úřadu Rýmařov
Vernisáž 29.6.2020 / 17.30 hod

Červenec
Srpen

Nela Jančíková
Vojtěch Korpil

Diakonie ČCE – středisko v Rýmařově pořádá

Opékání buřtů pro seniory

Kdy? v úterý 30. 6. 2020 od 13:30 hod.

Kde? na zahradě střediska Diakonie ČCE,
tř. Hrdinů 48, Rýmařov

Opékání buřtů proběhne za příznivého počasí.

Srdečně Vás zvou zaměstnanci střediska.

#nejsemprase

DESATERO COOL VÝLETNÍKA

1. ODPADKY PATŘÍ DO BATOHU
2. CO PŘINESEŠ, TO ODNESEŠ
3. KDYŽ ZAHODÍŠ KAPESNÍK, NEBUDEŠ COOL VÝLETNÍK
4. KDYŽ TO JINAK NEJDE, ZAHRABEJ HO NĚKDE
5. SLUPKA I TEN VAJGL, JSOU ZAS JENOM BRAJGL
6. NETVOŘ HISTORII SVÝM ODPADEM
7. PŘÍRODA, TO JE CHRÁM
8. V PŘÍRODĚ NEJSI SÁM
9. UKLIDIT PO DRUHÝCH JE COOL
10. MAMKO, TÁTKO, NAUČ DĚTI – LES JE K TŮŘE, KOŠ NA SMETI

– a nezapomeň, že příroda není záchod. Každý si musí občas odskočit za smrček, myslí ale na to, aby po tobě nezůstala hromádka papíru nebo spoušť v borůvce.

Chceš přece přijít z výletu a říct si #nejsemprase

Více na webu nejsemprase.cz a sociálních sítích.

V tomto čísle najdete

Aktuálně z města

Město letos nebude navyšovat nájemné v bytech.....	str. 3
První úpravy městského rozpočtu.....	str. 4
Zastupitelé zrušili letošní Dřevařské, lesnické a myslivecké dny.....	str. 4
Vzniklo nové sportoviště v areálu základní školy.....	str. 5
Slovo krajského zastupitele.....	str. 7

Užitečná informace

Černé stavby a jejich osud.....	str. 7
Silnice z Tvrdkova na Rudu bude uzavřena.....	str. 8
Výzvy k zaplacení od nepoctivé firmy ignorujte.....	str. 8
Most u Janovického zámku se opravuje.....	str. 9
SeniorTAXI funguje stejně jako před nouzovým stavem.....	str. 10

Zdravotnictví

Nová zubní ordinace v Rýmařově přijímá pacienty.....	str. 10
--	---------

Školství

Absolventky představily svá díla v nové galerii.....	str. 11
Malotřídní školy fungují společně.....	str. 12

Městské muzeum a Galerie Octopus

Přírůstek do muzejních sbírek Červen: Hlava Stalina (1955).....	str. 14
Hedvou Český brokát provází továrník Schiel.....	str. 15

Genius loci

Umění ve veřejném prostoru Rýmařovska z let 1946–2017 14. Pomník zajatcům v Lomnici.....	str. 16
---	---------

Městská knihovna

Zásobili jsme knihobudku!.....	str. 20
Komiks na vzestupu.....	str. 20
Čtenářská výzva: Rachael Lippincott: Pět kroků od sebe.....	str. 21

Organizace a spolky

Dobrovolníci nasbírali kolem půl tuny odpadu.....	str. 23
Rýmařovští skauti se po pandemii znovu scházejí.....	str. 23
První možnost navštívit centrum Turistických známek v „Jednotě“ je tady.....	str. 23
Hrajte si a poznávejte Jeseníky.....	str. 24
Jdu na výlet aneb #nejsemprase.....	str. 24
Druhý ročník JES art.....	str. 25

Z okolních měst a obcí

Změna klimatu jako téma školní soutěže.....	str. 31
Informační středisko Chráněné krajinné oblasti Jeseníky – Karlova Studánka.....	str. 31

Akce hradu Sovince

Hrad Sovinec otevřel brány a program zahájil výstavou.....	str. 32
--	---------

Moravskoslezský kraj informuje

Provozovatelé atrakcí mohou požádat o dotaci v programu Vstupy do turistických atrakcí zdarma.....	str. 32
---	---------

Z historie

Nálezy z Janovického sídla rudolfinského velmože (záchranný výzkum 1987, 1996) 12. Doprovodná keramika, stavební prvky exteriéru a výzdoby interiéru.....	str. 33
Tábor smrti a utrpení v Lomnici.....	str. 35

Sport

Spolu na startu v Rýmařově i po celé republice.....	str. 38
Jiskra Rýmařov obsadila na turnaji v České Vsi páté místo.....	str. 38

Aktuálně z města

Z jednání zastupitelstva

Ve čtvrtek 28. května proběhlo ve velkém sále Střediska volného času zasedání zastupitelstva města v náhradním termínu. Neslo se ještě v duchu bezpečnostních a hygienických opatření. Zastupitelé i veřejnost museli mít roušky, u vstupu do sálu byla k dispozici dezinfekce a v prostoru pro veřejnost bylo sezení upraveno tak, aby byly dodrženy rozestupy.

V úvodu starosta Luděk Šimko blahopřál k narozeninám místostarostce Lence Vavříčkové a zastupitelům Lence Žmolíkové a Jaroslavu Kalovi.

Na programu byly body, které měly být původně projednávány na řádném zasedání zastupitelstva 16. dubna, to ale bylo kvůli pandemii zrušeno. Šlo především o závěrečný účet města za rok 2019 (včetně hospodaření příspěvkových organizací), zprávu o hospodaření společností Městské služby Rýmařov, s. r. o., Teplo Rýmařov, s. r. o., Spojené lesy, s. r. o., a Byterm Rýmařov, p. o., za rok 2019, schválení Strategického plánu města, územní plán, projednání situace ve VaK, a. s., Bruntál a majetkové záležitosti. Celé jednání zastupitelstva bylo v rámci zvyšování informovanosti a transparentnosti přenášeno on-line přes kanál Youtube. Přenos v reálném čase bez záznamu nepodléhá ochraně osobních údajů. O odkazu, na kterém je možné zasedání sledovat, vždy informují webové stránky nebo facebook města.

Foto: JS

Město letos nebude navyšovat nájemné v bytech

Epidemie koronaviru má negativní dopad nejen na podnikatelskou sféru, ale také na občany. Někteří zaměstnanci museli v době uzavření mateřských a základních škol pečovat o děti, byla jim nařízena karanténa, vybírali si dovolenou, někteří dokonce přišli o práci. Tato situace měla za následek propad příjmů do rodinných rozpočtů a problémy s hrazením plateb spojených s bydlením.

Na situaci zareagoval Parlament ČR schválením zákona č. 209/2020 Sb., podle kterého nemůže pronajímatel bytu v době od 27. 4. 2020 do 31. 12. 2020 jednostranně ukončit nájem pouze z důvodu, že je nájemce v důsledku omezení plynoucího z mimořádného opatření v době od 12. 3. 2020 do 18. 5. 2020 v prodlení s placením nájemného. Ze strany zákonodárců jde de facto o odložení splatnosti nájemného za období 3–5/2020 do 31. 12. 2020. Nájemce není zproštěn povinnosti platit zálohy na služby. Ochrana nájemníka před výpovědí se rozhodně nevztahuje na dlouhodobé problémové neplatiče, kteří dlužili za nájem před datem 12. 3. 2020, ani na nájemníky, kterým je dána výpověď z jiných důvodů, než je neplacení nájemného (typicky porušování dobrých mravů). Zákon neřeší prodloužení nájemních smluv na dobu určitou, kde je rozhodnutí o prodloužení či neprodloužení smlouvy na pronajímateli.

Důsledkem koronavirové krize je už dnes zdražení některých základních potravin, očekává se také zdražení služeb. Dopady budou dlouhodobé. Město Rýmařov má v nájemních smlouvách klauzuli o automatickém navyšování nájemného o inflaci předchozího roku.

Autor fotografie na titulní straně:

Jan Vantuch

Zastupitelé na svém zasedání 28. 5. 2020 schválili, že tohoto ustanovení město Rýmařov nevyužije a v tomto roce nájemné v bytech ve svém vlastnictví nezvýší. Další navýšení nájemného proběhne k 1. 7. 2021 o inflaci za rok 2020.

V rozpočtu Bytermu byla plánována inflace 2,5 %, což mělo do jeho

rozpočtu přinést cca 430 tisíc korun. Skutečná inflace za rok 2019 je 2,8 % (cca 460 tisíc korun). Ředitelka Bytermu je připravena upravit plán hospodaření organizace tak, aby tento výpadek byla schopna pokrýt bez požadavku na rozpočet města.

Ing. Lenka Vavříčková, místostarostka

První úpravy městského rozpočtu

Prognózy o propadu daňových příjmů města v souvislosti s pandemií COVID-19 se již naplňují. Příjmy za měsíce květen a červen 2020 jsou jen na padesáti třech procentech stejného období loňského roku, což představuje ztrátu 11 065 tis. korun. Negativní dopad na příjmy obcí bude mít i podpora pro malé s. r. o. vyplácená státem formou kompenzačního bonusu. Tento bonus bude kromě státního rozpočtu hrazen i z daně ze závislé činnosti (ze mzdy), která je zhruba z 24 % sdílena s obcemi. Tuto ztrátu by měla obcím zčásti nahradit vládou schválená kompenzace ve výši 1 200 korun na obyvatele.

Vzhledem k prognózám zastupitelstvo města na zasedání 28. května snížilo daňové příjmy města o 23,9 mil. korun. Adekvátně sníženým příjmům bylo třeba najít úspory na výdajové straně rozpočtu.

Úspory bylo dosaženo už v průběhu projektové přípravy chodníku na Okružní ulici, kde jsme původně předpokládali cenu 5 mil. korun, ale zpracovatel rozpočtu ji podle skutečného projektu stanovil na 3 mil. korun. Výběrové řízení na dodavatele jsme museli v červnu zopakovat, protože napoprvé se žádná firma nepřihlásila. Nejvýhodnější nabídku podala firma René Darmovzal, Vrbno pod Pradědem s cenou 2 416 tis. korun. Nyní probíhá administrace a bude předáno staveniště.

Smlouva o dílo je podepsána s vítězem výběrového řízení na opravu ulice Pivovarské a I. máje u ZŠ po ulici Hornoměstskou, která byla včetně rekonstrukce kanalizace rozpočtována na částku 14 mil. korun. Vítězná firma JR StaKR, s. r. o., Bruntál nabídla cenu 9 444 tis. korun s DPH. Spolu s příslibem dotací 5 mil. korun z Ministerstva pro místní rozvoj ČR generujeme na této akci úsporu 9 551 tis. korun. Minulý týden bylo firmě předáno staveniště, akce bude dokončena do čtyř kalendářních měsíců, tj. v průběhu října 2020.

Ukončena byla soutěž na zhotovitele nové lávky u garáží mezi ulicemi Palackého a Podolskou. Tím bude firma STAS, v. o. s., Rýmařov, která nabídla cenu 1 983 tis. korun.

Neplánovanou úsporu přineslo i rozhodnutí Správy silnic Moravskoslezského kraje nerealizovat opravu komunikace třídy Hrdinů – Revoluční. Správa silnic vyšla vstříc našemu požadavku na zvýšení bezpečnosti křižovatky obou ulic, v níž se nepozorní a neznalí řidiči domnívají, že je třída Hrdinů po celé délce hlavní. V místě křižovatky má dojít k „napřimení“ spojnice třídy Hrdinů a Revoluční ulice, což ale znamená nutnost úpravy jejího okolí. Spolu s nerealizovanou rekonstrukcí chodníků podél Revoluční ulice dojde k úspoře ve výši 4 mil. korun. S rekonstrukcí této páteřní cesty chtělo město spojit opravu části kanalizace na třídě Hrdinů (náklady 1,2 mil. korun). Ta bude realizována jen v rozsahu oprav upevnění kanálových rámců a poklopů.

Dnes už víme, že letos neproběhne ani výstavba chodníku od Školní ulice v Janovicích ve směru na Rýmařov a chodníku na Opavské ulici od Penny marketu ve směru na Bruntál (celkové náklady včetně vybudování dešťové kanalizace 6 mil. korun). Jediný dotační titul, z něhož lze tento typ investic financovat, a to až do výše 85 %, po-

skytuje Státní fond dopravní infrastruktury. Zpracovanou projektovou dokumentaci je ale potřeba upravit dle podmínek této dotace, což plánujeme provést v následujícím roce.

V letošním roce bylo plánováno zahájení rekonstrukce Strálecké ulice a přilehlých ulic Nové, Luční, Polní a Slunečné včetně opravy splaškové a dešťové kanalizace za 8,79 mil. korun – to je zatím jediná akce, od které vědomě upouštíme.

V rozpočtu města je nadále počítáno s opravou komunikace U Rybníka, která byla plánována už v roce 2018. Bohužel vyřešení vlastnických vztahů k cizím pozemkům dotčeným stavbou trvalo déle, než jsme předpokládali. Nyní už vše spěje ke zdárnému konci.

V rozpočtu města zatím ponecháváme vybudování domu s pečovatelskou službou na Lidické ulici, i když aktuálně víme, že jsme nezískali dotaci z programu Podpora bydlení vyhledávaného Ministerstvem pro místní rozvoj ČR. Lze předpokládat, že se někteří úspěšní žadatelé mohou dostat do problémů se spolufinancováním svých projektů, a proto dotaci odmítnou. Pak by přišel na řadu náš projekt.

Do rozpočtu byly zahrnuty dvě nové investiční akce. Vedle prodejny Rýmařovanka na Bartákové ulici vznikne nové parkoviště s povrchem ze zasakovací dlažby pro 13 vozidel. Výběrové řízení na tuto akci vyhrála firma Ludvas Trade, s. r. o., Rýmařov, za nabídkovou cenu 480,4 tis. korun.

Druhou stavbou je úprava uličního prostoru sídliště Příkopy, jež má vyřešit nedostatek parkovacích kapacit v prostoru obytné zóny. Místní obyvatelé jsou nuceni parkovat v místech, kde to není dovoleno. Nově bude parkování umožněno pouze na jižní straně ulice, přičemž před domy 1 a 3 bude vybudováno kolmé stání pro 21 vozidel a v oblouku před domem číslo 5 bude pět podélných parkovacích míst. Povrch parkovacích ploch bude proveden ze zasakovací dlažby. Stávající chodník bude posunut k panelovým domům. Dojde k úpravě vjezdu do obytné zóny ve směru z Revoluční ulice, kde budou zpomalovací polštáře nahrazeny dlouhým zpomalovacím prahem s integrovaným přechodem pro chodce. V rámci výstavby bude přemístěno stání kontejnerů na směsný a tříděný odpad. Rozpočtovaná cena je 2 009 tis. korun.

Souběžně řeší vedení města možné úspory svých příspěvkových organizací. V jejich případě ale jde proti úspoře provozních nákladů i ztráta z plánovaných tržeb. Příspěvkové organizace přispějí do rozpočtu města ze svých investičních fondů, které dlouhodobě vytvářejí z odpisů vlastního majetku, a nyní zde mají kumulované prostředky v celkové výši 2 313 tis. korun.

Stále věříme, že se nám toto těžké období podaří překonat bez zásadních dopadů na život města. Věříme, že i naši zákonodárci si uvědomí, že je důležité zachovat finanční prostředky obcím, aby mohly investovat a znovu rozehýbat regionální ekonomiku, pomoci živnostníkům a místním firmám.

Ing. Lenka Vavříčková, místostarostka

Zastupitelé zrušili letošní Dřevařské, lesnické a myslivecké dny

Zastupitelé mimo jiné projednávali organizaci Dřevařských, lesnických a mysliveckých dnů, které byly naplánovány na 5. září letošního roku.

V době zasedání zastupitelstva byly povoleny akce pro maximální počet 300 osob (včetně vystupujících, organizátorů a případných prodejců), zatím se předpokládá, že do konce prázdnin by mohly být povoleny akce až pro 1 000 osob. Podmínky nařizují evidovat a regulovat počet osob aktuálně přítomných na místě, což na této otevřené akci není možné. Organizátor musí dále dbát na rozestupy mezi návštěvníky a zajistit průběžnou dezinfekci míst pro občerstvení, prodejních míst, mobilních toalet atd.

Protože nelze odhadnout vývoj epidemiologické situace a s tím souvisejících hygienických nařízení, rozhodli zastupitelé již nyní o zrušení letošních Dřevařských, lesnických a mysliveckých dnů. Zrušení akce v pozdějším termínu by pro město znamenalo povinnost uhradit všem vystupujícím plný honorář, což představuje celkem 520 tis. korun. Tento scénář si město vzhledem k očekávanému významnému propadu daňových příjmů nemůže dovolit.

Rozhodnutí nebylo pro zastupitele vůbec jednoduché, protože se tím přetrhne dlouholetá tradice konání akce. Věříme, že se v příštím roce všichni společně sejdeme na Dnech města.

Ing. Lenka Vavříčková, místostarostka

Zastupitelé schválili strategický plán

Zastupitelstvo schválilo Strategický plán rozvoje města Rýmařova do roku 2030. Ten zachycuje hlavní problémy rozvoje města, stanoví možná řešení a podporuje efektivní využívání finančních prostředků města i jeho celkového potenciálu. Sladuje představy jednotlivých subjektů o rozvoji města – slouží tak k prevenci budoucích sporů a zajišťuje kontinuitu rozvoje. Je klíčovým podkladem pro rozhodování zastupitelstva a zvyšuje připravenost města k podání žádostí o dotační podporu a možnost získat vnější finanční prostředky. Je informačním nástrojem pro stávající i nové obyvatele či podnikatele o tom, co je pro město důležité, a o plánovaných investicích.

V analytické části je komplexně zachycena situace ve městě. Charakteristika jednotlivých oblastí života je doplněna zhodnocením hlavních rozvojových činností v minulých letech, výsledky dotazníkového šetření mezi obyvateli a srovnáním s vybranými městy v širším okolí. Souhrnné zhodnocení je zpracováno ve SWOT analýze. Pro realizaci návrhové části je důležitý popis vazeb na koncepci.

Návrhová část obsahuje vizi a dlouhodobé cíle do roku 2030. Způsob naplnění vize a dosažení cílů je rozpracován v podobě opatření a aktivit (konkrétních záměrů). Hlavními podklady pro formulaci aktivit byly analytická část strategického plánu, programové priority pro období 2018–2022, integrovaný dokument rozvoje, stávající koncepcce města a podněty z dotazníkového šetření. Různá témata řešená v návrhové části se liší co do rozsahu a podrobnosti, protože v některých oblastech má město již promyšlenou představu o jednotlivých úkolech, v jiných oblastech bude pokračovat diskuze a řešení bude rozvíjeno na základě doporučení odborných pracovních skupin.

Strategický plán byl zpracováván od poloviny května 2019. Od konce července do začátku září 2019 proběhlo dotazníkové šetření názorů obyvatel, kterého se zúčastnilo celkem 487 osob. Návrh strategického plánu byl představen občanům v lednu 2020 na veřejném diskuzním fóru. Zazněla zde řada užitečných podnětů, které byly promítnuty zejména do komentářů k jednotlivým aktivitám.

Zdroj: www.rymarov.cz

Město nechalo opravit další drobné památky

V rámci každoročních oprav drobných památek, které nejsou zapsány v Ústředním seznamu nemovitých kulturních památek ČR, a nepodléhají tedy státní památkové péči, nechalo město Rýmařov opravit dřevěný kříž v Ondřejově a památník v Edrovicích.

Dřevěný kříž Krista Spasitele je vysoký více než 4 metry, vyrobený z modřínového dřeva a opatřený malovaným plechovým reliéfem Krista. Kříž byl vlivem povětrnostních vlivů porostlý lišejníky a znečištěný spady a exhaláty. Reliéf Krista byl zkorodovaný, barvy vybledlé a zestárlé. Dřevo i ocelová pata kříže proto byly očištěny a ošetřeny nátěrem, vyobrazení Krista včetně cedulky „INRI“ bylo ošetřeno, přemalováno a opět

tovně osazeno na kříž. Práce provedla firma Svatopluk Bedřich st. z Lomnice za celkovou částku 17 200 korun.

Památník obětem 2. světové války v Edrovicích z umělého kamene byl rovněž vlivem spadů, exhalátů a různých nánosů značně znečištěný, původní nápis byl málo zřetelný, spodní základ pomníku byl v havarijním stavu. Základ byl tedy odkopán, rozvolněné části byly odstraněny a zality betonovou směsí s drtí. Pomník byl očištěn a penetrován, nápisy přepsány zlatou barvou. Práce provedla firma Svatopluk Bedřich st. z Lomnice za celkovou částku 32 900 korun.

Zdroj: www.rymarov.cz, foto: archiv MěÚ Rýmařov

Břehy Podolského potoka projdou rekonstrukcí

V polovině června byla zahájena stavba nazvaná „Podolský potok I“, která zahrnuje rekonstrukci koryta v úseku cca 300 metrů od mostu před

Krátkou ulicí po směru toku. Bude opraveno stávající podélné opevnění, příčné objekty, dlažba a opěrné zdi z lomového kamene. Na levém břehu je navrženo odstranění opěrné zdi, rozšíření koryta toku bermou a opevnění břehu rovnáninou z lomového kamene. Na pravém břehu bude před stávající zeď zbudována předsazená patka z rovnániny z lomového kamene prolitá betonem.

Investorem akce jsou Lesy České republiky, s. p., a zhotovitelem společnost EKOSTAVBY HZ, a. s. Pro přístup ke stavbě bude využita nově zřízená komunikace podél hráze rybníka pod benzinovou pumpou, a proto lze očekávat větší pohyb stavební techniky kolem rybníka i na Opavské ulici.

V souvislosti s plánovaným zásahem do břehů se předpokládá narušení přirozeného prostředí vodních živočichů, proto místní organizace rybářského svazu provedla odlov ryb pomocí elektrického agregátu od splavu na Jesenické ulici po zámek Janovice. Slovené ryby byly převezeny do jiné části Podolského potoka.

Foto a text: JS

Vzniklo nové sportoviště v areálu základní školy

V areálu stávajícího sportoviště základní školy na ulici 1. máje byla vybudována nová běžecká dráha a sektor skoku do dálky. Běžecká dráha je 60 m dlouhá a 3,7 m široká se třemi pruhy a tartanovým povrchem. Rozměry a technické řešení byly zvoleny s ohledem na blízké vedení parovodu. Součástí tartanového povrchu je i rozběžiště pro skok do dálky. Pískové doskočiště bylo vysypáno křemičitým kula-tozrným pískem. Nová je také výseč pro hod kriketovým míčkem a přístupové plochy ze zámkové dlažby. Akci provedla firma Stavosport, s. r. o., Fryšták za cenu 1 923,5 tis. korun. V současnosti probíhá administrace podkladů a bude proplacena dotace z Ministerstva pro místní rozvoj ČR v celkové výši 1 154 tis. korun.

Ing. Miroslav Sigmund, vedoucí odboru regionálního rozvoje

Foto: JS

Mateřská škola na Revoluční ulici má nové hřiště

Ministerstvo životního prostředí

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Cílem úpravy zahrady byla přeměna venkovního prostředí školního zařízení na „učebnu pod širým nebem“, která se stane nedílnou součástí výukového plánu mateřské školy a dětské skupiny. Dalším smyslem nové zahrady je rozvíjení a formování kladného vztahu dětí k přírodě a životnímu prostředí. Zahrada má představit přírodu v její rozmanitosti a umožnit s ní dětem co nejbližší kontakt.

Byly odstraněny zastaralé herní prvky, dlážděná terasa, kovová konstrukce, která dříve sloužila jako pergola, a dvě sestavy lavic se stolem, které rovněž byly v nevyhovujícím stavu. Nově byly vybudovány užitkové záhony, kde bude možné pěstovat jahody, fazole, lichořeřišnici apod., byl zasazen keř s jedlými plody – muchovník, založeny bylinkové záhony a kompost. Na ně navazuje dřevěná terasa s pergolou, jež bude sloužit jako pozorovatelná, ale také jako pracovní místo s mobiliářem. K provozu zahrady bude využívána výhradně dešťová voda, která byla svedena z okapu do barelu, z něhož budou moci děti napouštět vodu do konvíček, do korýtek a do prohlubní kamenů sloužících jako pítka pro ptactvo a drobné živočichy. Prostor pro pohyb naleznou děti v centrální části zahrady, kde je zřízena dřevěná prolézací sestava a skupinová houpačka.

Stavební práce provedla společnost STROMMY COMPANY, s. r. o.,

se sídlem Andělská Hora 143, která zvítězila ve výběrovém řízení s nabídkovou cenou 556 599,50 korun.

Na realizaci získalo město dotaci z programu SFŽP, aktivita 6. 1. C – Rekonstrukce a vybavení center ekologické výchovy, učeben a jiných zařízení pro účely EVVO („Přírodní zahrady“), ve výši 497 tisíc korun.

Foto a text: Ing. Miroslav Sigmund
vedoucí odboru regionálního rozvoje

Městské služby využívají nové garáže

Během června byla dokončena stavba garáží v areálu Městských služeb Rýmařov, s. r. o., na Palackého ulici. Nová stavba zahrnuje prostory garáží pro pět vozidel a sklad posypového materiálu (šterku, soli) a drobného mobiliáře. Nový objekt v půdorysném tvaru písmene „L“ navázal na zadní a přední trakt stávajícího areálu, čímž vzniklo uzavřené nádvoří. Dešťová voda ze střech je odváděna do areálové dešťové kanalizace a dále do retenční nádrže, z níž je regulovaně odváděna do Podolského potoka. Dešťová voda z manipulačních ploch je odkanalizována přes sorpční vpust, která

spolehlivě zabrání havarijnímu úniku ropných látek a umožní odtok čisté vody do areálové dešťové kanalizace a následně do Podolského potoka.

Výběrové řízení na realizaci stavby vyhrála společnost Weisstav, s. r. o., Olomouc, s cenou 7 690 tis. korun s DPH. Na stavbu navázalo vytvoření zpevněné asfaltové plochy na nově vzniklém prostranství, kterou v současné době dokončuje společnost KARETA, s. r. o., za nabídkovou cenu 624 tis. korun s DPH. Ing. Miroslav Sigmund
vedoucí odboru regionálního rozvoje

Městské záhony rozkvétají

Po „třech zmrzlých“ přišlo na řadu každoroční osázení květinových záhonů letničkami. Po zimě byly záhony vyplety a uklizeny, aby byly připraveny na zkrášlení. Během jednoho týdne dvě zahradnice a tři pracovnice Městských služeb Rýmařov, s. r. o., vysázely více než 6 000 sazenic letniček a obnovily 350 ks trvalek a keřů na frekventovaných a významných místech ve městě. Jde o více než deset lokalit, například náměstí Míru, začátek třídy Hrdinů, prostranství u SVČ, u církevních budov, záhony u hřbitova, v Ondřejově, krásný je nyní také park v areálu nemocnice a další. Na náměstí Míru byly nově osázeny záhony okolo stromů u sochy sv. Jana Nepomuckého a budou zde instalovány květinové pyramidy.

Na zadání odboru životního prostředí se Městské služby Rýmařov snaží rozšiřovat i množství smíšených trvalkových záhonů. Takto vysázené plochy by měly být méně náročné na údržbu. V loňském roce na podzim vznikly dva nové záhony u Rýmařovanky a před budovou nové knihovny a letos se už můžeme těšit z jejich plné krásy.

Bohužel i do této činnosti zasáhl koronavirus. Obvykle jsou květiny do zahradnictví dováženy z Polska, ale letos byly uzavřeny hranice, a výběr byl tedy značně omezený množstvím i cenou. I díky tomu v letošním roce můžete vidět odlišné kombinace letniček než dříve.

JS

Foto: Jana Krajčová

Slovo krajského zastupitele

Na šestnáctém jednání Zastupitelstva Moravskoslezského kraje 4. června 2020 bylo předloženo k projednání 103 bodů. Zastupitelstvo se v rámci bezpečnostních hygienických opatření v souvislosti s koronavirem konalo mimořádně v prostorách kongresového sálu hotelu Clarion v Ostravě.

Hejtmán Ivo Vondrák seznámil zastupitele s aktuálními opatřeními kvůli koronaviru v našem kraji. Informoval o situaci v Dole Darkov, kde se nákaza rychle rozšířila, a proto zde probíhá plošné testování. Rovněž poděkoval všem, kteří se podíleli na zvládnutí epidemie v našem kraji.

Nejdůležitějším bodem jednání krajského zastupitelstva byla zpráva o stavu rozpočtu kraje na rok 2020 a řešení dopadů COVID-19. Náměstek hejtmána Jaroslav Kania podal informace o aktuální situaci. V loňském roce česká ekonomika rostla o 2,6 %, v letošním roce se dle ČNB očekává pokles o 8–10 %. Jde o větší propad než za finanční krizi v roce 2009. Aktuální výpadek v daňových příjmech kraje činí 1,721 mld. korun, z toho v dopravní obslužnosti 221 mil. korun.

Zastupitelstvo schválilo změnu financování akcí reprodukce majetku na rok 2020 včetně změny závazků a rozhodlo financovat strategické projekty Moravskoslezského kraje ve výši 488 mil. korun. Opatření k řešení ekonomických dopadů COVID-19 na rozpočet Moravskoslezského kraje na rok 2020 bude předloženo na dalším zastupitelstvu 3. září 2020. Schválen byl i závěrečný účet Moravskoslezského kraje za rok 2019.

Za účelem dovybavení jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí

v souvislosti s prokázaným výskytem COVID-19 a při dalších mimořádných událostech a krizových situacích bylo rozhodnuto darovat vybraným obcím Moravskoslezského kraje 1 100 adaptérů přechodků k dýchací technice v celkové částce 927 mil. korun. V naší oblasti se to týká JPO II Rýmařov, Břidličná, Dolní Moravice, Horní Město, Lomnice, Malá Morávka a JPO III Ryžoviště.

Krajské zastupitelstvo schválilo dotace z Programu na podporu dobrovolných hasičů 2020. Bylo přijato 153 žádostí s celkovým požadavkem 9 636 tis. korun. Podmínky splňovalo 141 žádostí, rozděleny byly 4 mil. korun. Sboru dobrovolných hasičů v Rýmařově bylo schváleno 80 tis. korun na podporu mladých hasičů a Sboru dobrovolných hasičů ve Staré Vsi 67 tis. korun na vybavení SDH.

Cílem dotačního programu Podpora místních akčních skupin Moravskoslezského kraje 2020 je podpora strategií, na jejichž základě bude možné v novém programovacím období EU 2021–2027 čerpat prostředky na podporu komunitního rozvoje. Dotace byla schválena jedenácti žadatelům. Rýmařovsko, o. p. s., obdrží dotaci ve výši 264 300 korun na projekt Příprava strategie komunitně vedeného místního rozvoje Rýmařovsko.

Zastupitelstvo kraje rozhodlo zahájit přípravu projektu Zkvalitnění lokálního monitorovacího a varovného protipovodňového systému na území Moravskoslezského kraje, který bude financován z Operačního programu Životní prostředí s náklady 20 mil. korun. Realizace by měla probíhat v letech 2020–2023. Dojde k doplnění hladinoměru a srážkoměru do vybraných lokalit, ze kterých budou odesílána data na krajský úřad. Součástí realizace bude webový integrační portál a mobilní aplikace zdarma dostupná státní správě, samosprávě a občanům Moravskoslezského kraje.

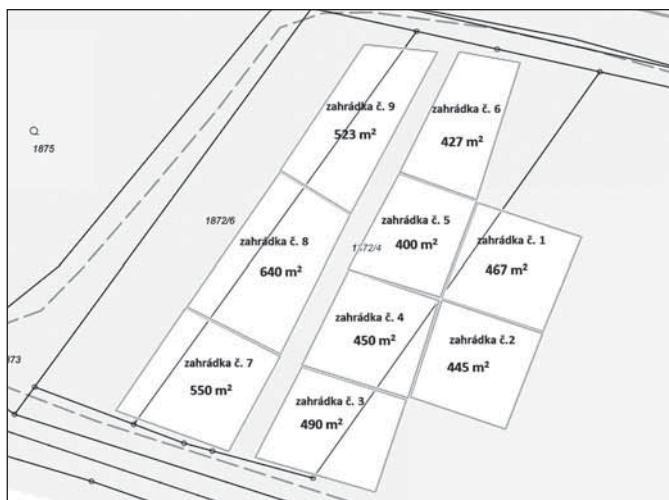
Závěrem bych chtěl čtenářům a redakci popřát příjemné prožití dovolené.

*Ing. Jaroslav Kala
krajský zastupitel (ČSSD)*

Užitečná informace

Zahrádku můžete mít už letos

Město Rýmařov vyhlásilo záměr pronájmu pozemků za účelem zřízení devíti nových zahrádek v zahrádkářské kolonii Nádražní – Pod Trať. Minimální nabídková cena činí v souladu s Pravidly pro pronajímání nemovitého majetku města 1 Kč/m²/rok a jediným hodnotícím kritériem pro

výběr je nejvyšší nabídnutá cena za pronájem konkrétní zahrádky. Nejzazší termín pro podání nabídek je 7. 9. 2020 do 16:00, tedy do zahájení schůze hospodářské komise, na které se budou nabídky otevírat.

Zájemce může podat nabídku na více zahrádek, ale na každou zahrádku pouze jednu nabídku, protože jednomu zájemci může být pronajata jen jedna zahrádka. V případě, že zájemce bude úspěšný u více zahrádek, bude vyzván, aby si jednu z nich vybral. U zahrádek, které se takto uvolní, se pořadí posune o jedno místo, a zahrádka tak bude pronajata zájemci, který nabídl druhou nejvyšší částku. Pokud odstoupí i druhý zájemce, bude nabídnuta třetímu v pořadí atd. Pokud nebude některá zahrádka pronajata nebo dojde k odstoupení všech zájemců u dané zahrádky, bude zveřejněna (i opakovaně) další výzva k podání nabídek. O pronájem zahrádky nemůže požádat ten, kdo již v této zahrádkářské kolonii má pronajatu část pozemku za účelem zřízení zahrady, ani nikdo z členů společné domácnosti, aby bylo umožněno zřízení zahrádky zájemcům, kteří ještě žádnou zahrádku v pronájmu nemají.

Více informací najdete na www.rymarov.cz, na úřední desce nebo na finančním odboru MěÚ Rýmařov, náměstí Míru 230/1, u paní Markéty Krhovské, tel. č. 554 254 151, e-mail: krhovska.marкета@rymarov.cz.

JS

Foto: MěÚ Rýmařov

Černé stavby a jejich osud

Poslední dobou se na stavebním úřadu množí dotazy týkající se tzv. „černých staveb“, a tak cítím potřebu tuto problematiku trochu přiblížit. Stavební úřad je pověřen výkonem státní správy podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavebního zákona). Jak název napovídá, činnost je rozdělena na územní plánování, které se zabývá územně plánovací činností, a na stavební řád, který obsahuje celou škálu činností od umístování staveb, povolová-

ní až po kolaudace a mnohé další, jejichž výčet včetně přílohy s podrobným popisem naleznete na webových stránkách města www.rymarov.cz/odbory-uradu/993-stavebni-uradu.

Část stavebního řádu se zabývá nepovolenými stavbami, stavbami postavenými bez stavebního povolení nebo v rozporu s ním a stavbami, u kterých uplynula doba užívání. Pojem „černá stavba“ stavební zákon nezná, ale jde o zažitý a běžně používaný termín.

Problematika tzv. „černých staveb“ je řešena v § 129 stavebního zákona, kde se uvádí: *Pokud stavebník (nepovolené stavby) požádá o dodatečné povolení, stavební úřad vede řízení o podané žádosti.* Dále se stejný paragraf zabývá tím, za jakých podmínek lze takovou stavbu dodatečně povolit. Pokud stavebník prokáže, že stavba není umístěna v rozporu s cíli a úkoly územního plánování, není provedena na pozemku, kde to zvláštní předpis zakazuje nebo omezuje, a pokud není v rozporu s obecnými požadavky na výstavbu nebo s veřejným zájmem chráněným zvláštním předpisem, stavební úřad takovou stavbu dodatečně povolí. V opačném případě nařídí stavební úřad její odstra-

nění, a to na náklady stavebníka. Pokud stavbu neodstraní, objedná úřad odstranění stavby u stavebního podnikatele. Až teprve v této fázi vstupuje do procesu odstraňování staveb samospráva, protože exekuce je hrazena z obecního rozpočtu. Město poté vynaložené náklady na odstranění stavby musí vymáhat na tom, kdo takovou stavbu neodstraní. Kolegové ze stavebních úřadů napříč celou naší republikou mi dají za pravdu, že tato část stavebního zákona není naše oblíbená. Ale tak rozhodli zákonodárci stavebním zákonem. Pokud je někdo nespokojen, nezbyvá mu než apelovat na své poslance a vyvolat změnu stavebního zákona.

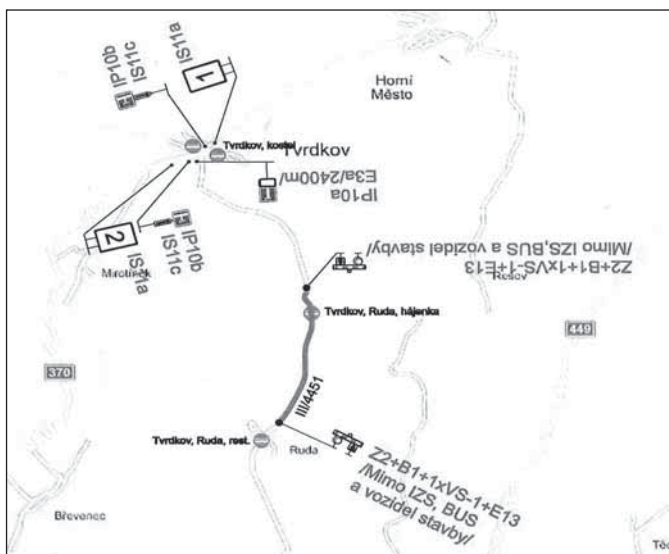
Ing. Iveta Pochylová, stavební úřad

Silnice z Tvrdkova na Rudu bude uzavřena

Z důvodu opravy povrchu silnice III/4451 Tvrdkov – Ruda bude tato komunikace v termínu od 29. 6. do 8. 8. 2020 a od 17. do 31. 8. 2020 uzavřena. V této době bude průjezd povolen pouze autobusové dopravě, vozidlům integrovaného záchranného systému a vozidlům stavby. V době od 8. 8. do 16. 8. 2020 bude uzavírka platit pro všechna vozidla mimo vozidel stavby, neprojde tudíž autobus ani vozidla integrovaného záchranného systému. Objízdná trasa vede přes Tvrdkov, Horní Město, Rýmařov, Dlouhou Loučku a Křivou. Objízdná trasa pro autobus v termínu 8.–16. 8. povede přes Dlouhou Loučku na Plinkout, Břevenec a Tvrdkov.

JS

Foto: MěÚ Rýmařov

Měření rychlosti na Opavské ulici a třídě Hrdinů

Doprava v našem městě postupem let výrazně vzrostla kvůli kamionové dopravě, velkému počtu osobních automobilů v rodinách a vyšší návštěvnosti turistických atrakcí. S tím bohužel v „bráně Jeseníků“ dochází i k překračování rychlosti na dlouhých příjezdových ulicích, jako je Opavská a třída Hrdinů. Na popud občanů jsme si od dopravního inspektorátu v Bruntále vyžádali statistické vyhodnocení měření rychlosti a dopravní nehodovosti v těchto a dalších lokalitách za rok 2019. Měření rychlosti ve městě se provádí průměrně třikrát za měsíc. Rychlost se měří i v přilehlých obcích, například Staré Vsi, Žďárském Potoku či Ondřejově, kde je silnice také přehledná, a tím pádem zde častěji dochází k porušování omezení rychlosti. Na třídě Hrdinů a Opavské ulici bylo loni evidováno osm dopravních nehod s jedním lehkým zraněním. Kromě měření rychlosti policie namátkově provádí běžnou kontrolní činnost.

JS

Foto: Martin Kotačka

Výzvy k zaplacení od nepoctivé firmy ignorujte!

Živnostenský úřad upozorňuje na nepoctivé praktiky katalogové firmy, která úmyslně klame nové podnikatele. Tato firma objevila způsob, jak si vydělat. Nově registrovaným živnostníkům zašle dopis, který budí zdání, že jde o úřední listinu.

Adresát je vyzván k zaplacení částky za registraci převodem nebo přiloženou složenkou. Bohužel se často stává, že noví živnostníci ve snaze být poctiví částku zaplatí, protože firma má jméno podobné oficiální instituci. Subjekt s názvem Česká komora živnostníků a firem nabízí podnikatelům zápis do registru podnikatelů a s tímto zápisem spojuje zaplacení poplatku ve výši 2 410 korun. Přitom zápis do veřejného živnostenského rejstříku provádí příslušný úřad okamžitě v ceně ohlášení živnosti při vstupu do podnikání, která činí 1 000 korun.

Uvedení v živnostenském rejstříku je podle zákona veřejné a nové zápisy se v něm objeví téměř okamžitě, vychytráci tak přesně vědí, koho nachytat. Bránit se lze pouze tím, že si nový podnikatel důkladně přečte celý dopis, i pasáže malým písmem. V těch je totiž uvedeno, že nejde o úřad, ale o registraci do soukromého rejstříku. Zasláním peněz živnostník souhlasí s podmínkami, a není tedy možné vymáhat své peníze zpět, protože firma zákon nepřekračuje.

Pracovníci živnostenského úřadu se snaží na podvodné firmy upozornit a radí, aby si každý nový podnikatel složenku či dopis důkladně přečetl a ujistil se, zda pochází opravdu od příslušného městského úřadu. Veškeré výzvy k zaplacení nebo vstupu do tohoto rejstříku je lépe ignorovat.

JS

Foto: MěÚ Rýmařov

ČESKÁ KOMORA FIREM A ŽIVNOSTNÍKŮ
11000 Praha 1, Dlouhá 730/35

V Praze dne: 06.05.2020

Číslo jednací: CZ/2020/0107
1414

Česká komora firem a živnostníků
Praha, 1
06. 05. 2020
CJ: 02020/0107
Podpis: [redacted]

Kateřina [redacted]
460 14 Liberec - Liberec XVII-Kateřinky

POTVRZENÍ O ZÁPISU DO ČESKÉ KOMORY FIREM A ŽIVNOSTNÍKŮ

Na základě registrace zápisu byla Vaše firma Kateřina [redacted], zapsána do rejstříku České komory firem a živnostníků. Komora obsahuje data o podnikatelských subjektech působících v České republice. Nabídka zápisu a jeho následná realizace po zaplacení nákladů na zápis nesouvisí s povinnými záписy či povinnostmi ke zveřejnění zákonných údajů ve veřejném rejstříku nebo živnostenském rejstříku. Náklady spojené se zápisem do České komory firem a živnostníků představují náklady na sběr a zpracování dat za účelem zvýhodnění podnikatelské činnosti subjektů v Komore zapsaných. V případě nepřijetí obchodní nabídky na zveřejnění nebudou data dále zpracovávána ani uchovávána v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů č. 101/2000 Sb. a Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 a k nezbytné evidenci budou použita výlučně obecně dostupná data obsažená ve veřejných rejstřících. V případě přijetí nabídky a uhrazení nákladů na zápis bude zápis v Komore upraven podle Vašich přání a požadavků. Po uhrazení nákladů na zápis (poplatku) v souladu s tímto potvrzením bude zapisovanému subjektu vydán řádný daňový doklad.

Zápis je určen výlučně podnikatelským subjektům ve smyslu směrnice 2005/29/EC, tedy podnikajícím fyzickým nebo právnickým osobám. Uhradou nákladů na zápis do Komory vyvolujete souhlas se zvýhodněným zápisem Vašeho podnikatelského subjektu. V případě Vašeho požadavku na úpravu/změnu či výmaz zveřejněných údajů o sdělení tohoto požadavku písemnou cestou. V ostatních věcech se vztahy mezi Českou komorou firem a živnostníků a klientem řídí podle obchodních podmínek České komory firem a živnostníků.

ZÁPIS ZVEŘEJNĚNÍ

Název: Kateřina [redacted] Adresa: [redacted] 460 14 Liberec; IČO: 9035842; Právní forma: Podnikatel - fyzická osoba. Den vzniku oprávnění: 11.03.2020.

NÁKLADY NA ZÁPIS: 2 410,- Kč

Platbu prosím uhradte na následující účet, nebo na přiloženou poštovní poukázku.
Zápis do České komory firem a živnostníků je splatný do 14 dní od data doručení.
Česká spořitelna, a.s.: 5804543329/0800
Vaše IČO slouží jako variabilní symbol 9035842

Česká komora firem a živnostníků s.r.o., 11000 Praha 1, Dlouhá 730/35, IČO: 08804257,
komora@ceskakomora.cz, www.ceskakomora.cz, Spisová značka: C 326572 vedená u Městského soudu v Praze

SeniorTAXI funguje stejně jako před nouzovým stavem

Během nouzového stavu byla dočasně změněna pravidla pro využívání služby SeniorTAXI. Nyní už služba zase funguje stejně jako dříve. Upozorňujeme tedy všechny, kdo službu využívají nebo hodlají využívat, aby si ověřili, zda si objednávají skutečně taxislužbu dotovanou městem Rýmařovem.

SeniorTAXI má jediné telefonní číslo speciálně pro objednávání této služby: 702 266 763.

SeniorTAXI je služba určená občanům s trvalým pobytem v Rýmařově a jeho částech (Harrachově, Ondřejově, Jamarticích, Stránském, Edrovicích a Janovicích), kteří dovršili 70 let nebo jsou držitelé průkazu ZTP, ZTP/P. Senior má možnost v pracovních dnech v době od 6:30 do 15:00 využít přepravu kamkoliv ve městě a místních částech (z místa a do místa bydliště) za dotovanou cenu 20 korun (resp. 25 korun z místních částí), a to celkem šestkrát za měsíc. K využívání uvedené služby je nutno se registrovat v úředních hodinách na odboru sociálních věcí Městského úřadu Rýmařov (v prvním patře budovy úřadu na ulici 8. května 48). Žádost je možno vyplnit předem nebo až na místě, při registraci je nutné předložit občanský průkaz, případně průkaz ZTP nebo ZTP/P. JS

V Programu rozvoje venkova můžete žádat o dotace

EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Místní akční skupina Rýmařovsko, o. p. s., vyhlašuje Výzvu č. 4 Programu rozvoje venkova. Termín pro příjem žádostí je stanoven od 29. června do 20. července 2020. Veškeré dokumenty k vyhlášené výzvě jsou na webových stránkách mas.rymarovsko.cz/vyzvy/prv. Žádosti v listinné podobě můžete předkládat v kanceláři místní akční skupiny, náměstí Míru 2, Rýmařov, v pracovních dnech od 8:00 do 13:00, vždy po telefonické domluvě na čísle 554 254 309 a upřesnění času, který je nutno si rezervovat. Žadatelům doporučujeme před podáním žádosti o dotaci konzultovat své záměry s pracovníky kanceláře MAS. Výzva se vztahuje na celé území Místní akční skupiny Rýmařovsko.

Seznam vyhlášených Fichí a předpokládaná alokace:

Celková výše dotace pro 4. výzvu je 8 971 879 korun. Žadatelé mohou předkládat ve výzvě své projekty v rámci Fichí 1, 4, 6 a 8. JS

Číslo Fiche	Název Fiche	Vazba Fiche na článek Nařízení EP a Rady (EU) č. 1305/2013	Alokace pro 4. výzvu
F1	Investice do zemědělských podniků	Článek 17, odstavec 1, písmeno a) Investice do zemědělských podniků	5 416 725 Kč
F4	Podpora investic na založení nebo rozvoj nezemědělských činností	Článek 19, odstavec 1, písmeno b) Podpora investic na založení nebo rozvoj nezemědělských činností	2 098 114 Kč
F6	Investice do lesnických technologií a zpracování lesnických produktů, jejich mobilizace a uvádění na trh	Článek 26 Investice do lesnických technologií a zpracování lesnických produktů, jejich mobilizace a uvádění na trh	500 000 Kč
F8	Podpora rozvoje kvality života na venkově	Článek 20 Základní služby a obnova vesnic ve venkovských oblastech	957 040 Kč

Zdravotnictví

Nová zubní ordinace v Rýmařově přijímá pacienty

Zubní lékařka MDDr. Júlia Balážová poskytla městu informaci, že momentálně připravuje uzavření smlouvy s Všeobecnou zdravotní pojišťovnou s tím, že by mohla platit od 1. července 2020 a ordinace by tak od tohoto data měla zahájit plný provoz. V jednání jsou také smlouvy se Zdravotní pojišťovnou Ministerstva vnitra ČR, Vojenskou zdravotní pojišťovnou, Českou průmyslovou zdravotní pojišťovnou a RBP, zdravotní pojišťovnou. V budově by kromě zubní lékařky měla být dostupná také dentální hygiena a zubní laboratoř.

Evidence zájemců o ošetření bude probíhat elektronickou formou – prostřednictvím e-mailu; zájemci nad 60 let si mohou zvolit, zda se přihlásí elektronicky nebo písemně (je nutno zvolit pouze jednu formu, jinak bude žádost vyřazena). Evidence nebude probíhat osobně ani telefonicky! Žádosti, které nebudou úplné, nebudou vyřizovány. Uvádějte pouze pravdivé údaje. Členové rodiny žijící ve společné domácnosti musí zaslat přihlášku pro všechny členy současně. Do poznámky je nutné uvést, zda je klient jakkoli zne-

vhodněn a bude proto zapotřebí počítat s delším časem na ošetření (mentální, zrakové či sluchové znevýhodnění, vážná onemocnění apod.). Děti do 18 let musí přijít v doprovodu zákonného zástupce. Při registraci rovněž uvádějte, zda máte zájem o ošetření i v případě, že nebude uzavřena smlouva se zdravotní pojišťovnou (přimá úhrada ze strany pojištěnce). Pokud potřebu-

jete uvést další informace týkající se prvního ošetření, uveďte je v závěru.

Po přijetí žádosti bude ordinace kontaktovat přihlášené zájemce pro dohodnutí termínu první návštěvy. Klienti budou objednávání průběžně podle kapacity zařízení během června až září až do naplnění kapacity.

Elektronická forma přihlášky:

Na e-mail zubkaregistrace@seznam.cz zašlete následující informace:

- Jméno, příjmení, rok narození, bydliště, zdravotní pojišťovna, poznámka

- Telefonický kontakt
- Mám/nemám zájem o ošetření, pokud zdravotnické zařízení nebude mít uzavřenou smlouvu s mou pojišťovnou
- Jiné důležité informace

Písemná forma přihlášky – pouze pro osoby nad 60 let:

Přihlášku vložte do obálky, kterou nadepíšete ZUBKA s. r. o. do schránky umístěné na sídle ordinace Bartákova 21, Rýmařov ve dnech **26. června – 28. června 2020** nebo **18. července – 20. července 2020**. Neposílejte je poštou (ani jako doporučený dopis). Na žádosti vhozené mimo uvedené termíny nebude brán ohled. V dopise uveďte:

- Jméno, příjmení, rok narození, bydliště, zdravotní pojišťovna, poznámka
- Telefonický kontakt
- Mám/nemám zájem o ošetření, pokud zdravotnické zařízení nebude mít uzavřenou smlouvu s mou pojišťovnou
- Jiné důležité informace

Zdroj: www.rymarov.cz

Okénko lékárníka: Nemoci přenášené klíšťaty

Klíště obecné je roztoč, který je pro člověka velmi nebezpečný jako přenašeč řady nemocí, z nichž nejznámější a nejrozšířenější jsou lymfická borelióza a klíšťová encefalitida. Klíště je rozšířeno po celé Evropě, nejčastěji přežívá na travních stéblech vyšších než 20 cm nebo nízkých keřích. Odtud se lehce přichytí a přisaje na procházející zvíře nebo člověka. Mezi boreliózou a klíšťovou encefalitidou existuje několik zásadních rozdílů.

Boreliózu způsobují bakterie a je možno ji léčit antibiotiky. A zatím proti ní není dostupné očkování. Typickým projevem nemoci je zpočátku zarudnutí kůže kruhového tvaru často s vybledlým středem. Druhé stádium nastupuje po několika týdnech až měsících od nákazy s neurologickými projevy, postižením kloubů nebo očí. Po několika měsících až letech se může jako následek imunitní reakce v těle rozvinout chronické postižení kloubů, kůže a nervového systému. Léčba pozdních stádií nemoci je složitá a dlouhodobá.

Naproti tomu klíšťová encefalitida je infekční virové onemocnění napadající nervovou soustavu. Nemoc probíhá ve dvou stádiích a dá se proti ní očkovat. První stádium je buď bezpříznakové, nebo probíhá jako chřipka s bolestí svalů, kloubů a hlavy, zvýšenou teplotou, malátností a únavou. Po pár dnech dochází k úlevě. Poté však může propuknout druhá fáze, kdy dochází k poškození nervové soustavy s vysokou horečkou, poruchami paměti, spánku, dezorientací nebo zvracením. Po tomto stádiu bohužel mohou zůstat trvalé neurologické následky. Protože jde o virové onemocnění, antibiotická léčba zde nemá význam, podávají se pouze léky na zmírnění symptomů. Pacient musí dodržovat klidový režim bez fyzické i psychické námahy.

Proti klíšťové encefalitidě je možno se nechat očkovat už od 1 roku věku a klasické očkovací schéma se skládá ze tří injekcí. Přeočkování je nutné po 3–5 letech.

Ochrana před oběma nemocemi primárně spočívá v prevenci přísátí klíštěte, a to vhodným oděvem a používáním repelentů. Momentálně dostupné repelenty obsahují většinou diethyltoluamid (DEET), u kterého se s rostoucí koncentrací prodlužuje délka účinnosti. Původně byl testován jako pesticid, později byl zjištěn jeho repelentní účinek na hmyz. Nekumuluje se v organismu savců, ale neměl by být používán v blízkosti vodních zdrojů pro určitou toxicitu u některých ryb. Citlivé jedince může dráždit a ojedinele vyvolávat kožní reakce. Proto je vždy lepší ho po pobytu v přírodě z kůže smýt nebo ho aplikovat pouze na oblečení.

Mezi přírodní repelenty se řadí mnoho éterických olejů, nejčastěji z citronely, eukalyptu, pelargonie, hřebíčku či máty. Je třeba upozornit, že esenciální oleje se nesmí v koncentrované podobě aplikovat přímo na kůži. Ideální je naředit pár kapek do neutrálního oleje (olivového, jojobového apod.) a takto pak nanést na pokožku. Dnes jsou již dostupné repelentní náramky i spreje obsahující tyto čisté přírodní složky. Některé náramky obsahují vyměnitelnou náplň, takže ani tolik nezatěžují životní prostředí. Účinnost těchto náplní je až 15 dní. O repelentní účinnosti užívání B-komplexu se stále vedou spory. Odbornými kruhy nebyla nikdy prokázána, ovšem je řada jedinců, kteří na vitamin B nedají dopustit. Ať tak či onak, užívání tohoto vitamínu nikomu neuškodí a přebytek tělo bez problému vyloučí.

Všichni víme, že po návratu z přírody je třeba kůži prohlédnout, přisáté klíště co nejrychleji odstranit a vydezinfikovat. Stačí zakápnout jodovým antiseptikem a vytáhnout pinzetou. S klíštětem se nijak nemusí kroutit ani točit. Ke zklidnění rány lze mimo tradiční přípravky také použít naředěný oreganový nebo gerániový esenciální olej.

Mgr. Marek Hampel, lékárník

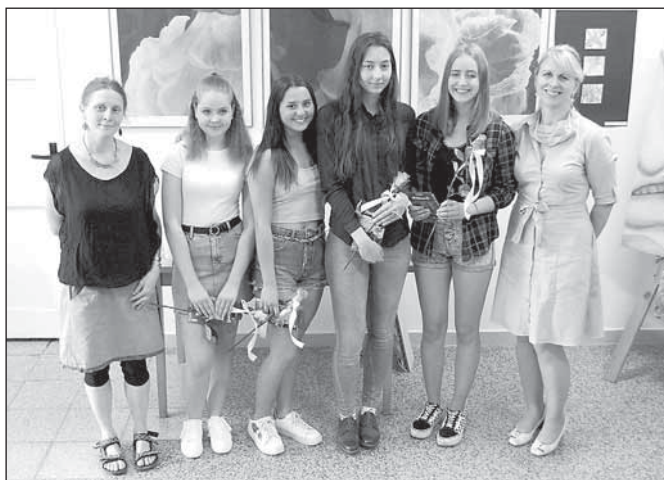
Školství

Absolventky představily svá díla v nové galerii

V Galerii Fabrika v budově Hedvy Český brokát byla v úterý 12. června zahájena výstava absolventek výtvarného oboru ZUŠ Rýmařov. Svá díla představily Lucie Kalábová, Simona Drápalová, Vivian Pospíšilová a Natálie Tichá, které pracovaly pod vedením Marty Kohoutkové a Kamily Pánkové.

Martina Kohoutková vzpomínala, jak si kdysi čtyřletou Lucii na první hodiny výtvarné výchovy vyzvedávala ze školky a vyzdvihla, jak se žačka za deset let umělecky vyvinula. Její kresby suchým pastelem jsou inspirovány tvorbou v plenéru, který absolvovala na podzim roku 2019. Simona se přes kresby suchým pastelem a akvarelové studie medúz dostala k abstraktní olejové malbě. Její dílo můžete vidět hned při vstupu do galerie. Vivian zvolila pro své práce téma vesmíru. Představila abstraktní kresby a keramické kachle inspirované měsíční krajinou. Natálie vystavila krajinomalby, linoryty a voskovou batiku. Tato absolventka se chce výtvarně tvorbě věnovat i nadále a bude ve studiu pokračovat na střední umělecké škole v Olomouci.

Foto a text: JS

Nástěnná malba znázorňuje historii textilnictví na Rýmařovsku

Žáci výtvarného oboru Základní umělecké školy Rýmařov se koncem května pustili do velkého projektu v budově Hedvy, který je součástí Technotrasy Surová krása. Původním záměrem bylo začít v březnu, ale kvůli uzavření škol došlo ke zpoždění, a proto dosud probíhají dokončovací práce.

Cílem projektu bylo vytvořit nástěnnou malbu znázorňující významné okamžiky z dějin textilního řemesla v našem regionu; první část zobrazuje historii od 13. století do 2. světové války a druhá část poválečné dějiny až do současnosti. Jako doplněk vznikne tištěný průvodce pro návštěvníky, který objasní, co daný výjev přesně znamená. Expozice je zakomponována do komentovaných prohlídek továrny, o nichž se více dočtete v rubrice městského muzea. Herci, kteří tex-

tilkou provázejí, malbu vtáhli přímo do děje.

Obraz na tabuli ze sádrokartonu má úctyhodnou délku třicet metrů a šířku více než metr, je proveden akrylovými barvami a sprejováním. Vznikl jako kolektivní práce asi třiceti žáků ve věku od šesti do patnácti let pod vedením Martiny Kohoutkové a Kamily Pánkové. Kromě současných žáků s tvorbou pomáhal i bývalý žák Matěj Beránek, který již studuje vysokou školu a v Hedvě Český brokát byl na praxi. Někteří žáci se nemohli účastnit prezenční výuky, a proto přispěli alespoň svými návrhy.

Slavnostní vernisáž s vystoupením žáků literárně-dramatického oboru pod vedením Silvie Jablončíkové je naplánována na září.

Foto a text: JS

Malotřídní školy fungují společně

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Mikroregion Rýmařovska má na svém území sedm malotřídních škol (neúplných škol), zpravidla s prvním až pátým ročníkem, následně žáci přecházejí na druhý stupeň na úplné základní školy či na osmiletá gymnázia. Vedle běžné výuky se vesnické školy starají o komunitní život obce. Jsou často hlavními organizátory kulturních či sportovních akcí. Přestože malotřídní školu navštěvuje méně žáků, než je tomu ve velkých městských školách, je role pedagoga a ředitele naprosto totožná, někdy náročnější, jelikož mezi školou, rodiči a zřizovatelem existují velmi úzké vazby a jeden by nemohl fungovat bez druhého.

O malotřídní školy je potřeba pečovat, modernizovat je a zdokonalovat.

Ovšem někdy už chybí

inspirace, začínají docházet síly. Pak přichází na řadu známé „více hlav víc ví“. A přesně v tomto duchu se neslo pondělí 15. června 2020, kdy se v prostorách Místní akční skupiny Rýmařovsko sešly ředitelky škol z Horního Města, Staré Vsi, Malé Morávky, Dolní Moravice, Lomnice, Ryžoviště a Děřichova nad Bystřicí. Setkání se jako hosté zúčastnili také ředitelka Mgr. Alena Vokurková ze Základní a Mateřské školy v Bohdíkově a ředitel Mgr. Jiří Pavlas, MBA, ze Základní a Mateřské školy v Písařově.

Alena Vokurková je zakladatelkou kabinetu malotřídních škol, který vznikl v roce 1998 a sdružuje už 32 členů, škol nejen ze Šumperska. Podstatou uskupení je vzájemné sdílení zkušeností, motivace, inspirace. Oba hosté ukázali svým kolegyním z našeho mikroregionu, jak důležité je táhnout za jeden provaz a vzájemně se podporovat.

Díky projektu Místní akční plánování (MAP), který v mikroregionu Rýmařovska funguje pod záštitou Místní akční skupiny Rýmařovsko od roku 2016, se ředitelé malotřídních i úplných škol už vzájemně znají. Školy, které sousedí, už nyní spolupracují na zajímavých školních akcích a projektech. Společná cílená a systematická jednání za účelem vzájemné inspirace, podpory a sdílení témat ovšem doposud chyběla.

Na pondělní schůzce došlo ke vzájemné dohodě o setkávání malotřídních škol mikroregionu Rýmařovska, které se začne scházet minimálně dvakrát ročně a zaměří se především na řešení regionálních problémů malotřídních škol.

V profesním i osobním životě musí člověk cítit, že není na všechno sám, že se má o koho opřít. A to je jedním z cílů projektu MAP, jehož mottem je „Fungujeme společně“.

Foto a text: Ing. Ivana Lukešová, MAS Rýmařovsko

Poděkování hasičům ze Staré Vsi

Děkuji Jednotce dobrovolných hasičů Stará Ves za rychlou a profesionální pomoc při zatopení sklepa našeho rodinného domu ve Staré Vsi v noci ze 7. na 8. června. Jejich zásah zabránil vzniku škody na systému vytápění.

Ing. Zdeňka Jakubcová

Společenská kronika

Blahopřejeme

jubilantům, kteří oslavili 80 let a více

Věra Táborská – Rýmařov.....	80 let	Eva Chronková – Rýmařov	80 let
Marie Smetanová – Rýmařov	80 let	František Slovák – Rýmařov.....	81 let
Jana Halincová – Rýmařov.....	80 let	Ksenia Ondrová – Rýmařov	81 let
Libuše Vaníčková – Rýmařov.....	80 let	Stanislava Zámečnicková – Rýmařov	81 let
Gerlinde Žigmundová – Janovice.....	80 let	Vlasta Volková – Rýmařov	82 let
Ludmila Janošťáková – Rýmařov	80 let	Štěpánka Černášová – Rýmařov	82 let
Vladimír Keclík – Rýmařov	80 let	Eva Krajčová – Rýmařov.....	83 let
Jan Černý – Rýmařov	80 let	Jozef Baláž – Rýmařov	84 let
Šarlota Furišová – Rýmařov	80 let	Danuška Binderová – Rýmařov	85 let
Alena Chytrá – Janovice.....	80 let	Zdeněk Binder – Rýmařov.....	85 let
Jannis Liolias – Rýmařov	80 let	Růžena Poláchová – Rýmařov.....	85 let
Marie Šrutková – Rýmařov.....	80 let	Ludmila Schneiderová – Rýmařov	85 let
Věra Štěpánková – Rýmařov.....	80 let	Vladimír Fajks – Rýmařov	86 let
Marie Hambálková – Rýmařov.....	80 let	Radoslav Šír – Rýmařov	89 let
Ludmila Jarošová – Edrovice	80 let	Erika Maková – Janovice	90 let
Anežka Příkopová – Rýmařov	80 let	Šarlota Zifčáková – Rýmařov	92 let
Josef Kubálek – Rýmařov.....	80 let	Jiřina Musilová – Rýmařov.....	93 let

Rozloučili jsme se

Jana Šalenová – Rýmařov	1949	Jaroslav Král – Rýmařov.....	1953
Blažena Šrutková – Rýmařov.....	1964	Jaroslava Kunčová – Rýmařov.....	1956
Eva Košťálová – Rýmařov	1953		
Irena Večerková – Rýmařov	1942		

Evidenci obyvatel MěÚ Rýmařov

Vzpomínka

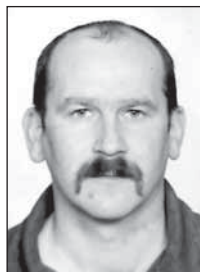
*Děkujeme za cestu, kterou jste s námi šli.
Za ruce, které nám tolik pomáhaly.
Děkujeme za to, že jste byli.
Za každý den, který jste s námi žili.*

Dne 16. května 2020
jsme vzpomněli 4. smutné výročí chvíle,
kdy nás navždy opustil
naš milovaný tatínek, dědeček a pradědeček,
pan Alexandr Krajčovič.

Dne 23. června 2020
jsme vzpomněli 15. smutné výročí dne,
kdy nás navždy opustila
naše milovaná maminka a babička,
paní Žofie Krajčovičová.

*Kdo jste je znali a měli rádi, vzpomeňte s námi.
S láskou stále vzpomínají
dcera Alena s rodinou,
syn Alex s rodinou
a syn Petr s rodinou.*

Dne 5. července 2020
vzpomeneme 5. výročí chvíle,
kdy nás navždy opustil
pan Břetislav Ondruch.

S láskou a úctou vzpomínají
*manželka Blanka,
dcery Klára a Adéla, syn Honza,
sourozenci, ostatní příbuzní a přátelé.*

*Lidské bytí může mít tisíce podob.
Každý člověk si v něm hledá to své,
to, co ho baví, naplňuje a je smyslem života,
má své sny, vize a cíle.*

*Když však přijde rána osudu,
je vše pryč, prázdno,
hlavně prázdno místo v srdcích těch,
co žijí dál,
a nedá se ničím vyplnit.
Zůstane.*

Dne 27. června 2020
by se dožil 50 let
námi všemi milovaný
Aleš Orlík.

*Kdo jste ho znali a měli rádi,
věnujte mu vzpomínku společně s námi.
Srdce nehasnou.*

Hasiči informují

Rýmařovsko zasáhly bouřky a krupobití

Tři desítky výjezdů mají na kontě moravskoslezští hasiči kvůli nepříznivému počasí během nedělního večera a noci 7. června na Rýmařovsku, a to hlavně kvůli silným deštům. V Rýmařově zasahovali na Dukelské a Havlíčkově ulici, dále v Janovicích, monitorovali stav vody v Jamarticích a odčerpávali vodu například na Bartákově nebo Dukelské ulici. V Tvrdkově, Horním Městě, Staré Vsi, Jiřkově a Malé Morávce šlo především o čerpání vody z přízemí rodinných domů a sklepů. Museli také odstraňovat z komunikací popadané vět-

ve a stromy a rovněž bahno, které přiteklo z polí. Krupy vytvořily na silnicích v tekoucí vodě ledové kry, po kterých zůstaly hromady ledu. Události si v regionu nevyžádaly žádné zranění.

V neděli odpoledne kvůli sesuvům půdy a pádům stromů musela být uzavřena silnice mezi rýmařovskou místní částí Ondřejov a Dlouhou Loučkou, tzv. Ondřejovský kopec. Moravskoslezští hasiči zde mimo jiné odstraňovali desítku popadaných stromů.

por. Mgr. Petr Kúdela, tiskový mluvčí HZS MSK

Sesuv půdy pod Ondřejovem, foto: David Holub

Ledové kry na ulici Tomáše Matějky, foto: Jana Křenková

Nehoda motocyklisty

Pár minut před desátou hodinou dopolední 13. června havaroval mezi Ondřejovem a Valšovským Dolem 32letý motocyklista z Olomouce. Při průjezdu zatáčkou se údajně lekl protijedoucího automobilu, najel na krajnici, dostal smyk na zbytku posypového materiálu a narazil do svodidla. Při pádu si způsobil lehké zranění s nutností ošetření ve Fakultní nemocnici Olomouc.

Ukradl peníze z auta

Okolo půl dvanácté dopoledne 29. května využil neznámý pachatel nepozornosti 38letého muže z Olomoucka, který zaparkoval za hote-

lem na Čapkově ulici v Rýmařově a nechal otevřené dveře spolujezdce. Zloděj mu z auta odcizil příruční tašku s hotovostí a doklady, čímž způsobil škodu za více než 45 tisíc korun.

Vloupání do kosmetického studia

V době mezi jedenáctou hodinou dopolední 30. května a osmou hodinou ranní 1. června se neznámá osoba vloupala oknem do kosmetického studia na náměstí Míru v Rýmařově. Z provozovny zmizel tablet a finanční hotovost.

por. Bc. René Černohorský

Krajské ředitelství policie MSK, oddělení tisku

Městské muzeum a Galerie Octopus

Přírůstek do muzejních sbírek Červen: Hlava Stalina (1955)

Městské muzeum Rýmařov získalo do sbírek význačný předmět, jehož osudem můžeme ilustrovat dějiny 2. poloviny 20. století na Rýmařovsku. Jde o torzo pískovcové hlavy Stalina, jež byla součástí pomníku, který stál na místě dnešního Střediska volného času. O jeho historii jsme podrobně pojednali v Rýmařovském horizontu číslo 6/2018. Připomeňme, že šlo o dílo olomouckého akademického sochaře Karla Lenharta, které bylo slavnostně odhaleno 9. května 1955. Poprvé byla socha odstraněna na protest proti okupaci Československa v srpnu 1968. Znovu osazena byla 8. května 1971 na důkaz „našeho přátelství k národům Sovětského svazu, které je pevné, trvalé“, jak píše Vratislav Konečný v kronice města. Za čtyři roky musel být pomník přesunut do rohu parku u třídy Hrdinů z důvodu výstavby Kulturního domu. Po sametové revoluci se socha stala terčem několika útoků, město ji proto nechalo zabezpečit, posléze snést jeřábem

a uložit do skladiště firmy Klimat. Odtud v roce 1992 putovala k novému majiteli Josefu Kurzovi do kamenického závodu v Gundelfingu an der Donau v tehdejší NSR.

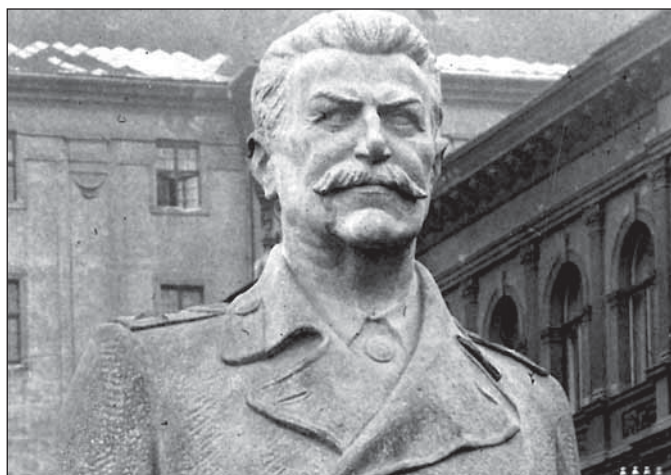
Ke Stalinovu pomníku se také pojí známý incident ze 7. října 1957, kdy jej jako vyjádření nesouhlasu s totalitním režimem poničil Karel Raška, tehdejší student jedenáctileté střední školy. Na třímetrovou postavu diktátora vylezl pomocí provazu a kladivem vypíjčeným od kováře Zetka jí urazil hlavu. Zatímco školní kronika popisuje Raškovo vyloučení, městská kronika o případu mlčí. Raška strávil necelé dva měsíce ve vyšetřovací vazbě v Olomouci, odkud byl po vyhlášení Novotného amnestie propuštěn. Nemohl však již dokončit studium a musel nastoupit do textilky Brokát.

Obecně se mělo za to, že uražená hlava byla v tichosti opravena, nasazena zpět a zaretušována. Nikde se o útoku nesmělo mluvit, natož

psát. Proto když se na sociální síti objevily aktuální fotky poničené Stalinovy hlavy, rýmařovská komunita začala sdílet nejen vzpomínky, nýbrž i dobové snímky. Situace nastolila několik otázek – jak to že byl rýmařovský Stalin dvouhlavý? Nejde o hlavu z jiného pomníku?

Neobjeví-li se písemné dokumenty (účty, objednávka) z doby po Raškově útoku, zůstanou odpovědi na otázky jen dohady. Předpokládáme ale, že sražená hlava musela být ihned po vyšetření odklizená do nějakého skladu a musela být neprodleně vytesána hlava nová. Poškození v partii tváře bylo natolik rozsáhlé, že by renovace neměla smysl. S největší pravděpodobností byl tedy osloven autor sochy Karel Lenhart, aby neprodleně vytesal Stalinovi druhou hlavu, jež se poté stala součástí sochy. Při porovnání fotografie Stalinovy hlavy před útokem a po něm zjistíme, že v určitých detailech (modelaci vlasů, kníru, brady) se trochu liší. Skutečně tedy vznikly hlavy dvě. O hlavu z jiného pomníku jít nemůže, podobné sochy stály nejbližší Rýmařovu už jen v Šumperku a Zábřehu a jsou kompletně dochované.

A kde se původní hlava objevila? Po povodních v roce 1997 ji našel

Socha Stalina s původní hlavou čerstvě po vytesání Karlem Lenhartem na dvoře jeho ateliéru v Olomouci, 1955, archiv Městského muzea Rýmařov

Značně poničený ve tváři, kolem 1989, foto Marek Zoth

pan Vladimír Cimbota v Podolském potoce nedaleko Palackého ulice, kde sídlí Městské služby. Pan Cimbota s manželkou Kamilou hlavu schovali, protože si byli vědomi polistopadových nálad a jejího

Socha s druhou hlavou a opraveným nosem po přesunu do rohu parku u třídy Hrdinů, po 1975, archiv Petra Palouse

možného zničení, a po domluvě s rýmařovským muzeem ji věnovali do sbírek pod podmínkou, že zůstane v majetku muzea, potažmo města. Všechny sbírkové předměty muzea jsou evidovány v Centrální databázi sbírek Ministerstva kultury, o artefakt bude dobře postaráno. V budoucnu se stane součástí dlouhodobé expozice o dějinách města ve 20. století. Manželům Kamile a Vladimíru Cimbotovým mockrát děkujeme!

Foto a text: Michal Vyhliďal
Městské muzeum Rýmařov

Nalezená hlava Stalina

Hedvou Český brokát provází továrník Schiel

Moravskoslezský kraj

TECHNOTRASA
surová krása

Ve středu 10. června odstartovaly v externí expozici muzea umístěné v autentických prostorách textilky Hedva Český brokát mimořádné komentované prohlídky. Čím jsou výjimečné? Expozicemi o historii textilnictví a technologii výroby látek totiž provázejí historické postavy: spoluzakladatel firmy Gebrüder Schiel František Schiel, jeho žena Marie a zástupce dělnické třídy Lojza. Ti návštěvníky zavádějí do dob Rakouska-Uherska, první republiky, do nepříliš optimistické

doby komunismu a normalizace a také do období plné nadějí po sametové revoluci.

Postavy v dobových kostýmech hrají herci Městského divadla Rýmařov Michal Schreiber, Barbora Niedobová (ta měla na starost také režijní vedení) a Martin Holouš. O samotné výrobě návštěvníkům vypráví zaměstnankyně textilky a spoluautorka expozic Martina Kohoutková, která je také provází tkalcovnou s žakarovými stavy na

tkání brokátu. Akce proběhla v rámci projektu Moravskoslezského kraje Technotrasa Surová krása, který upozorňuje na jedinečnou krásu industriálních památek, provozů a tradic.

Mimofádně komentované prohlídky mají stanovené termíny a je nutno si je rezervovat předem. Další termíny jsou: 7. 7., 21. 7., 11. 8., 25. 8., 16. 9. a 30. 9., vždy v 10 a ve 14 hodin.

Foto a text: Michal Vyhliďal, Městské muzeum Rýmařov

Genius loci

Umění ve veřejném prostoru Rýmařovska z let 1946–2017

14. Pomník zajatcům v Lomnici

V roce 2018 se čtenáři *Rýmařovského horizontu* pravidelně seznamovali s osudy povětšinou sochařských děl, která vznikla pro veřejný prostor města v rozporuplné době 2. poloviny 20. století. Na seriál navázal díl o pomníku osvoboditelů v Horním Městě (RH 10/2019) a následovat budou další, o dílech, která měla zkrášlovat veřejný prostor obcí celého Rýmařovska.

Nyní se podíváme do Lomnice, a to na osud pomníku, který připomíná několik set válečných zajatců, kteří zde byli pohřbeni v letech 1941–1945. O zajateckém táboře, hřbitově a historii pomníku již napsal podrobný článek Jaroslav Chytil (RH 1/2008) a připomíná jej také 75 let po skončení druhé světové války Jaroslav Jelínek ze Spolku Staré Sovinecko na dalších stránkách tohoto čísla. Na památku, jež je evidována v centrální evidenci válečných hrobů, se proto podíváme z uměleckohistorického hlediska.

Místo, na němž je pohřbeno několik set obětí převážně z řad Rudé armády, ale také Francouzi, Jugoslávci, Slováci a další zajatci bez identifikace, kteří se na jaře roku 1945 v tzv. pochodech smrti přemísťovali ze Slezska pravděpodobně do Rakouska, se nachází v areálu hřbitova v bezprostřední blízkosti lomnického kostela sv. Jiří.

Lomnický kostel sv. Jiří s márnicí a dvouramenným křížem s původní kamennou zídou a provizorním plotem ohrazujícím zajatecký hřbitov, po roce 1945, archiv Městského muzea Rýmařov

Osazení sochy Vzpomínka Karla Lenharta, 1965, archiv Jaroslava Jelínka

Slavnostní odhalení památníku 7. května 1965, archiv Státního okresního archivu Bruntál se sídlem v Krnově

V literatuře se uvádí, že jde o jedno z největších pohřebišť tohoto typu v celém Česku.

Ještě během války, když zde byla zakopána – bez obřadů a piety – první stovka obětí, byl z iniciativy tehdejšího faráře Viléma Barvíka, který o tom zanechal zprávu v německy psané kronice, v roce 1942 na okraji pohřební jámy vztyčen dvojamenný pravoslavný kříž se šikmým příčným břevnem. Provizorní kříž z dřevěných desek zhotovil tesař Helfert. Jakmile počet pohřbených převyšil tři stovky, musel být kříž přemístěn na zídku sousedního hřbitova. Prostor byl prozatímne ohrazen plotem, a to do podzimu 1945, kdy proběhl průzkum zakopaných obětí. Poté obec nechala zhotovit kříž nový, mnohem masivnější a vyrobený z trámů. Osazen byl v prostoru mezi věží kostela a márnicí, jak zachycuje dobová fotografie. Po rozkrytí tohoto zločinu, kdy se počet obětí odhadoval na 380, se začalo uvažovat o důstojném památníku.

Jeho zhotovení však dle dohledaných informací Jaroslava Chytila provázela zpronevěra peněz, problémy se sehnáním vhodného materiálu a také pro 50. léta typické podřízení umění ideovému diktátu totalitního režimu – socialistickému realismu. Jako prozatímní řešení byl proto v roce 1950 vztyčen pylon sbitý z ohoblovaných fošen, jehož vrchol zdobila plechová pěticípá hvězda. Škoda že není zachycen na nějakém dobovém snímku. Jindřich Štreit však na svých legendárních fotografiích z doby totality zachytil podobné realizace.

Kronika obce uvádí, že otázka vybudování důstojného památníku se „v různých orgánech projednávala již roku 1961“. Teprve v březnu 1964 dosáhli zástupci odboru školství a kultury a místní národní výbor v Lomnici společné úmluvy, že na akci bude přiděleno 20 000 Kčs. Vlastivědný ústav v Bruntále dodal (zda za uvedenou částku, či zdarma, kronika neuvádí) „starší památník z 1. světové války“, který se měl osadit na místě hřbitova. „Výstavba však byla pozastavena odborem školství a kultury pro nevhodnost celého památníku a bylo rozhodnuto, že dokončení provede okresní národní výbor v Bruntále sám.“ Jak uvádí Jaroslav Chytil, šlo prý o sousoší německých vojáků z pomníku obětím 1. světové války odkudsi z okresu.

Ani okresní národní výbor v Bruntále však s řešením „tohoto důležitého politického úkolu“ příliš nespěchal. Dne 13. května téhož roku zástupci místního národního výboru a odboru školství a kultury po konzultaci s Josefem Paloušem, vedoucím kamenictví v Bruntále, schválili konečnou úpravu památníku: spodní část získaného pomníku bude přetesaána a upravena (za 3 000 Kčs) a „olomouckému sochaři J. Lenártovi [sic] byla zadána objednávka na zhotovení vhodného pomníku“. Dále odbor školství a kultury musel zajistit částku 40 000 Kčs na dokončení celé akce.

Tento pro obec „prvořadý úkol“ však nebyl splněn ani do března 1965, kdy byla ustavena čtyřčlenná komise, která měla dohlížet na výstavbu památníku, úpravu okolí a zejména starého německého hřbitova v těsné blízkosti budoucího památníku. V náročném akci pomáhala řada dobrovolných brigádníků a také vojáci z bruntálské posádky. Kronikář Pozdíšek uvádí smutnou skutečnost, jakým způsobem byla upravena přístupová cesta k památníku: „(...) úvoz zasypán

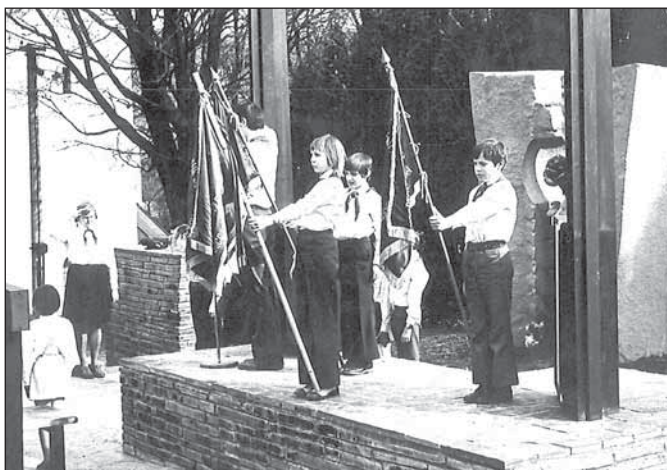
Vzpomínka osazená v nově upraveném prostředí se záhonky ve tvaru pěticípé hvězdy, po 1965, archiv Muzea umění Olomouc

a svrchní vrstva nasypána z kamení a šterku. Do hlubokého úvozu cesty byly také navezeny staré, německé pomníky – žel, že často i takové, které po úpravě mohly sloužit dále svému účelu – byly z velmi dobrého, jakostního materiálu.“ Také původní kamenná zídka hřbitova musela ustoupit řadě nově vysázených tují a v záhoncích byla vytvořena výzdoba s červenými pěticípmi hvězdami.

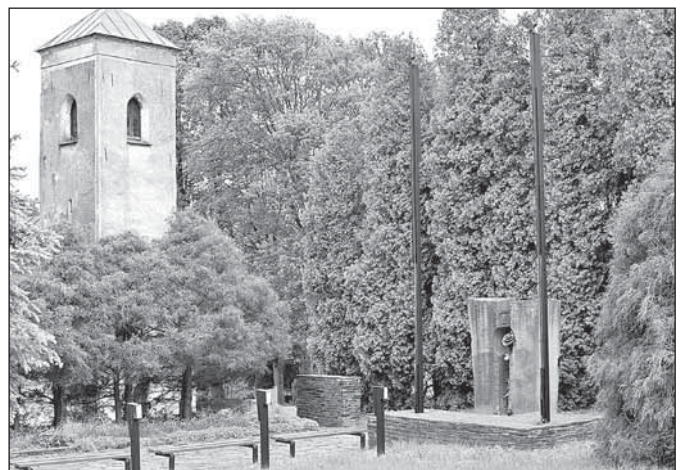
V květnu již zmíněný, v kronice chybně zapsaný olomoucký sochař Karel Lenhart (1904–1978) dodal vytesanou sochu klečící ženy, kterou nazval *Vzpomínka*. Lenhartovi jsme již věnovali dostatek prostoru ve 3. díle seriálu (RH 6/2018), je totiž autorem sochy z rýmařovského pomníku Stalina, který stával na místě dnešního SVC. Vytesal také bustu Klementa Gottwalda pro Břidličnou (bude do tohoto seriálu zahrnuta) a řadu poměrně kvalitních a netendenčních soch pro Olomouc.

Lomnickou sochu pojal jako podživotní ženskou figuru pravděpodobně matky, klečící a pohroužené do smutku se snítkou v ruce. Socha stála na pískovcovém soklu, jehož dvě strany nesly rudý nápis v ruštině a češtině: „PAMÁTCE 323 RUDOARMĚJCŮ UBÍTYCH ZA II. SVĚTOVÉ VÁLKY V ZAJATECKÉM TÁBOŘE V LOMNICI U RÝMAŘOVA“. Kronika neuvádí, že spoluautorem sochy byl také olomoucký sochař Josef Stárek (21. ledna 1920, Vídeň – 20. května 1996, Olomouc), který často s Lenhartem spolupracoval.

Slavnostního odhalení se pomník dočkal 7. května 1965, přesně na 20. výročí osvobození Lomnice a za přítomnosti zástupců okresního

Pionýři na nově zbudovaném pomníku zajatců při oslavách osvobození, po roce 1978, archiv obce Lomnice

Současný stav pomníku od V. Gajdy, E. Schollera a J. Havlíčka, 2020, foto Michal Vyhliďal

národního výboru, protifašistických bojovníků, OV KSČ a čestného hosta F. V. Lučuka, bývalého vězně zajateckého tábora v Rejvízu. Podle kroniky se oslava a odhalení pomníku zúčastnilo kolem 600 občanů a o události referoval také okresní tisk *Vpřed*.

Přestože olomoucká komise Českého fondu výtvarných umění 12. května 1965 konstatovala, že „plastika byla se zdarem realizována, dosáhla předpokládaného účinku v prostoru. Po stránce materiálové je plastika kvalitně provedena“, v důsledku zdejšího chladného počasí a povětrnostních vlivů se v průběhu let začaly právě v materiálu, v pískovci soklu a vápenci sochy, objevovat trhliny a skulptura začala rapidně chátrat. O nutné renovaci pomníku se v kronice píše už v roce 1976. Avšak žádné podrobnější informace o „renovaci“ kronikář Jaroslav Plánava neuvádí, pouze že nový památník byl slavnostně odhalen 7. listopadu 1977 (často se mylně uvádí 1978). O nové podobě a autorech nepadne ani zmínka, přitom jde o velkorysou a zdařilou realizaci, kdy nešlo pouze o výměnu zničené sochy za novou, nýbrž o zcela nový architektonicko-sochařský projekt.

Autory jsou akademický sochař Vladislav Gajda (17. července 1925, Moravská Ostrava – 4. ledna 2010, Ostrava), významný ostravský sochař, jenž je autorem např. kamenné stěny ve stanici pražského metra Kačerov, a akademický sochař Evžen Scholler (*3. května 1945, Hodonín). Architektonickou podobu řešil ostravský architekt Josef Havlíček (*28. července 1938, Ostrava). Pietnímu místu dominuje vyvýšená a do terénu částečně zapuštěná rampa na půdorysu nepravidelného T, s hlavním a několika bočními schodišti a zídkami, jež jsou vyskládány z místního materiálu, tmavé břidlice. Na hlavní osu je umístěna Gajdova socha ve formě dvou kamenných kvádrů z godulského pískovce jakoby megalitů, jež dle některých teoretiků parafrázuje pravěké menhiry s motivem negativního solárního kruhu uprostřed. V tomto meziprostoru se na ostnatém stonku tyčí květ růže zhotovený Schollerem z kovu. Jako by nelítostná kamenná síla ustupovala jemnosti a kráse mířící k nebi, ke světlu, tedy ke svobodě. Ve výsledku jde o vskutku kvalitní realizaci, která nemá na Rýmařovsku konkurenci. Šťastná spolupráce dvou sochařů s architektem vytvořila dílo moderní, nadčasové, které ale potřebuje pravidelnou údržbu. Jak nás informuje v přílišné blízkosti dodatečně osazená informační tabule, renovace pomníku si v roce 2007 vyžádala 140 tis. korun. Současný stav po nutných opravách opět volá a bylo by škoda jej nechat chátrat. Úvahy o možném přesunu nebo dokonce o zlikvidování nejsou vůbec na místě. Lomnice by tak přišla o jedno z nejvyšších děl 2. pol. 20. století na Rýmařovsku. Ano, ve skutečně velkorysém rozsahu bylo navrženo pro svou dobu. Jeho vyvýšená rampa dnes už naštěstí neslouží k propagandistickým proslovům, oslavám a pionýrským strážím. To však vůbec nebrání zachování tohoto výjimečného místa jako zóny piety, klidu, a ještě k tomu s kvalitním výtvarným uměním.

A kampak se poděla Lenhartova socha truchlící matky? Podle Jaroslava Jelínka se ukrývala ve „*sklepním prostoru pivovaru řádu německých rytířů v Bruntále*“, čímž je míněna *sala terrena* bruntálského zámku, kam byla po deponování uložena pravděpodobně

Současné znovuosazení poničené sochy K. Lenharta na místě pobočky koncentračního tábora na okraji obce, 2020, foto Michal Vyhřídál

Architektonické řešení pomníku se schodištěm a zídkami z břidlice podle návrhu K. Havlíčka, 2020, foto Michal Vyhřídál

okresním národním výborem sídlícím tehdy na zámku. Muzeum v Bruntále nevidovanou sochu předalo Spolku Staré Sovinecko a ten ji v roce 2019 osadil na konci obce přímo naproti památnímu kameni s vytesaným textem „*NA TOMTO MÍSTĚ BYLA V LETECH 1940–1945 POBOČKA KONCENTRAČNÍHO TÁBORA V OSVĚTI-MI*“ (viz článek J. Jelínka). Lenhartova socha je však natolik poškozená, zvláště v partii zad a uražené hlavy, že vzbuzuje spíše rozpačitý dojem, stejně jako zbytečně překombinovaná okolní úprava místa. Zůstává otázkou, zda by torzo Lenhartovy sochy nemělo být restaurováno a umístěno raději do interiéru. Jde o majetek obce, která ji spolu s ONV nechala v roce 1965 zhotovit, nabízí se tedy možnost využití grantu na řádné zrestaurování. Zůstane-li torzo sochy na místě, časem lze očekávat výraznou degradaci kamene, a tudíž postupné zničení sochy.

Michal Vyhřídál

Městské muzeum Rýmařov

(Lit.: *Kronika obce Lomnice z let 1962–1975 a 1976–1990* (digi.archives.cz); *Archiv Díla, Archiv Muzea umění Olomouc; Kol. autorů. Památníky hrdinům sovětské armády a obětem fašismu v okrese Bruntál. Bruntál 1985; Levá, Pavla – Podzemný, Milan. Památky dělnického hnutí, protifašistického odboje a osvobození v Severomoravském kraji. Ostrava 1988; Chytil, Jaroslav. Osudy pomníků na zajateckém hřbitově v Lomnici. In: Rýmařovský horizont 1/2008; Hornišer, Igor – Čapka, Viktor. Památníky osvobození na Bruntálsku – katalog výstavy. Bruntál 2015; Jeništa, Jan – Dvořák, Václav – Mertová, Martina. *Bilance. Umění ve veřejném prostoru Olomouce v letech 1945–1989. Olomouc 2016; http://www.staresovinecko.cz/Nase-cinnost.html#Pomn%C3%ADk%20v%20Lomnici. Rozhovor s Ing. Jaroslavem Jelínkem, PhDr. Tomášem Niesnerem a Annou Šomodíkovou.*)*

Kámen upomínající na místo koncentračního tábora na kraji obce, 2020, foto Michal Vyhřídál

Městské muzeum Rýmařov a Galerie Octopus

František SKALA

Vzlínavá industrie

Výstava bude zahájena 27. 6. v 16 hodin
a potrvá do 30. 8. 2020 - hudba Jazz Fantasy

Městské muzeum Rýmařov – Hedva Český Brokát

vás zvou na

MIMOŘÁDNÉ KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY

Expozicemi textilu provádějí
divadelníci v dobových kostýmech

Prohlídka provozu tkalcovny

červen: 10. 6., 24. 6.

červenec: 7. 7., 21. 7.

srpen: 11. 8., 25. 8.

září: 16. 9., 30. 9.

vždy v 10:00
a v 14:00

vstupné:

100 Kč (základní)

50 Kč (snížené: děti do 15 let, studenti, senioři, hromadné nad 5 osob)

Nutná rezervace na tel. 554 212 381 či e-mailu icko@inforymarov.cz

Běžná otevírací doba:

květen, červen, září: út, čt, so 9:00-12:00, 13:00-16:00

červenec, srpen: út, st, čt, pá, so 9:00-12:00, 13:00-17:00

Externí expozice Městského muzea Rýmařov
budova HEDVA ČESKÝ BROKÁT, s. r. o.
Opavská 463/23, 795 01 Rýmařov

www.muzeumrymarov.cz | www.inforymarov.cz | www.hedva-fashion.cz | www.technotrasa.cz

ZÁMEK JANOVICE - LETNÍ KINO

BATHORY

drama / historický / životopisný

10. 7. 2020 ve 21:00

Slovensko, Česko, Maďarsko, Velká Británie, 2008
Režie: Juraj Jakubisko

vstup zdarma / občerstvení zajištěno
bundy, svetry, deky s sebou
při nepříznivém počasí se bude promítat v zámku

Projekt „Kulturní dědictví“ je spolufinancován z fondu mikroprojektů Euroregion Praděd a městem Rýmařovem.

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRAČAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

FOND MIKROPROJEKTŮ

LETNÍ SEZÓNA 2020 květen – září

externí expozice v budově
HEDVA ČESKÝ BROKÁT, s.r.o.

květen, červen, září

út + čt + so

9:00–12:00, 13:00–16:00

červenec, srpen

út + st + čt + pá + so

9:00–12:00, 13:00–17:00

80 Kč (základní), 40 Kč (snížené)

KAPLE V LIPKÁCH

(květen na objednání: 739 915 679, 554 212 381)

út + čt + so

9:00–12:00, 13:00–17:00

40 Kč (základní), 20 Kč (snížené)

PROHLÍDKY MĚSTA

červen – září

středa 10:00, 14:00

30 Kč (základní), 20 Kč (snížené)

více na:

tel.: 554 212 381, 554 254 382

e-mail: icko@inforymarov.cz, muzeum@inforymarov.cz

www: www.muzeumrymarov.cz, inforymarov.cz

facebook: @muzeumrymarov, @inforymarov

muzeum
RÝMAŘOV

Městská knihovna Rýmařov

Citát: Svět je plný zjevných věcí, kterých si nikdo nikdy nevšimne.

Arthur Conan Doyle

(Nejen) literární výročí

2. 7. 1930 nar. Ota Pavel, vl. jm. Otto Popper, povídkář a sportovní novinář (zemř. 31. 3. 1973) – 90. výročí narození 4. 7. 1900 nar. Robert Desnos, francouzský básník (zemř. 8. 6. 1945) – 120. výročí narození 4. 7. 2000 zemř. Vladimír Ráž, herec (nar. 1. 7. 1923) – 20. výr. úm. 5. 7. Státní svátek ČR – Den věrozhvěstů Cyrila a Metoděje, připomínka jejich příchodu na Moravu roku 863 6. 7. Státní svátek ČR – Den upálení Mistra Jana Husa roku 1415 7. 7. 1860 nar. Gustav Mahler, rakouský skladatel a dirigent (zemř. 18. 5. 1911) – 160. výročí narození 7. 7. 1930 zemř. sir Arthur Conan Doyle, anglický prozaik, autor detektivek (nar. 22. 5. 1859) – 90. výročí úmrtí 10. 7. 1830 nar. Camille Pissarro, francouzský krajinář (zemř. 13. 11. 1903) – 190. výročí narození 10. 7. 1910 zemř. Artur Breisky, spisovatel a překladatel (nar. 14. 5. 1885) – 110. výročí úmrtí 11. 7. 1920 nar. Dana Medřická, herečka (zemř. 21. 1. 1983) – 100. výročí narození 14. 7. 1910 nar. Helena Šmahelová, prozaička (zemř. 5. 11. 1997) – 110. výročí narození	14. 7. 1940 zemř. Růžena Jesenská, spisovatelka (nar. 17. 6. 1863) – 80. výročí úmrtí 15. 7. 1930 nar. Jacques Derrida, francouzský filosof a literární teoretik (zemř. 9. 10. 2004) – 90. výročí narození 17. 7. 1950 zemř. Antonie Nedošínská, herečka (nar. 26. 6. 1885) – 70. výročí úmrtí 21. 7. 1880 nar. Milan Rastislav Štefánik, slovenský astronom, politik a diplomat (zemř. 4. 5. 1919) – 140. výr. nar. 22. 7. 1900 nar. Zdeněk Kalista, historik, básník a překladatel (zemř. 17. 6. 1982) – 120. výročí narození 24. 7. 1860 nar. Alfons Mucha, výtvarník (zemř. 14. 7. 1939) – 160. výročí narození 24. 7. 1920 nar. Josef Hiršal, spisovatel a překladatel (zemř. 15. 9. 2003) – 100. výročí narození 25. 7. 1980 zemř. Vladimír Vysockij, ruský básník, zpěvák a herec (nar. 25. 1. 1938) – 40. výročí úmrtí 28. 7. 1750 zemř. Johann Sebastian Bach, německý skladatel a varhaník (nar. 31. 3. 1685) – 270. výročí úmrtí 28. 7. 1900 nar. Josef Knap, prozaik a publicista (zemř. 13. 12. 1973) – 120. výročí narození 29. 7. 1890 zemř. Vincent van Gogh, holandský malíř (nar. 30. 3. 1853) – 130. výročí úmrtí

Zásobili jsme knihobudku!

S příchodem teplejších dnů ožijí dětská hřiště a sportovní areály ve městě včetně Flemmichovy zahrady. Právě tam, v besídce u hřiště poblíž rybníka, má knihovna svou knihobudku. Najdete v ní vyřazené knížky a časopisy pro děti i dospělé. Můžete je využít pro ukrácení

dlouhé chvíle, ale pokud se začtete, klidně si knížku nebo časopis vezmete s sebou domů. Knihobudku budeme po celé léto pravidelně doplňovat.

Foto a text: Zdenka Přikrylová
Městská knihovna Rýmařov

Komiks na vzestupu

Komiks řada českých čtenářů stále pokládá za žánr určený dětem, případně dospívajícím, a na rozdíl od USA, Francie nebo Japonska, kde představuje světoznámou oblast umění, v Česku k němu se stejným respektem přistupuje jen menšina čtenářstva. Časy se ale mění a pod pojmem komiks se už nevybaví jen *Čtyřlístek*, *Ferda Mravenec* nebo *Rychlé šípy*. Díky tvůrcům, jako je Jaromír 99 nebo Slovák Daniel Majling, se i domácímu komiksu dostává stále většího ocenění.

Komiksy, resp. grafické romány, dokážou být totiž stejně hodnotným médiem pro vážná témata jako klasická próza, což ukázal třeba Pulitzerovou cenou oceněný *Maus* Arta Spiegelmana o nacistickém holocaustu nebo *Persepolis* íránské autorky Marjane Satrapi.

Vzestup žánru na našem knižním trhu dokládá i existence specializovaných nakladatelství, která se orientují na kvalitní překladová díla, např. Trystero. Právě to nedávno vydalo *Sabrinu* Nicka Drmasa, skvělou ukázkou toho, že komiks umí vyprávět o stavu dnešního světa s velkou přesvědčivostí.

Námět *Sabriny*, mimochodem prvního komiksu nominovaného na Man Bookerovu cenu, zpracovává jednu z nejhorších nočních můr – únos blízkého člověka. Titulní Sabrina hned na začátku beze stopy zmizí a její přítel se vzápětí propadne do hluboké deprese. To nejhorší má ale teprve přijít, když se osobní tragédie chopí sociální síť. Prozrazovat víc se nesluší už proto, že osudy Drmasových postav se vyvíjejí značně ne-

předvídatelně, čtenář je stále udržován v napětí a zneklidňován nejrůznějšími náznaky i tísnivou atmosférou. Tu posiluje strohost Drnasova vizuálního stylu a tlumená barevnost. Příběh je vlastně docela všední, nejde v něm o hrdinství, naopak všechny postavy jsou tak obyčejné, že si lze snadno představit, jaké by bylo ocitnout se v jejich kůži.

Sabrina obohatila zvolna se rozšiřující komiksový fond rýmařovské knihovny. Komiksům v nových prostorách věnujeme zvláštní místo (podobně jako oblíbeným detektivkám), zájemci je najdou samostatně vystavené nejen v půjčovně pro děti, ale i v čítárně. Kromě *Sabrinu* je k zapůjčení třeba zmíněný *Maus*, Rudišův *Alois Nebel*, Kafkův *Zámek* ve výtvarném zpracování Jaromíra 99, *Rudo* Daniela Majlinga, k němuž vbrzku přibude i jeho novinka *Zóna*, komiksově životopisy Andyho Warhola a Vincenta van Gogha (k nimž se zase brzy připojí Caravaggio), ale třeba i *Článek II.* Jiřího Šimáčka a Jána Lastomírského, který se odehrává v době atentátu na Heydricha, nebo aktuálně vydaný komiks o Miladě Horákové.

Foto a text: Zdenka Přikrylová, Městská knihovna Rýmařov

Čtenářská výzva

Rýmařovská knihovna se znovu připojila ke Čtenářské výzvě, kterou pořádá web Databazeknih.cz. Jejím cílem je objevovat nové knihy hrou. Stačí přečíst dvacet knižních titulů, které vyhovují dvaceti pokynům. Ty najdete na webu Databazeknih.cz, na našem facebooku a webových stránkách knihovnyrymarov.cz.

Kniha, která má na obálce květinu Rachael Lippincott: Pět kroků od sebe

Lidský dotek. Co pro vás znamená? Velmi jednoduchý akt, který na konec nemůže mít každý. Lidé s nemocí zvanou cystická fibróza o něj přišli.

Kniha Rachael Lippincott, napsaná ve spolupráci s Mikki Daughtry a Tobiasem Iaconisem, vydaná česky v roce 2019, sklídila velký ohlas čtenářů a čtenářek. Tentýž rok v březnu měl premiéru stejnojmenný film s Haley Lu Richardson a Colem Sprousem v hlavních rolích. Vypráví dechberoucí příběh o lásce, štěstí a poznání, ale i smutku a bolesti ve stínu zákeřné nemoci.

„Naši nejlepší obranou je samozřejmě vzdálenost. Šest kroků je naše zlaté pravidlo,“ říká a zároveň s tím se předkloní a z místa vedle postele zvedne kulečnickové tágo. „Tohle je kroků pět. Pět. Kroků.“

Podívám se na obrázek, který mi poslala, a z papíru na mě vyskočí červená písmena: „ZA VŠECH OKOLNOSTÍ PĚT KROKŮ.“

Kde sakra sehnala v nemocnici kulečnickové tágo?

Zvedne je před sebe a s nepřehlédnutelným soustředěním se na ně zahledí. „Hodně jsem přemýšlela o čísle šest,“ říká pak. „A upřímně řečeno mě docela štvě.“

Zvedne oči ke kameře. „My, pacienti s cystickou fibrózou, přicházíme o spoustu věcí. Každý den náš život řídí léčebné procedury a léky.“ Přecházím před postelí a pozorně poslouchám.

„Většina z nás nemá děti a spousta se ani nedostane k tomu, aby se o ně pokusila. Tenhle pocit znají jen lidé s cystickou fibrózou, ale my bychom se do sebe navzájem neměli ani zamilovat.“

(LIPPINCOTT, Rachael. *Pět kroků od sebe*. Přel. Robert Čapek. 1. vyd. Praha: Yoli, 2019, s. 156.)

Stella je sedmnáctiletá dívka, která si ze všeho nejvíc přeje trávit čas s rodinou, přáteli a užívat si života. Bohužel nemoc zvaná cystická fibróza jí stojí v cestě. Většinu svého života prožila v nemocnici. Snaží se ze všech sil žít co nejdéle. Ale pak se na scéně objeví neznámý kluk, který pravidla moc nedodržuje a šanci na dlouhý život

už dávno vzdal. Will.

Aby Stella neohrozila své místo na lůžku čekatelů na transplantaci plic, musí dodržovat určitou vzdálenost od lidí se stejnou nemocí a samozřejmě od Willa – minimálně šest kroků.

Stella, která je posedlá kontrolou nad léčebnými procedurami a léky, přemluví Willa, aby bral svou léčbu vážně. Společně bojují proti zákeřné nemoci, ale postupem času je začne spojovat víc než boj s nemocí. Šest kroků je šest kroků a v lásce to může být nepřekonatelná propast. Ale co když si ukradnou jeden krok, který jim stojí v cestě?

„Beru si zpátky jeden krok. Beru si zpátky celý jeden krok prostoru, délky a vzdálenosti.“

S neličeným obdivem se dívám na obrazovku notebooku.

„Cystická fibróza už mi nic brát nebude. Od téhle chvíle si kradu pro sebe já.“

Skoro bych přísahal, jako bych v dálce zaslechl jásat někoho, kdo jí fandí. Dívá se přímo na mě. Omráčeně stojím před postelí a lekutím nadskočím, když se ozve hlasitě zaklepaní na dveře.

Jedním trhnutím je otevřu dokořán a za nimi stojí ona. Naživo.

Stella.

Natáhne ke mně kulečnickové tágo tak, že se mi hrotem dotýká hrudi.

„Pět kroků. Platí?“ zvedne tázavě husté obočí.

Výdechnu, potřesu hlavou a při vzpomínce na její plán z videa bych k ní nejraději přistoupil a objal ji. „Nebudu ti lhát – bude to pro mě zatraceně těžké,“ odpovím.

Rozhodně se na mě dívá. „Odpověz mi, Wille. Jdeš do toho?“

Neváhám ani vteřinu. „Naplno.“

(LIPPINCOTT, Rachael. *Pět kroků od sebe*. Přel. Robert Čapek. 1. vyd. Praha: Yoli, 2019, s. 156–157.)

Co pro vás znamená lidský dotek?

Jaroslava Adámková

Další typy na knihy, které mají na obálce květinu:

Hana Marie Körnerová: Heřmánkové údolí
Delphine de Vigan: Vděk
Colleen Hoover: Námí to končí
John Green: Hledání Aljašky
Veronika Ageiwa: Deník japonské manželky
Michele Campbell: Byla to tichá dívka

Anne Frasier: Nejsem živá
Kate Morton: Hodinářova dcera
Holly Ringland: Ztracené květiny Alice Hartové
Anna Bolavá: Do tmy
Julia Heaberlin: Černooké Zuzany
Han Kang: Kde kvete tráva

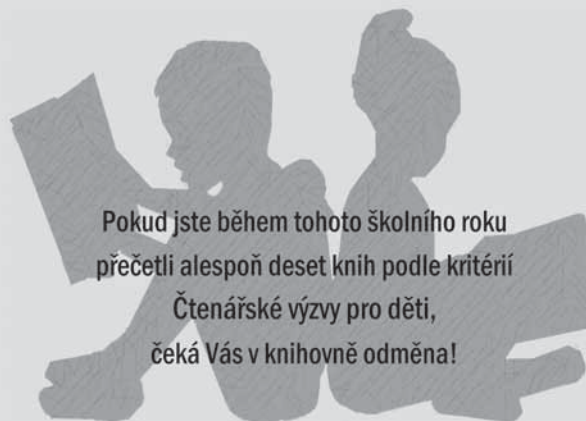
Čtenářská výzva 2020

1. Kniha, jejíž autor letos slaví kulatiny
2. Kniha, která má v názvu den v týdnu
3. Kniha, jejíž hlavní postava má vaše vysněné povolání
4. Kniha, která má na obálce květinu
5. Kniha, jejíž hlavní hrdina trpí psychickou poruchou
6. Kniha, která vás zaujala svým názvem
7. Kniha o holocaustu
8. Kniha s názvem vystihujícím vaši osobnost nebo náladu
9. Kniha, jejíž první věta začíná zájmenem
10. Kniha autora, od kterého jste ještě nic nečetli
11. Kniha autora, který získal cenu E. A. Poea
12. Kniha, která je na Databázi knih v době čtení méně než 20x v Přechtených
13. Kniha od dánského autora
14. Kniha básní
15. Kniha, jejíž obálka se vám nelíbí
16. Kniha, která má v názvu slovo „aneb“
17. Kniha, ve které se odehrává svatba nebo pohřeb
18. Kniha, jejíž název je na obálce červenou barvou
19. Kniha poprvé vydaná v roce 2020 (nová kniha)
20. Kniha, která nesplňuje ani jedno z předešlých témat letošní výzvy

Městská knihovna Rýmařov ocení

v úterý 30. června
účastníky

Čtenářské výzvy pro děti 2019/2020

Pokud jste během tohoto školního roku
přečetli alespoň deset knih podle kritérií
Čtenářské výzvy pro děti,
čeká Vás v knihovně odměna!

Nezapomeňte:

Přineste s sebou vyplněný seznam!

Výměnná burza knih o letních prázdninách

Půjčovní doba v době hlavních prázdnin od 1. 7. do 31. 8. 2020

Pondělí	8:30–11:30	12:30–16:00
Úterý	8:30–11:30	12:30–16:00
Středa	zavřeno	
Čtvrtek	8:30–11:30	12:30–16:00
Pátek	8:30–11:30	12:30–16:00

Ve dnech 7.–10. července
bude knihovna uzavřena.

Organizace a spolky

Dobrovolníci nasbírali kolem půl tuny odpadu

V pátek 5. června proběhla v okolí Podolského potoka a zahrádkářské kolonie za vlakovým nádražím akce Uklidme Česko – Uklidme Rýmařov. Ani deštivé počasí neodradilo dobrovolníky, kterých se sešlo patnáct, od úklidu odpadků v této lokalitě. Nasbíráno bylo více než 40 pytlů odpadu, mimo jiné i pneumatiky, sudy nebo mrazák.

Uklidme svět, uklidme Česko je dobrovolnická úklidová akce, která probíhá na území celé České republiky od roku 2014. Jejím cílem je odstranit černé skládky a nepořádek z českých obcí a měst. Koná se po celý rok, ale hlavní úklidové vlny jsou vždy na jaře a na podzim.

Největší podíl na akci mají dobrovolní organizátoři, kteří z vlastní iniciativy uspořádají úklid v místě, které si sami určí. Organizační tým Uklidme svět, uklidme Česko poskytuje organizátorům zejména know-how a pevné pytle na sesbíraný odpad.

Dobrovolným organizátorem v Rýmařově se stal Slávek Ondra, kterému stejně jako všem ostatním dobrovolníkům patří velký dík. Hlavní podzimní úklidový den případně letos na 19. září. Doufáme, že se i na podzim sejdou účastníci v hojném počtu.

Foto a text: Jana Krajčová

Rýmařovští skauti se po pandemii znovu scházejí

Pandemie je už pomalu pryč a rýmařovští skauti se vrací ke svým činnostem v klubovně Na Stráni i mimo ni. Kromě her a sportovních a skautských dovedností se věnují úklidu lesa po kácení kůrovcových stromů v našem okolí. Na těchto mytínách děti vysázely 150 malých buků, samozřejmě za dodržování předpisů – s rouškami, vzájemnými rozesupy i hygienou rukou.

Termíny schůzek jsou stejné jako minulý rok: světlušky a skauti se scházejí v pondělí od 16 do 18 hodin, vlčata a skautky v úterý od 16 do 18 hodin. Na konci června končí další skautský rok a v září zahájíme nový. Od města Rýmařova jsme obdrželi grant na činnost, který účelně využijeme na poznávací zájezdy, nákup sportovních potřeb a také rekonstrukci naší chaty. Za obdržené peníze děkujeme.

Foto a text: Alois Šimko, Skauti Rýmařov

První možnost navštívit centrum Turistických známek v „Jednotě“ je tady

Společnost Turistické známky zahájila svoji činnost v novém návštěvnickém centru v budově „Jednoty“ na ulici Julia Sedláka 14 v Rýmařově. Vzhledem k postupně probíhající rekonstrukci se neuskutečnilo oficiální otevření, pře-

sto je návštěvnické centrum turistům již otevřené.

Při vstupu do budovy vás jistě nadchne, s jakým citem bylo přistoupeno k opravám. Byl zachován historický ráz budovy, odstraněny ne-

žádoucí sádkartonové příčky, opravena omítka a vyměněna okna. Společnosti se podařilo vdechnout originální vzhled novým podlahám, osvětlení a vybavení interiéru.

V návštěvnickém centru v levé části přízemí vás ochotně přivítá pracovníce na recepci a nabídne sběratelům Turistických známek i Turistických nálepek doplnění sbírky podle pravidel sběratelské hry. Můžete si zakoupit sběratelské deníky, trička, čepice a mapy. K dispozici jsou nealko nápoje a drobné občerstvení.

Nejen sběratele známých dřevěných koleček zaujme kompletní sbírka Turistických známek ze všech zemí. „Vyrábíme obrovskou znám-

kovou skříň (takový výdejní automat na kolečka), která bude umístěna v návštěvnickém centru a pojme všechny číslované Turistické známky, i ty zahraniční. Moc se na ni těšíme,“ uvedl Mgr. David Holub, jednatel společnosti. Jedním z mnoha dalších plánů majitele je i vybudování kavárny v pravé části přízemí.

Centrum je od června do září otevřené každý den od devíti do sedmácti hodin, od října pak od pondělí do pátku od osmi do šestnácti hodin. Více informací najdete na webových stránkách www.turistickeznamky.cz.

JS

Foto: JS a David Holub

Hrajte si a poznávejte Jeseníky

V letošním roce 1. července se v Jeseníkách spouští nová razítkovací hra. Pokud si rádi hrajete a poznáváte přitom zajímavá místa, pak je tato hra určena právě vám. Potěší vás úspěšně vyplněná křížovka či kvíz? A co odměna na konci hry? Tak se do toho v Jeseníkách můžete pustit.

Hra je situována zejména do oblasti Vrbenska, do těsné blízkosti nejvyšší hory Jeseníků Pradědu, ale nejen tam. Zavede vás do Jeseníku a České Vsi nebo do Zlatých Hor. Vydáte se s ní do Rýmařova nebo vám odhalí historii Bruntálu a jeho okolí.

Na jednotlivých místech, která jsou označena v mapě, si můžete zahrát hry – hledačky neboli questy, kvízy, křížovky. Poznáte přírodní krásy a taje tohoto kraje, jací zde žijí živočichové a jaké rostliny zde rostou, proč je příroda Jeseníků tak vzácná a proč stojí za to ji chránit. V průběhu hry se vám jako mozaika bude skládat historie kraje, osudy lidí v horách i údolích pod nimi.

Můžete se také těšit na úžasné výhledy, o kterých jste ani netušili. Při plnění úkolů navštívíte muzeum v Rýmařově, kde budete mít za úkol projít celou expozici a najít indicie potřebné k vyluštění křížovky. Pokud se vám to podaří, dostanete razítko a drobné odměny.

Dále uvidíte Praděd, Petrovy kameny a Velkou kotlinu z úplně jiných úhlů. Stačí jen vystoupat na některý z vrcholů, třeba na Anenský vrch u Andělské Hory, na Kapličkový vrch v Malé Morávce nebo na rozhlednu Na Skalce v Holčovicích. Kromě zraku a sluchu zapojte i jiné smysly, na interaktivní stezce Cesta kolem vody z Vrbna pod Pradědem do Karlovic nebo na výstavě Jeseníky všemi smysly. Můžete nahlédnout do zdejších muzeí a expozic. Na mapě, která je herním plánem, jsou zobrazeny kromě her ještě další zajímavosti navštívených míst. Celkem je pro vás připraveno patnáct her. Pro zís-

kání odměny musíte nasbírat nejméně pět razítek za úspěšně vyřešené hry. Za více razítek vás čeká „větší“ odměna.

Mapu s hracím plánem Jeseníky hrou zakoupíte na místech jednotlivých her, která najdete od července na stránkách www.jeseniky-hrou.cz. Co můžete vyhrát? Čekají na vás průvodce po naučných stezkách Jeseníků, knihy o horách, pexeso Jeseníky, trička a další drobnosti. Odměnu si můžete vyzvednout ve Vzdělávacím centru VÍCE Ve mlýně Karlovice v otvírací době, kterou najdete na stránkách www.jesenikyhrou.cz nebo na stránkách centra www.actaea.cz/vzdelavaci-centrum-vice-ve-mlyne-karlovice/.

Projekt realizuje spolek Actaea – společnost pro přírodu a krajinu s mnoha dalšími partnery a je finančně podpořen z rozpočtu Moravskoslezského kraje.

Mgr. Kateřina Kočí

Actaea – společnost pro přírodu a krajinu

Foto: JS

Jdu na výlet aneb #nejsemprase

Parta milovníků přírody, která se ráda prohání po lesích, loukách, horách a záleží jim na tom, jak to venku vypadá, zaujala celorepublikovou výzvu k udržení čistého prostředí v českých a moravských horách. Kampaň #nejsemprase je osvětová iniciativa, jejímž cílem je apelovat na chování lidí v přírodě.

Foto: Jan Brychta

„Projekt vznikl zcela přirozeně v průběhu pandemie koronaviru v podstatě jako následek nečekaně dlouhodobého pobytu lidí v domácím prostředí. Všichni jsme byli svědky toho, že jakmile se uvolnila opatření, spousta lidí vyrazila nadšeně do přírody. Menší nadšení už ale sdíleli třeba její pravidelní návštěvníci. Naším cílem je předejít situaci, kdy procházka lesem bude jako výlet na smetiště. Prevence je přece vždycky důležitější než řešení následků,“ říká

Štěpán Sedláček z Rýmařova, jeden z iniciátorů projektu.

Po době koronavirové bude příroda v letošním létě pravděpodobně vystavena výrazně vyššímu počtu výletníků, ale také následkům, kte-

#nejsemprase

ré by po nich mohly zůstat. A zůstávají. Kampaň s poněkud drsnějším názvem vysvětluje výletníkům, jak se mají v přírodě chovat. Na webových stránkách www.nejsemprase.cz výletníci najdou desatero výletníka a upozorňují na stopy, které zanechávají v přírodě odhozené předměty. Papírovému kapesníku to trvá asi pět měsíců, banánové slupce ještě o měsíc déle – navíc chemikálie, jimiž bývá často napuštěna, se dostávají do přírody také. Noční můrou ekologů a milovníků přírody jsou vlhčené ubrousky nebo cigaretový špaček. Ten se rozkládá i patnáct let!

Iniciativu může podpořit každý – zodpovědným chováním k přírodě, ši-

řením myšlenky na sociálních sítích či registrací podpory na webových stránkách kampaně. Kampaň není politicky orientovaná ani zisková. Záštitu jí daly Český svaz ochránců přírody nebo Klub českých turistů. „Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, která spravuje chráněné krajinné oblasti, tuto iniciativu vítá. Její myšlenky přesně souzní s tím, čemu se denně věnujeme v chráněných oblastech. Jsme rádi, když lidé vyrazí za přírodními krásami, ale bohužel množství odpadu v přírodě mnohde narůstá. A #nejsemprase přichází v pravou chvíli, aby poradila, jak si na výletě počínat,“ vyjádřil podporu Tomáš Růžička z Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky. JS

Druhý ročník JES art proběhl pod deštivým nebem

V Janovicích u Rýmařova se v sobotu 20. června sešli umělci a řemeslníci různých zaměření, aby vystavili svá díla a prezentovali svou práci na druhém ročníku uměleckého festivalu JES art. Akce proběhla pod širým nebem v janovickém Kempu Indiana.

Zatímco první ročník provázelo horké počasí, druhý ročník zkopřil déšť. Přesto se v připravených stáncích představilo téměř dvacet vystavovatelů. Mezi nimi například jesenický malíř Vladimír Mach, držitel Evropské ceny za umění, který představil téměř hyperrealistická vyobrazení zvířat. Studentka umělecké průmyslovky Barbora Kyjáková z Rýmařova zde vystavovala poprvé, ale mezi zkušenými umělci se rozhodně neztratila. Organizátorka akce Ludmila Ondrašková představila své malby a šperky, dále byly k vidění kresby Jakuba Čecha, malby Jakuba Holého a Terezy Šinové, dřevěné šperky Zdeňka Chroboczk a umělecké fotografie Jana Novotného. Výstavu doplnila ukázka originální oblečení, ochutnávka medové hořčice a dalších dobrot z Jiříkova nebo prezentace

vonných svíček a mýdel z bruntálské mýdlárny. Jaroslav Konvička pro zájemce podepisoval své knihy, jež ilustrovala Tereza Posoldová. Mnoho návštěvníků zaujal vodnářský zvon uměleckého slévače Martina Horkého, který si též mohli vyzkoušet rozeznít. Ukázkou tance flamenco předvedly členky skupiny Las Flaranitas, jež návštěvníkům nabídly i malou taneční lekci. Již nyní se můžete těšit na to, co přinese třetí ročník. Foto a text: JS

Odbor Klubu českých turistů Rýmařov ve spolupráci se SVČ Rýmařov za finanční podpory města Rýmařova zve na akci

**RÝMAŘOVSKÁ
PADESÁTKA**

45. 5. 9. 2020
ročník SVČ Rýmařov

...není to závod, ale prověrka osobní zdatnosti, fyzické připravenosti a pevné vůle.

Rýmařov SVČ

Start: Středisko volného času Rýmařov
od 6:00 do 10:00

Cíl: Středisko volného času Rýmařov do 18:00

Pěší trasy: 50 km start v 6:00, nejpozději v 7:00
35, 25, 15, 5 km start od 6:00 do 9:00

Cyklotrasy: 50, 30, 23, 5 km společný start v 9:00
Povinná cyklistická přilba

Startovné: Děti do 10 let zdarma
Členové KČT, studenti a důchodci 30 Kč
Ostatní účastníci 50 Kč
Děti do 15 let se mohou zúčastnit pouze v doprovodu dospělých!

Občerstvení: na trase vlastní, v cíli čaj

Konání závodu umožnil podnik Lesy České republiky, s. p.
Akce byla finančně podpořena městem Rýmařovem

Akce se koná za každého počasí! Každý se účastní na vlastní nebezpečí.

více informací na www.50.svcrymarov.cz

Středisko volného času

NABÍDKA

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

LETNÍCH TÁBORŮ

2020

léto plné zážitků

Středisko volného času

Okružní 10, Rýmařov

Příměstský tábor „Léto v pohybu“

Termín	13. 7. – 17. 7. 2020	
Čas	7:00–15:30	dřívější příchod a pozdější odchod lze domluvit
Cena	1200 Kč, 700 Kč po slevě	zahrnuje obědy, pitný režim, vstupné, materiál, aktivity, pedagogický dozor
Program	soutěže, týmové hry, plavání, sportovní aktivity, celodenní výlet: Olomouc (lanové centrum)	
Věk	5–15 let	
Informace	Marcela Pavlová, 737 177 033, pavlova@svcrymarov.cz	

Spokojené děti a rodiče na Rýmařovsku, registrační číslo projektu. CZ.03.2.65/0.0/0.0/16_047/0009650, příměstské tábory 2018-2020, Operační program Zaměstnanost, Výzva_1_RÝMAŘOVSKO_OPZ_Prorodinná opatření

Pobytový tábor „Horolezecký tábor na Rabštejně“

Termín	14. 7. – 18. 7. 2020	
Místo	Rabštejn	
Cena	1 900 Kč	zahrnuje lektorné, stravu, zapůjčení lezeckého vybavení, dopravu, ubytování ve stanech
Program	základy a zdokonalování horolezeckých dovedností na skalách, sportovní hry, večerní táboračky, celotáborová hra, malé lanové centrum, střelba z luku atd.	
Věk	8–18 let	
Informace	Jakub Vala, 737 751 283, vala@svcrymarov.cz	

Příměstský tábor „Mladí všeználcí“

Termín	20. 7. – 24. 7. 2020	
Čas	7:00–16:00	
Cena	1200 Kč, 700 Kč po slevě	zahrnuje obědy, pitný režim, vstupné, materiál, aktivity, pedagogický dozor
Program	hry, týmové soutěže, pokusy a zkoumání, práce s mikroskopy, výtvarné činnosti, plavání, celodenní výlet - Velký svět techniky Ostrava	
Věk	5–15 let	
Informace	Vendula Bršťáková, 702 200 231, brstakova@svcrymarov.cz	

Spokojené děti a rodiče na Rýmařovsku, registrační číslo projektu. CZ.03.2.65/0.0/0.0/16_047/0009650, příměstské tábory 2018-2020, Operační program Zaměstnanost, Výzva_1_RÝMAŘOVSKO_OPZ_Prorodinná opatření

Fun and fitness week II.

Termín	27. 7. – 31. 7. 2020	
Čas	9:00–16:00	
Cena	1200 Kč, 700 Kč po slevě	zahrnuje obědy, pitný režim, vstupné, materiál, aktivity, pedagogický dozor
Program	hry, kolo, lezení, lanové aktivity, in-line, tanec, aerobik, stolní tenis, bazén, hrátky s angličtinou, každý si zde najde to své	
Věk	8–15 let	
Informace	Andrea Továrková, 724 643 022, andrea.tovarkova@gmail.com	
	<small>Spokojené děti a rodiče na Rýmařovsku, registrační číslo projektu. CZ.03.2.65/0.0/0.0/16_047/0009650, příměstské tábory 2018-2020, Operační program Zaměstnanost, Výzva_1_RÝMAŘOVSKO_OPZ_Prorodinná opatření</small>	

Příměstský tábor „I rytíři sportují“

Termín	3. 8. – 7. 8. 2020	
Čas	9:00–16:00	
Cena	1200 Kč, 700 Kč po slevě	zahrnuje obědy, pitný režim, vstupné, materiál, aktivity, pedagogický dozor
Program	týden plný sportu, vyrábění, rytířských turnajů, výlety na kole atd.	
Věk	8–15 let	
Informace	Jakub Vala, 737 751 283, vala@svcrymarov.cz	
	<small>Spokojené děti a rodiče na Rýmařovsku, registrační číslo projektu. CZ.03.2.65/0.0/0.0/16_047/0009650, příměstské tábory 2018-2020, Operační program Zaměstnanost, Výzva_1_RÝMAŘOVSKO_OPZ_Prorodinná opatření</small>	

Příměstský tábor „Pohyb jinak“

Termín	10. 8. – 14. 8. 2020	
Čas	7:00–16:00	
Cena	1200 Kč, 700 Kč po slevě	zahrnuje obědy, pitný režim, vstupné, materiál, aktivity, pedagogický dozor
Program	sportovní hry a soutěže, tanec, týmové hry, plavání, celodenní výlet: Dolní Morava - Dětský zážitkový park,	
Věk	5–15 let	
Informace	Vendula Bršťáková, 702 200 231, brstakova@svcrymarov.cz	
	<small>Spokojené děti a rodiče na Rýmařovsku, registrační číslo projektu. CZ.03.2.65/0.0/0.0/16_047/0009650, příměstské tábory 2018-2020, Operační program Zaměstnanost, Výzva_1_RÝMAŘOVSKO_OPZ_Prorodinná opatření</small>	

Pobyťový tábor „Se Sluníčkem za indiány“

Termín	15. 8. – 22. 8. 2020	
Místo:	Sloup v Čechách	
Cena	Dítě do 1 roku zdarma Dítě 1–2 roky 850Kč (bez nároku na lůžko) Dítě 3-15 let 1950 Kč 15 let + dosp. 2250 Kč	zahrnuje stravu 5x denně + pitný režim po celou dobu pobytu, ubytování nezahrnuje dopravu
Program	dopoledne – rozcvička, hry, soutěže a zábava pro mladší i starší děti a jejich rodiče, výtvarné aktivity odpoledne – individuální (možnost samostatných i společných výletů po nejbližším i vzdálenějším okolí) večer – večerníček pro děti, táborák, stezka odvahy, indiánský rej	
Informace	Kateřina Fryblíková, 739 514 299, fryblikova@svcrymarov.cz(přihlášky ihned + záloha – polovina z ceny tábora do 31. března 2020), zbytek platby do konce 31. května 2020	

Příměstský tábor „Prázdninové toulání“

Termín	17. 8. – 21. 8. 2020	
Čas	7:00–15:30	dřívější příchod a pozdější odchod lze domluvit
Cena	1200 Kč, 700 Kč po slevě	zahrnuje obědy, pitný režim, vstupné, materiál, aktivity, pedagogický dozor
Program	soutěže, sportovní aktivity, plavání, celodenní výlet: Úvalno (rozhledna, zrcadlový sál atd.)	
Věk	5–15 let	
Informace	Marcela Pavlová, 737 177 033, pavlova@svcrymarov.cz	
	<small>Spokojené děti a rodiče na Rýmařovsku, registrační číslo projektu. CZ.03.2.65/0.0/0.0/16_047/0009650, příměstské tábory 2018-2020, Operační program Zaměstnanost, Výzva_1_RÝMAŘOVSKO_OPZ_Prorodinná opatření</small>	

Taneční léto s Anniyou – Z pohádky do pohádky

Termín	24. 8. – 28. 8. 2020	
Čas	8:30–16:00	
Cena	1200 Kč, 700 Kč po slevě	zahrnuje obědy, pitný režim, materiál, aktivity, pedagogický dozor
Program	tanec, hry, kreativní tvoření, závěrečné vystoupení pro rodiče a jiná pohádková překvapení	
Informace	Anna Cimbotová, 723 749 709, anniya.orient@seznam.cz	
	<small>Spokojené děti a rodiče na Rýmařovsku, registrační číslo projektu. CZ.03.2.65/0.0/0.0/16_047/0009650, příměstské tábory 2018-2020, Operační program Zaměstnanost, Výzva_1_RÝMAŘOVSKO_OPZ_Prorodinná opatření</small>	

Keramicko-výtvarné sympozium – Řecké báje

Termín	24. 8. – 28. 8. 2020
Čas	9:00–15:00
Cena	1 200 Kč zahrnuje obědy, dvě svačiny, pitný režim, vstupné, jízdné, materiál
Program	keramická plastika nebo kachel, malba, kresba, koláže, výtvarný objekt (grafika, keramika, nudební dílny, jarmark, závěrečná výstava)
Informace	Eva Kudláková, 554254372, kudlakova@svcrymarov.cz (kapacita 14 míst)

Příměstské soustředění lyžařů aneb neandrtálci sportují

Termín	24. 8. – 28. 8. 2020
Čas	9:00–16:00
Cena	1200 Kč, 700 Kč po slevě zahrnuje obědy, dvě svačiny, pitný režim, vstupné, jízdné, materiál
Program	celotáborová hra, sportování (běh, brusle, koloběžky, kola,...), výlet do Jump planet Olomouc
Informace	Kateřina Fryblíková, 739 514 299, fryblikova@svcrymarov.cz Spokojené děti a rodiče na Rýmařovsku, registrační číslo projektu. CZ.03.2.65/0.0/0.0/16_047/0009650, příměstské tábory 2018-2020, Operační program Zaměstnanost, Výzva_1_RÝMAŘOVSKO_OPZ_Proorodinná opatření

Snižovanou cenu 500 Kč budou mít účastníci, jejichž rodiče doloží před nástupem dítěte na tábor tyto dokumenty: přihlášku, kopii kartičky ZP, prohlášení o bezinfekčnosti (odevzdat v den nástupu na tábor), potvrzení zaměstnavatele o zaměstnání (nebo u OSVČ potvrzení ČSSZ nebo u nezaměstnaných rodičů potvrzení Úřadu práce, že je rodič evidovaným zájemcem o práci nebo u studujících či rekvalifikujících se rodičů potvrzení školy či vzdělávacího zařízení o studiu či rekvalifikaci) a Monitorovací list podporené osoby. Dokumenty najdete ke stažení na webových stránkách střediska volného času v záložce projekty. Na pobytový tábor na **Rabštejně**, se **Sluníčkem za indiány** a příměstské **Keramicko – výtvarné sympozium**, nelze slevu uplatnit.

Projekt

**SPKOJENÉ DĚTI A RODIČE
NA RÝMAŘOVSKU**

byl spolufinancován Evropskou unií.

Cílem projektu je realizace celkem 22 multitématicky zaměřených letních příměstských táborů (2018 - 8 táborů, 2019 - 7 táborů, 2020 - 7 táborů) pro 550 dětí školního věku, jejichž zákonní zástupci spadají do CS osoby pečující o malé děti.

EVROPSKÁ UNIE
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost**www.svcrymarov.cz**

Spokojené děti i rodiče na Rýmařovsku CZ.03.2.65/0.0/0.0/16_047/0009650

Koloběžkové závody byly nabitě konkurencí

Středisko volného času Rýmařov ve spolupráci se Ski klubem RD Rýmařov pořádalo v pátek 12. června koloběžkové závody pro děti. Soutěžní klání se odehrávalo v obci Stará Ves, která na tuto akci finančně přispěla a propůjčila prostory kulturního domu.

Závod se měl uskutečnit o týden dříve, ale kvůli nepříznivému počasí byl přesunut. V náhradním termínu se počasí vydařilo, a děti si tak mohly soupeření o první příčky náležitě užít. Soutěžilo se v několika věkových kategoriích chlapců a dívek. Celkem se přihlásilo 56 zá-

vodníků, přičemž nejpočetnější zastoupení měla věková kategorie 7–9 let.

Konkurence byla velká, zúčastnili se také mistři Evropy a České republiky v koloběžce. Nejmladší účastníci museli zvládnout okruh dlouhý 320 metrů, starší děti pak jely okruhy 500metrové. Nejstarší závodníci museli ujet pět kol, tedy celkem 2,5 kilometru. Vítězové v každé kategorii obdrželi pohár, první tři místa byla oceněna medailí a všichni účastníci dostali drobné dárky. *Foto a text: JS*

ZÁJMOVÉ KROUŽKY SVČ RÝMAŘOV 2020 - 2021

kroužek	vedoucí	věk	den	čas	místo	cena	zahájení	max.ú.
422 Africké bubny	M. Fidler	od 10 let	PO ÚT ST		SVČ	500 Kč	14.9.2020 15.9.2020 16.9.2020	8
425 Akvaristika	L. Ptáčková K. Jagošová	7-13 let	ÚT	14:30-16:00	SVČ J. Sedláka	500 Kč	15.9.2020	12
417 Badminton	R. Šašinka	od 10 let	PO, ST	17:00-18:30	těl. gymnázia	500 Kč	2.9.2020	obsaz.
401 Florbal	J. Pospíšil	6-9. tř.	ST	17:00-18:00	těl. 1. máje	500 Kč	23.9.2020	15
402 Florbal	J. Pospíšil	dorost	ST	18:00-19:00	těl. 1. máje	500 Kč	23.9.2020	15
117 Francouzština pro děti	K. Coudray	7-10 let	ÚT	16:00-16:45	SVČ	300 Kč/pol.	15.9.2020	12
403 Horolezecký mladší	J. Vala	9-14 let	PO	14:30-16:00	SVČ	500 Kč	14.9.2020	15
505 Horolezecký pro nejmenší	K. Frybílková	5-8 let	PO	13:00-14:30	SVČ	500 Kč	14.9.2020	15
404 Horolezecký profi	J. Vala	8-18 let	ČT	16:00-17:30	SVČ	500 Kč	17.9.2020	15
405 Horolezecký starší	J. Vala	15-18 let	PO	16:00-17:30	SVČ	500 Kč	14.9.2020	15
301 Chovatelský	V. Bršťáková	6-16 let	ÚT	14:00-17:00	SVČ J. Sedláka	500 Kč	15.9.2020	12
302 Chovatelský	V. Bršťáková	6-16 let	ST	14:00-17:00	SVČ J. Sedláka	500 Kč	16.9.2020	12
303 Chovatelský	V. Bršťáková	6-16 let	ČT	14:00-17:00	SVČ J. Sedláka	500 Kč	17.9.2020	12
407 Informatika	J. Vala	od 3. tř.	ÚT	14:00-15:30	SVČ	500 Kč	22.9.2020	12
506 Jóga pro děti	K. Frybílková	6-9 let	ST	13:30-14:30	SVČ malý sál	500 Kč	16.9.2020	15
105 Keramicko-výtvarný	E. Kudláková	od 4. tř.	PO	14:00-15:45	SVČ	500 Kč/pol.	7.9.2020	12
106 Keramicko-výtvarný	E. Kudláková	od 3. tř.	ÚT	14:00-15:30	SVČ	500 Kč/pol.	8.9.2020	12
107 Keramicko-výtvarný	E. Kudláková	1.-3. tř.	ST	13:45-15:30	SVČ	500 Kč/pol.	9.9.2020	12
108 Keramicko-výtvarný	E. Kudláková	od 1. tř.	PÁ	13:30-14:50	SVČ	500 Kč/pol.	11.9.2020	12
203 Kulturistika	J. Jablončík	dorost	PO, ST	17:30-19:00	SVČ posilovna	600 Kč	7.9.2020	12
204 Lední hokej	J. Živčák	od 5 let	PO, ÚT, ČT	17:00-19:00	zimní stadion	400 Kč	17.8.2020	30
423 Lukostřelba	J. Vala	od 3. tř.	ST	14:00-15:00	těl. Horn.	500 Kč	23.9.2020	8
424 Lukostřelba	J. Vala	od 5. tř.	ST	15:00-16:00	těl. Horn.	500 Kč	23.9.2020	8
501 Lyžařský	K. Frybílková M. Baruselová	od 6 let -5. tř.	ÚT, ČT	14:30-16:00	Flemm. zah.	1 000 Kč	1.9.2020	25
213 Mladí hasiči	J. Skoupil	6-8 let	ST, ČT	15:30-16:30	H. zbrojnice	500 Kč	9.9.2020	15
409 Modelářský	V. Borovička	8-15 let	ÚT	15:00-17:00	SVČ J. Sedláka	600 Kč	15.9.2020	12
410 Robotika	J. Vala	11-15 let	ČT	14:00-15:30	SVČ J. Sedláka	500 Kč	24.9.2020	12
411 Robotika ml.	J. Vala	7-10 let	PÁ	14:00-15:30	SVČ J. Sedláka	500 Kč	25.9.2020	12
504 Sluníčko – s programem	K. Frybílková	1-4 let+rodič	ÚT, ČT	09:30-11:00	SVČ	500 Kč/pol.	8.9.2020	15
503 Sluníčko – volná hra dětí	K. Frybílková	0-4 let+rodič	PO, PÁ	09:30-11:00	SVČ	500 Kč/pol.	11.9.2020	15
502 Sluníčko pro nejmenší	K. Frybílková	0-2 let+rodič	ST	09:30-11:00	SVČ	250 Kč/pol.	9.9.2020	15
113 Společenský tanec	F. Bělík V. Řihová	od 9. tř. -SŠ	PÁ	17:30-19:30	SVČ	800 Kč	11.9.2020	30 párů
413 Stolní tenis	B. Rydzynková	8-15 let	ST	15:30-17:30	SVČ malý sál	500 Kč	16.9.2020	12
414 Šachový	L. Pavlásek M. Slovák	od 1. tř.	PÁ	15:00-17:00	SVČ	500 Kč	18.9.2020	12
206 Šicí a řemeslná dílna	I. Němcová L. Pleská	od 8 let	ÚT	14:30-16:00	SVČ J. Sedláka	500 Kč	15.9.2020	12
208 TS Neila - Jasminky - orientální tanec	H. Folvarská	5-7 let	ČT	15:00-17:00	SVČ malý sál	500 Kč	7.9.2020	15
209 TS Neila - Šehrezádka - orientální tanec	H. Folvarská	7-11 let	PO	14:30-16:30	SVČ malý sál	500 Kč	10.9.2020	15
210 TS Neila Annidia Juni (orientální tanec)	A. Cimbotová	11-16 let	PÁ	15:00-16:30	SVČ malý sál	500 Kč	4.9.2020	15
211 TS Neila Annidia Teen+ (orientální tanec)	A. Cimbotová	17-26 let	PÁ	16:30-19:00	SVČ malý sál	500 Kč	4.9.2020	15
213 Vaření		od 8 let	ČT	14:30-16:00	SVČ J. Sedláka	500 Kč	17.9.2020	10
415 Volejbal	A. Továrková	13 let-SŠ	ÚT	19:00-20:30	těl. 1. máje	500 Kč	15.9.2020	15
116 Výtvarný s keramikou	E. Kudláková	od 5. tř.	ČT	14:00-15:45	SVČ	500 Kč/pol.	10.9.2020	12

Dospělí								
114 Společenský tanec pokročilí	F. Bělík V. Říhová	dospělí	PÁ	20.00-22.00	SVČ	500Kč pár	20.11.- 18.12.2020	20 párů
115 Společenský tanec začátečníci	F. Bělík V. Říhová	dospělí	PÁ	20.00-22.00	SVČ	1400Kč pár	25.9.-13.11. 2020	20 párů
207 Aerobic	L. Laštůvková	mládež, dosp.	ST	18.30-19.30	SVČ tan. sálek	500 Kč/pol.	16.9.2020	15
418 Badminton	R. Šašinka	dospělí	PO, ST	18.30-20.00	těl. gymn.	1000 Kč/pol.	2.9.2020	obsaz.
101 Francouzština – pok.	K. Coudray	mládež, dosp.	ÚT	18.00-18.50	SVČ	1200 Kč/pol.	15.9.2020	10
102 Francouzština – zač.	K. Coudray	mládež, dosp.	ÚT	17.00-17.50	SVČ	1200 Kč/pol.	15.9.2020	10
408 Informatika pro dospělé – zač.	J. Vala	dospělí	ÚT	10.00-11.30	SVČ	500 Kč/pol.	13.10.2020	12
103 Italská – pok.	K. Coudray	mládež, dosp.	PO	18.00-18.50	SVČ	1200 Kč/pol.	14.9.2020	10
104 Italská – zač.	K. Coudray	mládež, dosp.	PO	17.00-17.50	SVČ	1200 Kč/pol.	14.9.2020	10
201 Jóga	H. Čuková	mládež, dospělí	PO	18.00-19.00	SVČ velký sál	1 000 Kč	7.9.2020	15
202 Jóga	H. Čuková	mládež, dospělí	ST	19.00-20.00	SVČ malý sál	1 000 Kč	9.9.2020	15
109 Keramika	E. Kudláková	dospělí	ČT	16.30-19.30	SVČ	100 Kč + popl. za lekci	10.9.2020	12
419 Klub kondičního cvičení		dospělí	PO-PÁ	dle rozpisu	SVČ pos.	70 Kč vstup 800, 1000 Kč/ 3 měs.	1.9.2020	
111 Klub paličkování	E. Kudláková	12 let-dosp.	ČT	13.30-16.00	SVČ	100 Kč	17.9.2020	12
112 Kreativní tvorba, malba	E. Kudláková M. Mičková	dospělí	ÚT	17.00-19.00	SVČ	60 Kč/lekce	15.9.2020	10
205 Pevné bříško a zadeček	L. Laštůvková	mládež, dospělí	ST	17.30-18.30	SVČ tan. sálek	500 Kč/pol.	16.9.2020	15
421 Pilates + kondiční cvičení	H. Tesařová	mládež, dosp.	ÚT, ČT	17.45-19.00	SVČ posilovna	500 Kč/pol.	29.9.2020	15
412 Stolní tenis	A. Polák	dospělí	ÚT, ČT	19.00-21.30	SVČ	500 Kč/pol.	3.9.2020	12
415 Volejbal	I. Hofírková	dospělí	ČT	19.00-20.30	těl. 1. máje	500 Kč/pol.	17.9.2020	obsaz.
212 Zumba	L. Laštůvková	mládež, dospělí	ÚT	17.30-18.30	SVČ malý sál	500 Kč/pol.	15.9.2020	15

www.svcrymarov.cz

Přehled kulturních akcí – červen/červenec 2020

16. 6. – 30. 9.	Galerie Fabrika, Hedva Český brokát Výstava: Absolventky	4. 7.	Nedělní škola řemesel Stránské Výstava psů plemene briard
27. 6. 15:00	hospoda Na Kluzišti, Dětský den	4.–5. 7.	Pradědova galerie U Halouzků Jiříkov Velký řezbářský jarmark
27. 6. 16:00	Městské muzeum Rýmařov Vernisáž: František Skála – Vzlínávací industrie	4.–6. 7.	hrad Sovinec, Sovinecký šperk
27. 6. – 30. 8.	Městské muzeum Rýmařov Výstava: František Skála – Vzlínávací industrie	5. 7.	Karlova Studánka, Vítání léta
27. – 28. 6.	Pradědova galerie U Halouzků Jiříkov Zahájení letních prázdnin	7. 7. 10:00	Hedva Český brokát
29. 6. 17:30	radnice Rýmařov Vernisáž: Nada Jančíková, Vojtěch Kvapil – Terapie malbou	14:00	Mimořádná prohlídka tkalcovny a expozic
29. 6. – 31. 8.	radnice Rýmařov, Výstava: Nada Jančíková, Vojtěch Kvapil – Terapie malbou	21:00	Zámek Janovice, Letní kino: Bathory
30. 6.	Městská knihovna Rýmařov Ocenění účastníků Čtenářské výzvy pro děti	11.–12. 7.	hrad Sovinec, sv. příkaz císaře
30. 6. 13:30	Diakonie ČCE – středisko v Rýmařově Opékání buřtů pro seniory	11.–12. 7.	Jiříkov, kostel sv. Michaela, prohlídka kostela
		13. 7. – 31. 8.	Městská knihovna Rýmařov Výměnná burza knih
		18. 7.	Karlova Studánka, Lázeňský jarmark
		18.–19. 7.	hrad Sovinec, Hradní bestie
		21. 7. 10:00	Hedva Český brokát
		14:00	Mimořádná prohlídka tkalcovny a expozic
		25.–26. 7.	hrad Sovinec, Za čest krále

ČERVEN / ČERVENEC / SRPEN
2020Plán poutí
Rýmařovského farního obvoduKNĚŽPOLE - KOSTEL NAROZENÍ SV. JANA KŘTITELE
28. června v 8:30DOBŘEČOV - KOSTEL NAROZENÍ SV. JANA KŘTITELE
28. června v 10:00HORNÍ MĚSTO - KOSTEL SV. MĚŘÍ MAGDALENY
19. července v 11:00STRÍBRNÉ HORY - KOSTEL SV. ANNY
26. července v 10:00ONDŘEJOV - KOSTEL SV. ANNY
26. července v 11:15RUDA U RÝMAŘOVA - KOSTEL PANNY MARIE SNĚŽNÉ
2. srpna v 9:00, v 11:00, ve 12:00

Z okolních obcí a měst

Změna klimatu jako téma školní soutěže

CO₂ liga je název celorepublikové školní soutěže na téma změny klimatu. Úkolem je splnění čtyř misí. Každá část je zaměřena na jiný úkol, který však vede ke společnému cíli, tedy snížení množství CO₂. Do soutěže se letos poprvé zapojili i žáci ZŠ Břidličná ze tříd 9. A a 9. B v rámci předmětu EVVO. Své práce pak představovali i mladším spolužákům a vytvořili nástěnku CO₂ ligy.

Pro všechny byla nejnáročnější 4. mise, kterou plnili po uzavření škol. Naši žáci se však nevzdali a dokončili i poslední část. Dostali se do kategorie Paříž+, tedy té nejvyšší, což zvládlo pět škol! To je parádní výsledek. Gratulujeme všem devátákům, kteří bojovali! Jejich zástupci budou za odměnu pozváni na slavnostní konferenci.

Foto a text: Mgr. Květa Děrdová
ZŠ Břidličná

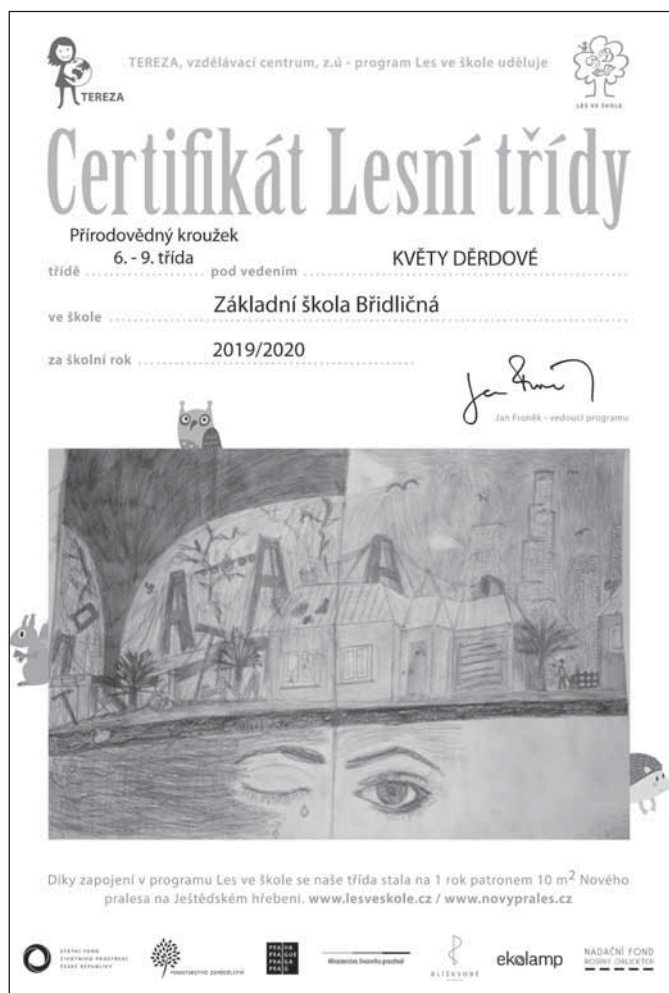
Certifikát Lesní třídy

I v letošním školním roce, který byl pro přírodovědné aktivity netypický, se žákům Základní školy Břidličná podařilo získat prestižní mezinárodní certifikát Lesní třídy. Největší zásluhu sice mají žáci z přírodovědných kroužků SK ASK ČR Břidličná, ale letos jim pomohli i naši devátáci v rámci předmětu EVVO. Díky získání certifikátu jsme se na rok opět stali patrony 10 m² Nového pralesa, který od roku 2004 vzniká na Ještědském hřebeni.

Do tohoto mezinárodního výukového programu o lese se pravidelně zapojujeme v rámci programu Les ve škole a jeho prvky jsou implementovány do výuky přírodovědných předmětů většiny ročníků a v posledních letech i do mimoškolních vzdělávacích aktivit.

Program funguje ve 26 zemích světa a v České republice je do něj zapojeno více jak 300 škol. Hlavním cílem je umožnit žákům lepší poznání lesa.

Foto a text: Mgr. Květa Děrdová, ZŠ Břidličná

Informační středisko Chráněné krajinné oblasti Jeseníky – Karlova Studánka

Chráněné krajinné oblasti (CHKO) v České republice představují lokality s unikátním přírodním prostředím nejen národního významu. Jde o oblasti, které spravuje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR). Mezi hlavními cíli agentury je osvěta a informování veřejnosti o přírodním dědictví a jeho ochraně. Zároveň realizuje systém návštěvnických center, a to domy přírody a informační střediska.

CHKO Jeseníky se řadí k hojně navštěvovaným destinacím, a tak se připojuje do zmíněného systému prostřednictvím Informačního střediska CHKO Jeseníky – Karlova Studánka, které se nachází v horní části obce Karlova Studánka. Součástí objektu je venkovní geologická expozice s 343 velkými kameny, zachycující pestrost hornin Hrubého i Nízkého Jeseníku, Králického Sněžníku i Rychlebských hor. Posláním střediska je poskytovat návštěvníkům informace o jedinečnosti jesenické krajiny, probudit zájem o přírodu a zvyšovat environmentální vzdělání široké veřejnosti, zprostředkovávat informace o turistických cílech a naučných stezkách; zároveň nabízí prodej publikací o přírodě a propagačních materiálů.

V informačním středisku v Karlově Studánce byl zahájen provoz 20. června 2020. Těšíme se na Vaši návštěvu.

Foto a text: Eva Kyšová
Informační středisko CHKO Jeseníky

Biologická olympiáda 2020

Letošní ročník biologické olympiády pro všechny kategorie vyvrcholil jednokolovým on-line testem. Bohužel se k nám tato informace dostala na začátku června. Čas na přípravu byl hodně krátký, test se konal v neděli 7. června 2020. Žáci Základní školy Břidličná se nedostatkem času na přípravu nezalekli a sešli se na mimořádné dopolední schůzce, aby si připomněli téma letošního ročníku Těžký život ve vodě a vyzkoušeli si přihlášení na on-line test.

V kategorii C za nás bojovali naši ostřílení biologové Kateřina Bartozelová a Miroslav Loukota. V kategorii D jsme měli nováčky, ale Hana Winklerová a Nikola Řepková bojovaly statečně. V kategorii C se do testu zapojilo 530 soutěžících žáků ze základních škol

a víceletých gymnázií. Kateřina Bartozelová obsadila třetí místo v okrese Bruntál, dvaadvacáté v Moravskoslezském kraji a v rámci celé ČR byla 197. Naprosto perfektní výsledek získal Miroslav Loukota, který obsadil první místo v okrese Bruntál, čtvrté v Moravskoslezském kraji a v rámci celé ČR byl čtyřicátý. V kategorii D soutěžilo celkem 578 žáků ze ZŠ a víceletých gymnázií. A i zde skončila děvčata zhruba v polovině startovního pole.

Všem našim soutěžícím gratulujeme a přejeme pohodové léto a hodně úspěchů v dalších přírodovědných soutěžích.

Mgr. Květa Děrdová
ZŠ Břidličná

Akce hradu Sovince

Hrad Sovinec otevřel brány a program zahájil výstavou

Hrad Sovinec otevřel své brány v sobotu 6. června a o týden později se zde uskutečnila vernisáž děl umělecké i partnerské dvojice, kterou tvoří Lukáš Rittstein a Barbora Šlapetová, s názvem *Natural Born Astronauts a Dálnice*.

Námětem výstavy je setkání s domorodým papuánským kmenem Yali Mek, který prý disponuje schopností létat do nebe. Proto jsou

všechny filmové záznamy a fotografie Barbory Šlapetové symbolicky promítány na stropy – nebesa hradu. Téma symbolicky převádějí do modelů i Lukášovy sochy s názvem *Dálnice*. Na Sovinci tak můžete vidět objekty zájmu antropologů a misionářů očima umění.

JS

Foto: archiv Muzea Bruntál

Moravskoslezský kraj informuje

Provozovatelé atraktivit mohou požádat o dotaci v programu Vstupy do turistických atraktivit zdarma

Provozovatelé hradů, zámků, muzeí, galerií, zoologických a botanických parků, rozhleden, návštěvnických okruhů výrobních podniků a obdobně zaměřených objektů mohou požádat o dotaci z rozpočtu Moravskoslezského kraje.

Cílem dotačního programu je přilákat do našeho kraje co nejvíce návštěvníků a podnítit tak rozvoj nejen sféry cestovního ruchu, ale také

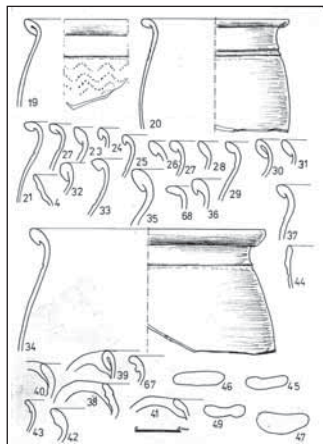
všech dalších návazných služeb a prodeje zboží. Prostředkem k dosažení tohoto cíle je umožnit široké veřejnosti vstupy zdarma v období září a října tohoto roku do co největšího počtu turistických atraktivit, které se na našem území nacházejí, a to včetně těch neatraktivnějších, které zde máme.

Program je otevřen pro všechny provozovatele hradů, zámků, muzeí, galerií, národních kulturních památek, zoologických a botanických parků, rozhleden, návštěvnických okruhů výrobních podniků a dalších objektů. Moravskoslezský kraj na program vyčlenil 60 mil. Kč – z těchto prostředků bude jednotlivým zapojeným atraktivitám nevybrané vstupné za poprázdňinové období (září a říjen 2020) kompenzováno.

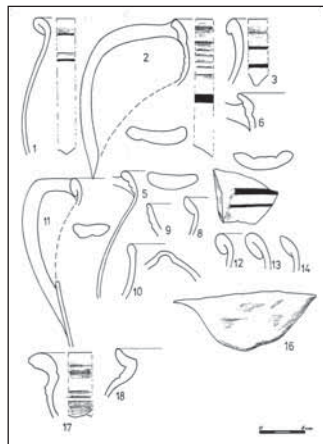
Moravskoslezský kraj věří, že nový program má velký potenciál podnítit příjezd návštěvníků z jiných regionů ČR a okolních zemí i místní obyvatele k poznávání míst, ať už těch nejznámějších nebo dosud neobjevených. Podrobné podmínky programu jsou zveřejněny na webových stránkách Moravskoslezského kraje www.msk.cz.

Mgr. Nikola Birklenová
tisková mluvčí, odbor kancelář hejtmána kraje
Foto: archiv Městského muzea Rýmařov

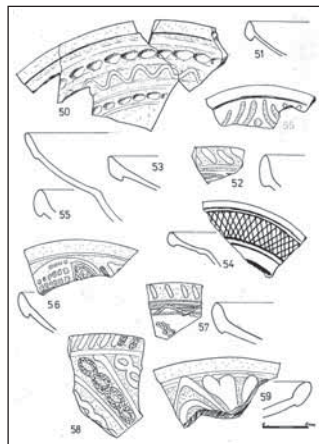
Z historie

Nálezy z janovického sídla rudolfínského velmože
(záchranný výzkum 1987, 1996)12. Doprovodná keramika,
stavební prvky exteriéru a výzdoby interiéru

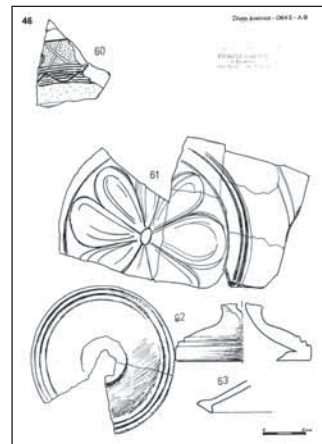
Tabulka s torzy hrnců a hrnků (obr. 19-37, 44s vnitřní glazurou, 40-47 profil uch a připojení k okrajům nádob)

Červeně malované džbány (obr. 1-6, 10 výlevka, 16 archaická úchytka, 17-18 koflíky

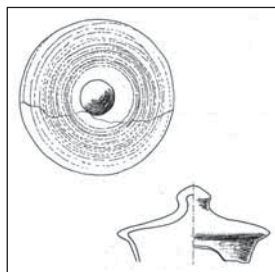
Bohatě zdobené talíře, mís s profily (obr. 52, 55-56, 58-59 hnědá malovaná keramika, 54,65 bílá malovaná keramika, 50,57 atypické polévané tvary nejasného původu)

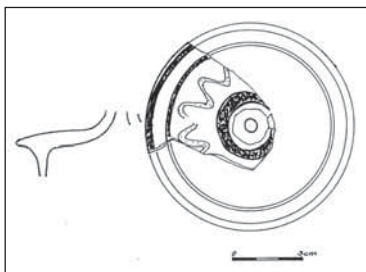
Talíře (60-61) a poklice (62-3), fragment talíře (61) je prořezávaná majolika

Nemalý podíl v nálezovém celku patří též běžné stolní či kuchyňské keramice. Ani zde jsme nezaznamenali jediný případ gotické keramiky, který by svědčil o pravdivosti lidové tradice, že tvrz (předchůdce zámku) stála na břehu Podolského potoka už v druhé polovině 15. století.

Stolní a kuchyňská keramika (647 zl.) je již hotovená výhradně na rychloobrátkovém (kopacím) hrnčířském kruhu a zcela poplatná počátkům novověké keramiky. Převažuje tenkostěnné zboží oxidačně

Poklice s hnědou polevou

Střep poklice z bílé malované keramiky (malba hnědou, zelenou)

(za přístupu vzduchu do pece) pálené (do bílé, žluté, oranžové, okrové a červené) s vnitřní hnědou polevou, jež zůstane převažující dodnes, kromě ní najdeme polevu zelenou, vycházející ze středověké tradice (74 zl.), ale i žlutou (36 zl.) nebo bezbarvou (1 zl.). Objevuje se též oboustranné polévání (38 zl.) v kombinacích zelené-žluté (9 zl.) nebo zelené-hnědé (9 zl.) ad. Nepocházející hrnčířina je již zastoupena méně (129 zl.) a převažuje mezi hrubší neglazovanou kuchyňskou keramikou zčásti pálenou redukčně (bez přístupu vzduchu do pece, do hnědé, šedé) i oxidačně.

Plastický dekor většinou chybí a nejvýš jej představují nečetné horizontální rýhy, žlábků či vývalky, výjimkou je jen vlnovka vtačená rádelkem. Mezi exkluzivní výrobky patří bílé malované zboží (20 zl.), zdobené vegetabilními motivy v barvách hnědé, zelené a modré a pokryté průhlednou polevou (podle německého dělení polofajáns), jež souvisí s činností rýmařovského hrnčíře v prostoru zaniklého Hrádku. Vyšším standardem je též hnědě malované zboží (12 zl., dekor hnědý, bíložlutý, zelený), jež pochází z dílny na břehu Podolského potoka (Bartákova ulice), ale především deset zlomků majoliky s proškraňovaným dekorem. Poměrně málo jsou zastoupeny nádoby s červeným malováním. Okraje jsou v podstatě uniform-

Cihla se značkou v podobě spárku

Dolní část bobrovky

ní, především přechnuté, vzácněji kalichovité, ovalené nebo prosté. Jde o hrnce, baňaté hrníčky s uchem, džbány, trojnožky, poklice i vždy rozmařile zdobené talíře a mísy.

Dalšími keramickými tovary z 16. století jsou stavební prvky, zlomky dobře do červena vypálených i dvakrát pálených vysokých cihel, prstovaných zdic (23 zl.), přežívajících středověkých „buchet“ (zhruba 28x14,5x10 cm) odlišného rozměru od standardizovaných od roku 1883 (29x14x6,5 cm). Podobně jako následující skupina se vypalovaly v místní cihelně z nepřilíživě kvalitní hrubší cihlářské hlíny, jež se skrývá v podloží dnešního podniku na výrobu rodinných domků nad ulicí 8. května. Vyráběly se starým způsobem. Materiál se zpracoval na hliněné těsto, u každé z cihel se vtlačilo do samostatné dřevěné formy (někdy dvojité) a svrchu je cihlář vyhladil do roviny prsty své ruky, které zanechaly na horní ploše hluboké žlábky. Pak se nechaly do tvrdá vysušit ve vzdušném prostoru chráněném proti dešti, teprve poté se vypalovaly. Někteří cihláři značili své zboží značkami, v našem případě to byl patrně otisk kozího nebo srnčího spárku spíše náhodnou stopou.

O podobě zámku vypovídají též velké zlomky dobových šupinových prejzů (21 zl.), jež se nazývají bobrovky a vyráběly se v cihelnách stejně jako cihly v dřevěných formách včetně uhlazování prsty. Jen se všechny podle dochovaného habitu páliły dvakrát (tmavá červeň až fialová, povrch hrubý s přiboulinami), aby se dosáhlo vysoké tvrdosti a lépe odolaly deštům či sněhu. Obdélné tvary kladené žlábkovanou stranou nahoru ukončovaly dole obloukové hrany a na spodní straně pod horní rovnou částí byly opatřeny masivním (keramickým) hranolovým hrotem k uchycení na krovu. Dříve často užívaná maza-

Část štukové římsy

Část štukové závitnice

nice se objevila jen sporadicky stejně jako bílá omítka zdí. Bohužel jen nevelké zbytky svědčí o výzdobě interiéru díky dochovaným fragmentům renesančního štuky (10 zl.). Zlomky z velmi hrubé šedavé hmoty pokrývá bílá omítka a jsou součástími ostře řezaných říms (2 ks), závitnic (2 ks) a členitých soklů (1 ks). Udivuje stejně jako u cihel a prejzů vysoká kvalita předmětů, které ani vlhké (kyselé) prostředí zásepů za 400 let nedokázalo zničit.

Kromě toho obsahoval nález nevelké množství železných předmětů, hlavně hřebíků různé délky, klinců (hřebíků bez hlavičky), háků či skob, drátů a plíšků (25 ks). Souboru kovových nálezů však dominuje poměrně vzácný kuchyňský nůž, podivně nazývaný přínoz. Nůž se středním žebrem a oboustranně broušený sloužil k oškrabování rybích šupin. Nevelké množství kostí (43 ks) patřilo konzumovaným domácím zvířatům a drůbeži.

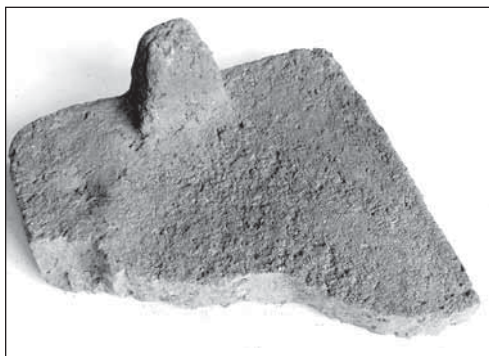
Trapnou kapitolou je období po roce 1945, kdy se v letech 1949–1956, tedy na víc než sedm let, komnaty a sály 1. patra staly sýpkou JZD Janovice a vzhledem k tomu, že zrní překážela zámecká kamna, družstevníci je rozmlátili ostrými hroty krumpáčů a vyházeli z oken. Jen málo z nich jsme na popud pana kronikáře Fronka vyzvedli podél zadní zdi renesančního křídla. Další vyplnily přízemí levé nárožní věže a vybrané typy jsou uloženy v depozitu městského muzea.

Mgr. Jiří Karel

(Karel, J. Zámek Janovice u Rýmařova, Střední Morava, sv. 28, Olomouc 2009; Týž: Renesanční nález v Janovicích, Střední Morava 5/97, Olomouc 1997; Týž: Podivná konfiskace harrachovského majetku v Janovicích, StM 10/2000, Olomouc 2000; Týž: Janovický zámek, Nálezová zpráva 1989, 1986, Rýmařov 1997, ad.)

Střední část prejzu s žlábky po uhlazování do formy

Spodní část u horní hrany bobrovky se záchytným hrotem

Nůž na oškrabování rybích šupin

Korunní kachel z kamen asi z 19. stol. zničených janovickými družstevníky

Řadový kachel ze stejných kamen

Tábor smrti a utrpení v Lomnici

V letošním roce si připomínáme 75. výročí ukončení nejhroznějšího válečného konfliktu na světě a osvobození naší vlasti. Ličení zvěrstev napáchaných nacisty za druhé světové války zaplnila stránky mnoha knih a lidé tak dostávají do rukou ofřesnou kroniku událostí, která však není ani do dnešních dnů zcela dopsána. Zajatecký tábor v Lomnici je toho příkladem.

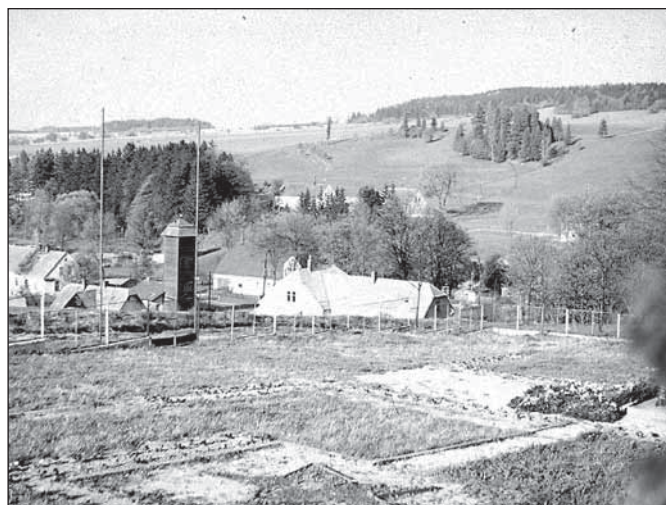
Situaci zde velice dobře popsal dr. Václav Štěpán, který podle pamětníků sloužil v 60. letech v místních kasárnách, a dále přímý účastník výstavby tábora Bohumil Steiner. Zajatecký tábor v Lomnici byl svou velikostí a počtem obětí jedním z největších na Moravě. Vybudován byl v katastru obce Lomnice, v místech, kde se kříží železniční trať Olomouc – Krnov se silnicí vedoucí z Olomouce do Bruntálu. Zajatecký hřbitov je nedaleko odtud, u místního kostela a civilního hřbitova. Obec leží v oblasti Nížkého Jeseníku s nedalekou nejvyšší horou Slunečnou a vodní nádrží Slezská Harta.

Lomnice je již podle svého názvu obcí slovanskou. Vznik obce není zcela jednoznačný. Některé prameny jej zasazují již do století třináctého (kolem roku 1269), jiné do čtrnáctého, kolem roku 1341 (1316 a 1351). Jedno je ale jisté. Ve středověku patřila společně s Tylovem, Děřichovem nad Bystřicí a Ryžovištěm mezi obce panství Sovinec. Ani Lomnici se samozřejmě nevyhnuly středověké kolonizační vlně a politické a náboženské zlomy, a tak byla zvláště po Bílé hoře rekatolizována a poněmčena.

To přetrvávalo až do doby vzniku Československé republiky, kdy sem přicházejí, jako ostatně všude do pohraničí, čeští obyvatelé. Jedním z nich je pražský podnikatel, ředitel cukrovarnické společnosti a její pozdější výhradní majitel dr. Joe Hartmann. Ten v době po první pozemkové reformě kupuje a současně staví v Lomnici řadu nemovitostí. Mezi koupenými je mimo jiné 1 144 ha půdy, především lesní, a také pozemky, na kterých je v pozdější době vystavěn lomnický zajatecký tábor.

Přicházejí 30. léta minulého století a začínají se projevovat první příznaky henleinovského hnutí. Strana SdP je založena v roce 1935. Proti ní se společně s Čechy staví právě dr. Hartmann. Situace se vyhrocuje. Po „Mnichovu“ musejí čeští obyvatelé v čele s Hartmannem Lomnici opustit. Odcházejí do vnitrozemí a dr. Hartmann do Prahy. Jeho pozemky jsou mu v roce 1939 zabaveny pro potřeby Wehrmachtu. Tyto události jsou velice dobře popsány místním kronikářem a písmákem Karlem Riedelem v kronice obce, vedené do roku 1945. Tu v překladu vydal Spolek staré Sovinecko.

Na parcele 1269/1 v katastrálním území Lomnice se počátkem roku 1940 začíná stavět vězeňský tábor, naproti přes silnici kasárna a muniční sklady. Za tímto účelem je uměle vytvořena firma nesoucí název Arbeitsgemeinschaft Mährisch Schönberg Lobnig. Tato firma je povinně dotována řemeslníky a pomocnými dělníky z řad zaměstnanců stavebních firem obcí ležících na území Sudet. Mezi takto najatými za-

Hřbitov po roce 1965.

městnanci je také v té době 16letý Bohumil Steiner z Loučné nad Desnou, který jako jediný mohl po odsunu Němců podat svědectví o životě v táboře. Pracovní síly této firmy jsou doplněny pravděpodobně politickými zajatci z Polska, Rakouska a Protektorátu Čechy a Morava. Přicházejí z Kladska a je jich tu v té době asi 200. V květnu 1941 je tábor již téměř dostavěn a zajatci jsou koncem června odsunuti údajně do Králík. Na zmíněných pozemcích je postaveno osm dřevěných baráků sloužících jako ubikace pro vězně, kuchyně pro 500 osob, umývárna, kanceláře a dvě strážní věže. Celá plocha byla obehnaná vysokým pletem s ostnatým drátem. Naproti přes cestu, kde stojí dnes pamětní kámen, byly postaveny ubikace pro strážné tábora a latrina.

Tábor nezůstal dlouho prázdný. Po napadení Sovětského svazu přichází 22. září 1941 z nádraží v nedalekém Děřichově nad Bystřicí skupina 800 až 900 sovětských zajatců. Ti sem byli deportováni nikoliv z Osvětimi, jak je napsáno na pamětním kameni, ale z polského kmenového tábora v dnešních Lambinovicích (Lamsdorf). Někteří z nich byli v průběhu dalšího období odsunuti jinam. V táboře jich ale podle sčítání, které provedli údajně civilní zaměstnanci, zůstalo 800.

Zajatecké tábory byly řízeny vojenskými okruhy, tábory na území Moravy, Slezska a Těšínska pak 8. vojenským okruhem se sídlem ve Vratislavi. Byly rozděleny a pojmenovány podle činnosti a podle toho, kdo v nich byl uvězněn.

Dulag – Durchgangslager – tábory zřízené blízko fronty, kde byli vojáci tříděni podle hodností (mimo Sovětů).

Kmenové tábory – stálé tábory, kde probíhala evidence zajatců. Odtud se zajatci rozdělovali do menších pobočných táborů a komand. Mimo to se tu údajně vedl i styk s jejich rodinami. **Zde uvádím rozdělení kmenových táborů:**

Stalag – Stammlager – tábory pro vojáky, poddůstojníky i důstojníky. Výjimku tvořili Sověti.

Oflag – Offizierslager – tábor, kde byli uvězněni důstojníci a jejich ordonancové.

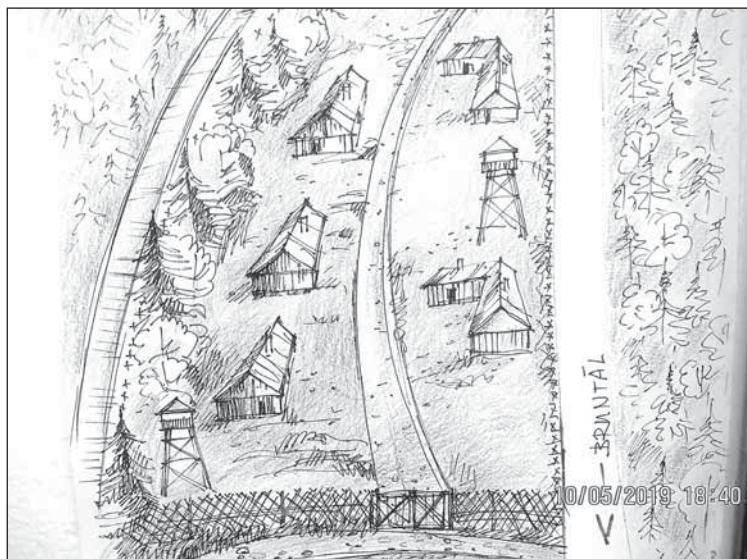
Heilag – Heilungslager – tábor nemocniční.

V polských Lambinovicích byl tedy zřízen mimo jiné i pro nás důležitý tábor s názvem VIII B Stalag 318 a odtud byli posíláni vězni i do Lomnice. Ruské archivy zveřejňují v současné době na internetu osobní karty zajatců 2. světové války, bez rozdílu vojenské hodnosti a národnosti. Karet s názvem Stalag 318 v Lambinovicích je na 60 tisíc. Lze tu dohledat zajatce ze všech koutů světa, Austrálie, Velké Británie, Kanady a všech ostatních zemí, které se zúčastnily boje proti nacistům.

O životě v táboře přičtě.

Foto a text: Ing. Jaroslav Jelínek
předseda Spolku staré Sovinecko

(Zdroje: Hosák, Ladislav. *Dějiny Rýmařovska 1. díl*; Hrubý, František. *Severní Morava v dějinách*; Spurný, František. *Dějiny Rýmařovska 3. díl*; přednášky o historii panství Sovinec historika dr. Niesnera z Bruntálu.)

Pohled na lágř podle pamětníků.

Zajímavosti z přírody

Vyprávění o stromech

7. Jeřáb – *Sorbus*

Jeřáby jsou stromy nebo keře s opadavými listy, jednoduchými nebo lichozpeřenými, na okraji pilovitými. Květy jsou nahlučené do chocholičnatých lat, bílé, zřídka růžové, plodem je známá červená malvice (u některých druhů jsou vybarvené jinak) obsahující 2–4 semena. Rod má asi devadesát druhů rozšířených vesměs v mírném pásu severní polokoule.

Nejznámější z jeřábů je bezesporu jeřáb ptačí neboli obecný (*S. aucuparia*), který zaujímá obrovský areál: celou Evropu, na sever až k polární hranici lesa a zasahuje daleko do Sibiře. Navíc roste od nížin až po horní hranici lesa, v Jeseníkách je to 1 350 m. Převážně je to strom dorůstající cca 18 m, často také vícekmenný velký keř, zcela odolný vůči mrazu. V mládí je dřevinou polostinnou, ve stáří (50–80 let) slunnou, nenáročnou na obsah živin v půdě, přičemž dobře snáší sucho i nadbytek vláhy. Tyto ekologické vlastnosti jeřáb předurčují jako dřevinu průkopnickou, tj. pomáhající tvořit či obnovit les. (Podobné vlastnosti má také bříza, modřín a osika). Úlohou jeřábu je obsazovat holoseče, vývratiště a kalamitní holiny, než doroste další generace lesa (na horách smrku, s nímž původně vytvářel jeřábové smrčiny, níže v jedlosmrčinách či jiných typech lesa). Lesnický je to významná dřevina, uplatní se však i jinde, například v městském prostředí, protože je odolná vůči emisnímu znečištění. Hodí se tedy i na výsadbu kolem silnic a navíc poskytuje dřevo ceněné v nábytkářství a řezbářství.

Jeřáb ptačí má tu vlastnost, že se přirozeně rozšiřuje, pouze když jeho semena projdou zažívacím traktem ptáků, nejčastěji drozdovitých (drozd zpěvný, kvíčala, brávník, kos černý, na horách kos horský). Klíčení semen totiž zabraňuje kyselina parasorbinová, obsažená v plodech. Při umělém výsevu je třeba speciální příprava, tzv. stratifikace. Ekologická spjatost mezi jeřábem a ptáky je tedy důležitá v tom, že ptáci mají potravní nabídku a jeřáb možnost vyklíčit. Proto by jeřáby v naší krajině neměly chybět.

Z jeřábu ptačího byla vyšlechtěna sladkoplodá odrůda jeřáb morav-

Jeřáb prostřední na Podolské ulici

ský (sladký, sladkoplodý – *Sorbus aucuparia* var. *dulcis*). Známý je od roku 1820 z obce Ostružná v Jeseníkách, jako ovocný strom byl zaregistrován r. 1954. Poznává se nejen podle chuti, ale i podle listů, které mají zoubky jen v horní třetině lístků, na rozdíl od lístků jeřábu ptačího, které jsou zubaté po celém obvodu čepele.

Za využitelné ovoce se též považují plody jeřábu oskeruše (*S. domestica*), který ze svého jihoevropského areálu zasahuje až do střední Evropy. Plodem je malá malvice hruškovitého tvaru. Listy jsou podobné předchozím druhům, poznají se podle ozubení, které je ukončeno ve 2/3 lístků, takže spodní 1/3 je celokrajná. Krom toho oskeruše dorůstají do mohutných rozměrů, dožívají se až 400 let (!) a také plody jsou největší mezi ostatními druhy jeřábů – okolo 3 cm. Tento jeřáb ovšem vyžaduje teplejší polohy – v ČR se pěstuje především na pomezí Dolnomoravského úvalu a Bílých Karpat.

Od jihozápadu zasahuje do střední Evropy areál jeřábu muku (*S. aria*). U nás se vyskytuje hlavně v teplých oblastech, je však ceněn i v parkovnictví. Má podobu jak velkého keře, tak malého stromu, s listy elipčitými, po obvodu pilovitými. Evropským druhem je jeřáb břek (*S. torminalis*), jehož plody jsou jedlé. Břek je strom dorůstající do výšky 15–20 m a věkem může přesáhnout 100 let. Roste převážně v teplomilných doubravách nebo na skalnatých a suťových výhřevných svazích, může však stoupat až do horského stupně. Je také vysazován do stromořadí, lesoparků a jinde. Jeho listy připomínají listy javoru, což mnohé může oklamat, jsou však peřenoklanné s pěti zubatými cípy. Až ze Skandinávie a severní Evropy se k nám dostal jeřáb prostřední (*S. intermedia*), ovšem jen jako pěstovaný druh. V Rýmařově bylo několik stromků vysazeno na Podolské ulici. Tento jeřáb poznáte podle jednoduchých zubatých listů, které mají obvykle sedm mělkých malých laloků. Je pravděpodobně křížencem jeřábu muku a jeřábu ptačího.

Mezi lidmi známá tzv. černá jeřabina nebo černý jeřáb, mnohde pěstovaný na zahrádkách, je ve skutečnosti temnoplodec černoplodý (*Aronia melanocarpa*). Pochází ze Severní Ameriky a může to být keř i stromek. Ač jeřáb či jeřabiny připomíná, mezi jeřáby nepatří, bývá na ně jen naroubován. Je vhodnější rostlině říkat arónie.

V ČR rostou další druhy jeřábů nebo jejich kříženců, mnohdy endemických, vyžadovaly by však speciální zpracování, což není cílem tohoto seriálu.

Foto a text: Miloš Zatloukal (Literatura: Mráček, Zdeněk. Les. Praha: Orbis, 1959; Pokorný, Jaromír – Fér, František. Listnáče lesů a parků. Praha: SZN, 1964; Krüssmann, Gerd. Evropské dřeviny. Praha: SZN, 1978; Pagan, Josef – Randuška, Dušan. Atlas dřevin I., II. Bratislava: Obzor, 1987, 1988.)

Jeřáb ptačí

Kam na výlet

Osada Rejvíz

Kolem silnice vedoucí z Jeseníku do Zlatých Hor se rozkládají domy osady Rejvíz. Ta vznikla ve druhé polovině 18. století na loukách Glasswiesse. V roce 1793 byly na Rejvízu všehovšudy tři domy. Vratislavský biskup Filip Gotthard Schaffgotsch povolil na konci 18. století na svých statcích rozprodej velkých ploch za mírný poplatek novým osadníkům. Vznikla tak řada nových osad a v rámci této kolonizace se začal od roku 1793 zvětšovat i Rejvíz. K rozvoji nové kolonie přispívala okolní těžba železné rudy pro vzkvétající železářny v Ondřejovicích, která pokračovala až do roku 1867.

Přestože původní obyvatelé byli Češi, příliv německy mluvícího obyvatelstva vedl k tomu, že na konci 19. století byli zdejší obyvatelé až na výjimky německy mluvící. Těžký život horalů způsoboval, že se uchýlovali k Bohu častěji než jinde. Jenže vesnice byla přiřazena do Horního Údolí, kam se zejména v zimě nechodilo lehce. A tak kolem roku 1800 vznikl mezi místními nápad postavit na Rejvízu malou kapli. Myšlenka našla pochopení i u církevních hodnostářů a jedním z prvních donátorů byl farář z Jeseníku. Podporu dostala i ze strany vratislavského biskupa Josefa Kristiána von Hohenlohe, který v té době sídlil v Jeseníku. Přispěl nejen penězi, ale také stavebním dřevem z biskupských lesů. Přispěli i měšťané z Jeseníku a Zlatých Hor a obyvatelé obcí v okolí. Tak se podařilo vybrat tolik prostředků, že se obyvatelé Rejvízu rozhodli namísto kaple postavit rovnou malý kostel. Zajímavý je příběh jesenického faráře Johanna Rothera, který v novinách našel zmínku, že jakýsi podnikatel Wolfsohn staví právě ve Vídni taneční sál. Považoval to za bezbožné mrhání penězi a požádal jej, aby část svých prostředků věnoval raději na rejvízský kostel. Kupodivu podnikatel vyhověl a poslal neuvěřitelných 800 zlatých. Obratem svůj dar zveřejnil v novinách s tím, že si udělá reklamu. O stavbě na Rejvízu se ovšem díky tomu dozvěděla celá monarchie a začaly chodit další příspěvky i věcné dary.

V roce 1808 se začalo stavět. Bohužel neznáme jméno stavitele, ale pravděpodobně šlo o některého zednického mistra z okolí. Za rok, 24. září 1809, byl kostel za účasti šesti kněží slavnostně zasvěcen Jménu Panny Marie. Zpočátku byl vybaven poměrně skromně, víceméně zde bylo zařízení vyřezané z okolních kostelů. Teprve v roce 1826 dostal nový hlavní oltář, jež vytvořil proslulý řezbář z Horního Údolí Bernhard Kutzer. Jeho syn Raimund vyhotovil pro kostel postranní oltář a kazatelnu. Kostel měl také zvony. Nejstarší a největší byl ulit v roce 1845 a dostal jméno sv. Josef. Na věži jej najdeme doposud. Ostatní zvony odvál čas, hlavně války, při nichž byly konfiskovány. Nově postavený kostel byl nejprve spravován z Horního Údolí. V roce 1813 však vzniká lokální farnost a prvním duchovním, který na Rejvízu působil, byl páter Johann Anton Ludwig. Za jeho působení byla vybudována rejvízská fara. Zajímavou osobností mezi rejvízskými kněžími byl P. Jeroným Pavlík, který sem přišel v roce 1894. Jak jméno napovídá, byl to Čech. Pocházel ze Starého Jičína a na Rejvízu působil až do své smrti v den před Štědrým dnem roku 1938. Byl to velký milovník zdejšího kraje. Sbíral lidové pověsti a na jejich náměty psal, společně se slezským bardem Viktorem Heegerem, di-

vadelní hry, které s obyvateli Rejvízu inscenoval v ochotnickém divadle. S tímto divadlem Rejvízští objeli nejen okolní města a vesnice, ale byli i v Šumperku, Opavě, Brně, a dokonce ve Vídni. Jeroným Pavlík psal také básně a povídky a sepsal historii Rejvízu. Byl kronikářem obce a její dobrou duší. Po druhé světové válce již farář na Rejvízu nesídlil a farnost byla v roce 1994 zrušena.

Kromě kostela patří ke správné vesnici také hospoda. Na Rejvízu jich bylo a dodnes je několik a většina slouží i jako horské penziony. Každý má svou nezaměnitelnou historii, ale jeden se přece jen odlišuje od ostatních. Je jím současný penzion Rejvíz, dříve nazývaný Noskova chata podle neblaze proslulého ministra vnitra, a ještě předtím Dvůr u jezerního pastýře. V roce 1896 hostinec koupila rodina Braunerových. O jeho popularitu se postaral syn nových majitelů, talentovaný řezbář samouk Alfréd Brauner, který vytvořil nejen výzdobu chaty, ale především karikatury stálých hostů, vyřezané do opěradel židlí. Každý z pravidelných hostů tak měl vlastní židli s autopořetrem. Celkový počet takto zdobených sedátek se odhaduje v době před válkou asi na 300 unikátních kusů. Braunerovi byli ale velkými příznivci nacistické ideologie, a tak byl Alfréd po válce zatčen a v roce 1946 zemřel ve sběrném táboře. Hostinec zkonfiskoval stát a v roce 1947 jej získalo ministerstvo vnitra, které jej přejmenovalo na Noskovu chatu. Je neblahým symbolem doby, že v době, kdy chata sloužila k rekreaci příslušníků SNB, byla většina řezbářské výzdoby zničena, rozkradena či ztracena. Dodnes se dochovalo jen asi 20 židlí, které jsou k vidění v bývalé vinárně. Nové židle v restauraci jsou dílem současných tvůrců. Najdeme zde opět stále zákazníky hostince i ty movité, kteří si vlastní vyřezávanou židli zaplatili.

Cestou z hostince bychom neměli opomenout zastavit se v místní tkalcovně. Chaloupka je vlastně muzeem Rejvízu, kde se skutečně tkalo téměř v každé chalupě. Mimochodem, i zde se vyráběly „Niské cíchy“, modrobílá plátna na povlečení, jehož tajemství si místní tkalci sřežili tak, že se o něm vyprávěly pověsti. Podle jedné z nich poradila jednomu tkalci ze Zlatých Hor stará vědma z hor, že má obarvit plátno rdesnem. To se podařilo, ale aby plátno vypadalo „dovozově“, nazvali je místní tkalci „Niskými cíchami“.

Od penzionu Rejvíz se po značené turistické trase vydáme hlavní ulicí kolem pitoreskních domečků Rejvízu zpět k Černé Opavě. U chaty Svoboda cesta odbočí na Starý Rejvíz. Právě zde stávaly první domky zdejších obyvatel. Odbočíme-li po červené značce kousek do kopců, narazíme na další pozoruhodné místo – Lurdskou jeskyni. Pověsti o zázračných uzdraveních a nově vzniklém poutním místě v Lurdech pronikly na přelomu 19. a 20. století i na Jesenícko. Úcta k Panně Marii Lurdské se stala nedílnou součástí mariánského kultu zdejších obcí, které zároveň znaly léčivou sílu vody i prosperitu, kterou tato voda do kraje přinesla. V roce 1908 tedy byla postavena Lurdská jeskyně se sochou Panny Marie i nedaleko Rejvízu, pod skalním převisem Josefovy skály. Dnes už nevíme, jestli se u Josefových skal stala nějaká mimořádná událost. Na druhou stranu lidé žijící v drsných podmínkách horské oblasti se ke svatým místům často obraceli s prosbou o ochranu.

Slavnostní otevření se konalo v roce 1909, prý u příležitosti 100 let od posvěcení kostela na Rejvízu. Od tohoto roku se stalo vynášení sošky Panny Marie k Lurdské jeskyni tradicí. Vzhledem k drsným podmínkám se tak ale dělo vždy až na jaře. Na den 1. května farář Jeroným Pavlík vyzvedl sošku z kostela Panny Marie na Rejvízu a v procesí věřících ji vynesl k Lurdské jeskyni, kde ji umístil na kamenný oltář. Tam stála až do 31. října, kdy ji pan farář s procesím opět odnesl do kostela.

Procesí se konala až do roku 1944. Nevíme, jestli ještě v roce 1945 procesí vyneslo sošku z kostela, ale vzhledem k blížící se frontě spíše ne. S odsunem původního německého obyvatelstva a s nástupem nového totalitního režimu v roce 1948 tradice zanikla. Během půl století se na poutní místo pod skálou zapomnělo. Studium starých kronik a zápisů a také díky znalosti zdejších lesů bylo toto místo v 90. letech znovu objeveno. Na Jesenicku vzniklo občanské sdruže-

ní „Příznivců kamenických a sochařských děl na Jesenicku“, jehož členové poutní místo v květnu 2006 začali obnovovat. Díky spolupráci s místními lesníky se podařilo vykácet přebytečné dřeviny, opravit přístupovou cestu a vybudovat nový oltář. Do jeho parapetu byly symbolicky zazděny dva kusy bílého mramoru, zbytky dlažby ze zaniklé kaple sv. Anny v Horním Údolí.

Sošku Panny Marie již bohužel na oltáři nenajdeme. Proto byl nad oltář umístěn nový obraz Panny Marie Lurdské, který namaloval jeden z členů sdružení. V září 2006 bylo poutní místo slavnostně otevřeno a vysvěceno. Ujal se toho děkan vyšehradské kapituly Msgr. Anton Otte, rodák z německé rodiny pocházející z Vidnavy a muž, který zasvětil svůj život porozumění a smíření českého a německého národa s kořeny v zemích Koruny české.

Miroslav Kobza: Cestou necestou za tajemstvím Hrubého Jeseníku

Foto: www.geotrips.eu, www.rejviz.com

Sport

Spolu na startu v Rýmařově i po celé republice

Atletika Rýmařov se 1. června zapojila do jedinečné akce Českého atletického svazu s názvem Spolu na startu. Po celé České republice v tento den proběhly atletické závody na 173 stadionech. Záměrem Českého atletického svazu bylo poukázat na pospolitost atletické rodiny a odstartovat tak letošní venkovní závodní sezónu.

Pro rýmařovské atlety byly uspořádány víceboje. Děti ve věku čtyři až sedm let závodily v trojboji, který obsahoval skok daleký, sprint na 50 m a hod kriketovým míčkem. Starší atleti absolvovali pětiboj – běh přes překážky, sprint na 60 m, hod kriketovým míčkem, skok daleký a běh na 300 m. Na to, že to ještě před pár týdny vypadalo, že se setkávat a soutěžit nebude, se na atletickém ovále sešlo hodně fanoušků z řad rodičů i prarodičů. Všichni účastníci tak oslavili Den dětí sportem, byli oceněni drobnými dárky za skvělé výkony a podepsanou kartičkou od českého reprezentanta Pavla Masláka.

Foto a text: JS

Jiskra Rýmařov obsadila na turnaji v České Vsi páté místo

Dne 13. června se družstvo starší přípravky SK Jiskra Rýmařov (ročník narození 2010 a mladší) účastnilo turnaje O pohár starosty obce Česká Ves. V turnaji se střetlo deset týmů, které byly rozděleny do dvou skupin. Tým Rýmařova se postupně potkal s Mikulovicemi, Bruntálem, výběrem Jesenicka a Českou Vsí B a s bilancí 2 výher, 1 remízy a 1 prohry obsadil bohužel až 3. místo ve skupině. Kvůli tomu spadl do boje o 5. až 8. místo. Tuto skupinu kluci zvládli vyhrát a skončili na celkovém 5. místě.

Celý turnaj byl velice dobře zorganizován, vyšlo tropické počasí a bylo vidět plno krásných a bojovných zápasů. Na závěr musím dodat, že se celý tým včetně trenérů po dlouhé koronavirové pauze těšil na soupeření v zápasech.

Za SK Jiskra Rýmařov nastoupili: Štěpán Peňáz, Štěpán Tkadleček, Viktor Strnadel, Radek Strnadel, Robert Casciani, Evžen Vašítek, Luděk Šimko, Jakub Kastner, Tadeáš Podubecký, Martin Cicko.

Foto a text: Luděk Šimko, trenér přípravky SK Jiskra Rýmařov

dTest

Jak správně přepravovat psa nebo kočku autem

Domácí mazlíčci často doprovázejí své majitele na cestách. Pokud je berete s sebou autem, platí pro vás především povinnosti stanovené zákonem na ochranu zvířat proti týrání a zákonem o provozu na pozemních komunikacích. Jak správně a bezpečně mazlíčky přepravovat? A jaké pokuty vám hrozí za porušení stanovených povinností?

Podle zákona na ochranu zvířat proti týrání jste povinni zajistit, aby zvíře mělo při přepravě dostatek vody a jídla, aby mohlo pravidelně odpočívat a v případě onemocnění nebo zranění mu byla během přepravy poskytnuta pomoc. Dále musíte zajistit bezpečnost přepravovaných zvířat a chránit je před nepříznivým počasím a před příliš vysokými či nízkými teplotami. Nenechávejte tak mazlíčka třeba v zaparkovaném vozidle. Při venkovní teplotě okolo 30 stupňů Celsia může za pár desítek minut vzrůst teplota uvnitř vozu až na 50 stupňů, palubní deska může mít dokonce 70 stupňů, což může psa či kočku i usmrtit.

Pes i kočka musí v autě cestovat tak, aby neohrozili řidiče a cestující ani sami sebe. „*Psům musíte zajistit dostatek prostoru, aby mohli zaujmout přirozenou polohu, která jim umožní korigovat pohyby vozu. Použijete-li přepravní box, musíte jej zajistit proti pohybu a jeho dvířka proti otevření,*“ uvádí Eduarda Hekšová, ředitelka spotřebitelské organizace dTest. Box pro přepravu koček musí mít takové rozměry, aby kočka mohla přirozeně stát, snadno se otočit a bez problému si lehat a vstávat. Box jí také musí umožnit pohodlné ležení. Více koček v jednom boxu můžete přepravovat pouze v případě, že box svými rozměry odpovídá počtu pře-

pravovaných koček. Při přepravě koček a krátkolebých plemen psů a jejich kříženců je zapotřebí zajistit zvýšený přísun čerstvého vzduchu.

Zákon o provozu na pozemních komunikacích ukládá řidičům povinnost zajistit bezpečnost přepravovaného zvířete a zabezpečit je tak, aby neohrozilo cestující. Zákon ovšem nespécifikuje druhy bezpečnostních prostředků, které lze pro přepravu psů a koček uvnitř vozidla použít. V úvahu proto připadají postroje či speciální lůžka pro menší zvířata, ve kterých jsou navíc zajištěna postrojem. Důležité je, aby tyto prostředky splnily všechny požadavky na přepravu zvířat. To znamená, že musí být zajištěna jednak bezpečnost zvířete i posádky a jednak pohodlná poloha zvířete při cestování.

A jaké pokuty za nedodržení předpisů hrozí? Za nezajištění bezpečnosti při přepravě zvířete hrozí řidiči ve správním řízení pokuta až 2 500 korun, na místě mu lze uložit pokutu 2 000 korun. Za porušení povinností při přepravě zvířat podle zákona na ochranu zvířat proti týrání může být uložena pokuta až do výše 200 000 korun. *Lucie Přinesdomová, dTest*

JAK VYJDE

Další číslo

RÝMAŘOVSKÉHO HORIZONTU

7/2020

bude v prodeji
od 31. 7. 2020Uzávěrka pro vydání
je ve středu 22. 7. 2020
do 12 hodin

Těšíme se na vaše příspěvky!

9. ROČNÍK ŘEMESLNÉHO JARMARKU

SOVINECKÝ ŠPERK

4. - 6. ČERVENCE 2020

UKÁZKY RŮZNÝCH TECHNIK ŠPERKAŘSKÉ
VÝROBY Z KAMENŮ, CÍNU, MĚDI, STŘÍBRA,
KŮŽE, DŘEVA I SMALTU
PRODEJ ŠPERKŮ A KREATIVNÍHO MATERIÁLU
HRADNÍ BLEŠÁK

DOPROVODNÝ PROGRAM:

PERCHTY VON BLADEN, BANDIERE E SPADE,
VICTORIA CATHERIN, SOKOLNÍKSOUKROMÁ
ŘÁDKOVÁ INZERCE
JEN ZA 10 KČ!R E K L A M A
v RÝMAŘOVSKÉM
HORIZONTU
SKVĚLÁ INVESTICEVydavatel: Město Rýmařov, náměstí Míru 230/1, 795 01 Rýmařov, tel.: 554 254 100, <http://www.rymarov.cz>.
Periodický tisk územního samosprávného celku.Uzávěrka dne: 17. 6. 2020. Redakce si vyhrazuje právo na zkrácení, případné úpravy nevyžádaných příspěvků a nemusí nutně souhlasit se stanovisky uveřejněnými v příspěvcích dopisovatelů. Redakce: Jana Strnadlová. Redakční rada: Ing. Lenka Vavříčková, Mgr. Zdenka Přikrylová, Mgr. Vladimír Stanzel, Marcela Pavlová, Ladislav Žilka. Adresa redakce: náměstí Míru 230/1, 795 01 Rýmařov, tel.: 554 254 164, mobil: 732 102 489, e-mail: rymarovsky.horizont@rymarov.cz. Vyšlo dne: 26. 6. 2020. Příští číslo vyjde 31. 7. 2020. Uzávěrka bude 22. 7. 2020. Grafická úprava novin: Tiskárna APRO TISK, s. r. o., Lichnov 172, Lichnov 793 15, tel./fax: 554 230 027, e-mail: apro@iol.cz. Vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR pod značkou MK ČR E 11017, ISSN 1214-4517. Cena: 15 Kč.

VELKÁ CENA

INDIANA

23. ROČNÍK

31.7. - 2.8.2020

AREÁL KEMPU INDIANA - JANOVICE U RÝMAŘOVA

**OVLÁDÁNÍ DLOUHÉHO BIČE, HOD NOŽEM
A TOMAHAWKEM, OTEVŘENÁ WESTERNOVÁ SHOW,
JUNIOŘSKÁ CENA FRANKA ELSTNERA,
5 MISTROVSTVÍ ČR V HODU NOŽEM
TECHNIKOU NO SPIN
A INSTINKTIVNÍM HODU NOŽEM,**

Pátek 31.7.

Setkání soutěžících a návštěvníků, registrace tréninky, workshop. Reprodukovaná taneční muzika, večerní posezení u kytary a ohně, reprodukováná muzika.

22.00 - ohňová show skupiny Akáda - Meče Blesky

Sobota 1.8. (soutěžní den)

9.00 - 10.00 - registrace a prezentace soutěžících

10.00 - zahájení soutěží, bič, nůž, sekera, kategorie nejmenších chlapců a děvčat (3 - 6 let)
kategorie dětí (7 - 12 let)
juniořská kategorie (13 - 17 let)
dospělí (18 - 105 let)

16.00 - otevřená volitelná westernová show - bič, laso, nůž, sekera, westernový revolver.

18.00 - ukončení soutěží

19.00 - slavnostní vyhlášení a předání cen v amfiteátru La Skála.
Hodnotné ceny pro vítěze.

21.00 - ohňová show

22.00 - Zapálení táboráku, posezení u kytary, zábava DJ na tanečním parketu.

Neděle 2.8.

Rozloučení účastníků a hostů.

**VSTUPNÉ:
DOSPĚLÍ - 50 Kč
DĚTI - 30 Kč**

Western Arts Club

Přihlásit se můžete telefonicky nebo elektronicky - kontaktujte:
gin@stampky.cz
(+420) 608 732 948

Další informace naleznete na www.euwestern.eu

Sponzoři:

HALEN s.r.o.
Zlaté Hory

Změna programu vyhrazena.

Středisko volného času Rýmařov vás zve na pobyt pro rodiče a děti

SE SLUNÍČKEM ZA INDIÁNY

15.8. - 22.8.2020
Sloup v Čechách

UBYTOVÁNÍ: 3 - 6 lůžkové pokoje v budově (vlastní spacák)
(bližší informace o objektu na <https://chalupy.a-tom.cz/chalupa/39-sloup-ubytovna>)

STRAVA: 5x denně + pitný režim po celou dobu pobytu

DOPRAVA: vlastní

CENA:

dítě do 1 roku	zdarma
dítě 1 - 2 roky (bez nároku na lůžko)	850 Kč
dítě 3 - 15 let	1950 Kč
dítě nad 15 let + dospělý	2250 Kč

PROGRAM:

dopoledne rozvíčka, hry, soutěže a zábava pro mladší i starší děti a jejich rodiče, výtvarné aktivity

odpoledne individuální (možnost samostatných i společných výletů)

večer večerníček pro děti, táborák, stezka odvahy, indiánský rej, ...

PŘIHLÁŠKY A PLATBA: SVČ Rýmařov - přihlášky ihned + záloha (polovina z ceny tábora do 31. března 2020), zbytek platby do konce 31. května 2020

Storno poplatky:

storno min. 21 dnů před akcí - storno poplatek ve výši 30% z ceny (min. 300,- Kč)

storno 21 až 1 den před akcí ze zdravotních důvodů - storno poplatek ve výši 40% z ceny

storno bez zdravotních důvodů 21 až 1 den před akcí - storno poplatek ve výši 50% z ceny

storno při odjezdu z akce ze zdravotních důvodů - storno poplatek ve výši 50% z ceny - počítá se od následujícího dne po odjezdu

odjezd z akce mimo zdravotní důvody - storno poplatek ve výši 80 - 100% z ceny - dle důvodu

Bližší informace: do konce června (formou e-mailu)

KONTAKT:
Kateřina Frybliková, tel. 739 514 299,
fryblikova@svcrymarov.cz

www.svcrymarov.cz

TOMSKI VÝJEZD NA KOLEČKOVÝCH LYŽÍCH NA PRADEĚ

8.8.2020

<https://napraded.tomski.cz/>

Prezentace:
Restaurace na Hvězdě
od 8:00

Start:
Hvězda nad
Karlovou Studánkou
11:05 dospělí (Hvězda)
11:45 dorost (Ovčárna)

Startovné:
dospělí 300,-
dorost 50,-

Prémie:
Ovčárna, poukaz 1000,-
na nákup v XC sport

EFISAN Závod je součástí seriálu
SKIROLL CLASSICS EFISAN SKIROLL CLASSICS

START - HVĚZDA 822 m.n.m.

SPONSOR: RDmont, EFISAN, RIO, FLAMONCO, STARP, HOLBA, AA BYVEJDE, TOMSKO, KOLEČKOVÉ LYŽE, KCM, PAM, X INVESTOR GROUP CZECH, BO STAVBY MĚSTA, SWENOR, SPONSER, EXEL, EFISAN SKIROLL CLASSICS

Kurz společenského tance

pro 9. třídy a SŠ

Zahájení 11.9.2020, 17:30-19:30
sobota 19.12.2020 závěrečný ples

Standardní a latinskoamerické tance, základy společenské výchovy
Cena: 800 Kč

Taneční kurz pro dospělé

Začátečníci 25.9. - 13.11.2020, 20:00-22:00
cena 1200,- pár

Pokročilí 20.11. - 18.12.2020, 20:00-22:00
cena 500,- pár
standardní a latinskoamerické tance

Taneční kurz vedou zkušení lektoři: Veronika Říhová a Filip Bělík
Velký sál Střediska volného času Rýmařov
Přihlášky: E. Kudláková, SVČ Rýmařov

www.svcrymarov.cz

DĚTSKÝ DEN

na téma: desatero řemesel

HOSPODA NA KLUZIŠTI

SOBOTA

27. 6. 2020

OD 15:00 DO 18:00

- SOUTĚŽE PRO DĚTI
- KOLOTOČE

ZÁBAVA:

- MICHAL ŠPIČAN
- KALLIOPE

HRAD SOVINEC

2020

4. – 6. 7. 2020 **Sovinecký šperk**
Tradiční šperkařský jarmark, na kterém budou kromě prodeje k vstání i různé techniky výroby šperků.

11. – 12. 7. 2020 **Na příkaz císaře**
Velikolepý rytířský turnaj - život a smrtka při námtavách na gotickém hradě.

18. – 19. 7. 2020 **Hradní bestie**
Dobří bestie hradu nebo se hradní posádka ubrání? Vítězí plný šermířských šarvátek a povídek, historických tanců a povídek o dravých ptácích.

25. – 26. 7. 2020 **Za čest krále**
Sovinec v temné době války třicetileté.

1. – 2. 8. 2020 **Přízrak temné věže**
Festivál práce útrpného vlně - nevěstě, zapkové a kati při práci na lopečnické staze.

8. – 9. 8. 2020 **Poslední vzor**
Alka výrobní období třicetileté války. Po dva dny, údy v polehce, probíhají divadelní inscenace ovládnutí hradu švédskými oddíly v roce 1643.

15. – 16. 8. 2020 **Hodokvas rytíře Kobylky**
Tradiční historicko - řemeslný jarmark. V sobotu večer „NOC DĚMONŮ“ - napínavý hororový příběh plný ohrožení efekty.

22. – 23. 8. 2020 **Velký lukostřelecký turnaj**
Klání v historické lukostřelbě. Turnaj určený pro veřejnost, kdy se padělat lukostřelci ukáží a křáně ceny.

29. – 30. 8. 2020 **Tajemný hrad Sovinec**
Po oba víkendové dny netradiční prohlídka hradu. V sobotu večer se pak návštěvníci mohou těšit na tajemné noci prohlídka hradu nebo povídky o netopýřech.

5. – 6. 9. 2020 **Sovinecké šelmování**
Během této akce se návštěvníci dozvědí mnohé zajímavosti z oblasti ochrany přírody, o šelmách, které se znovu vrací do české přírody, o činnosti sáchranné stanice pro divoká zvířata nebo o sokolnictví.

12. – 13. 9. 2020 **Kašpárek na skalním hradě**
Loutkářská a pohádková pouť. Loučení s přírodním aneb vítěz plný pohádek.

26. – 28. 9. 2020 **Hradní hodování**
Víkend určený nejen pro příznivce dobrého jídla a pití. Bohatý doprovodný kulturní program bude obohacen o ochutnávání různých specialit.

10. – 11. 10. 2020 **Balady zbojnické**
Loutkářské povídky a šermířské příběhy, které údy nekoučí katovou sekerou.

24. – 25. a 28. 10. 2020 **Sokolnické lovy**
Příjem, výhled a ukázkový lovu strapy kříst za pomoci dravých ptáků. Povět o nezdařeném honu na medvěda.

31. 10. – 1. 11. 2020 **Hofmistra zvěř**
Slavnostní ukončení sezóny 2020.

26. – 30. 12. 2020 **Vánoce na Sovinci**
Netradiční prohlídka hradu z ústí zvalného vísta a klávy. Během prohlídky se návštěvníci dozvědí mnohé zajímavosti z historie hradu, o vánočních, silvestrovských a novoročních zvycích.

Změna programu vyhrazena

m Muzeum v Bruntále

WWW.HRADSOVINEC.CZ

OTEVÍRACÍ DOBA

VYHLÍDKOVÉ VĚŽE

na Nové Vsi u Rýmařova
od 1. 7. 2020 do 31. 8. 2020

PONDĚLÍ a ÚTERÝ

ZAVŘENO

STŘEDA až NEDĚLE

10:00 - 12:00 hodin

14:00 - 17:00 hodin

Vstupné:

- Dospělí **20,- Kč**
- Děti od 7-15 let a senioři nad 65 let **10,- Kč**
- Děti do 6 let **zdarma**

Provozovatel Obec Dolní Moravice
IČ 00295957 DIČ CZ00295957
Odp. osoba: PhDr. Jiřka Vaculová
Tel.: 604 712 992

Případná změna otevírací doby na www://obecdolnimoravice.estranky.cz/clanky/vyhlidkova-vez-nova-ves/oteviraci-doba-vez/

HOSPODA NA KLUZIŠTI VÁS ZVE NA

SRAZ DĚTSKÝCH

ELEKTRICKÝCH

VOZÍTEK

V SOBOTU 11. 7. 2020

SRAZ V 15:00

NA NÁMĚSTÍ U RADNICE V RÝMAŘOVĚ

SPOLEČNÝ ODJEZD V 15:30

DO AREÁLU ZIMNÍHO STADIONU

SOUTĚŽE

ZÁVODY

FB: HOSPODA NA KLUZIŠTI

Shazujeme kila!

Jdeme příkladem a dáváme na celý rok
100 Kč měsíčně dolů na všechny nové tarify!

S maximálně bezpečnou instalací.

Nordic telecom +

Překvapivá volnost

Rychlé, stabilní a hlavně bez závazku! Tak má vypadat ideální připojení k internetu

Taky vás již nebaví neustále padající nebo pomalý internet? Takové starosti klidně hodte za hlavu. Český telekomunikační operátor Nordic Telecom přináší vysokorychlostní internet, který je stabilní, bez závazku i datových limitů.

Nordic Telecom je českou telekomunikační společností se silným zázemím a cílem vrátit do telekomunikací svobodu. Se severem ji kromě názvu spojují hodnoty spolehlivosti, férovosti a volnosti. Všechny služby od Nordic Telecomu jsou totiž bez závazku a pokud by nespĺnily očekávání, může je zákazník kdykoli ukončit.

A jaké služby tedy Nordic Telecom nabízí?

Nordic 5G internet

Pevný Nordic 5G internet funguje na nejmodernější 5G-ready technologii, která zaručuje mimořádnou stabilitu. I díky tomu, že konektivita běží v licencovaném pásmu 3,7GHz, které si jednoduše můžete představit jako čtyřproudou dálnici vyhrazenou jen pro zákazníky Nordic Telecom.

Vybrat si můžete ze dvou tarifů:

Nordic 5G s rychlostí 40 Mb/s je ideální pro běžné brouzdání a stahování dat nebo oblíbenější Nordic 5G Plus s rychlostí 100 Mb/s, který splňuje nároky domácností, kde potřebují být online všichni najednou.

Připojení přes optické vlákno

Zejména na Moravě nabízí Nordic Telecom také připojení přes optický kabel - ultimátní řešení pro nejrychlejší a nejstabilnější přenos dat dosahuje rychlosti až 1000 Mb/s.

Wi-Fi

Bezdrátové připojení u nás patří k těm nejpoužívanějším vůbec. Mezi hlavní výhody této technologie od Nordic Telecomu patří velmi dobrá spolehlivost i rychlost při stahování a odesílání dat.

Nordic TV

Kromě vysokorychlostního internetu nabízí Nordic Telecom i digitální Nordic TV, která je vhodným řešením při přechodu na DVB-T2. Nordic TV je oblíbená hlavně díky svým chytrým funkcím - zpětnému přehrávání pořadů, sledování programů v televizi, počítači i mobilu nebo třeba možnost si nahrát až 120 hodin záznamu.

Nejjednodušší cestou, jak se přestat rozčilovat nad padajícím nebo pomalým internetem, je podívat se na www.nordictelecom.cz a ověřit si, které služby Nordic Telecom nabízí přímo na vaší adrese.

Lékárna Avion

Rýmařov, Nám. Míru 3

Vaše rodinná lékárna

SE ZÁKAZNICKOU KARTOU ZÍSKÁVÁTE:

SLEVA až 100 Kč
Z DOPLATKU NA LÉKY*

A PŘI NÁKUPU VYBRANÉHO SORTIMENTU
VOLNÉHO PRODEJE NAD 500 Kč

*Sleva z doplatku je poskytována ve formě neuplatnění maximální obchodní přírůžky a vztahuje se na léky hrazené z prostředků veřejného zdravotního pojištění

- U nás dostanete to co máte předepsáno (nezaměňujeme)
- 20% sleva na antikoncepci
- Věrnostní bodový systém
- Dovoz inkontinenčních pomůcek na území Rýmařovska zdarma
- Inzulíny bez doplatku

ZÁKAZNICKÁ KARTA

AKČNÍ PRODUKTY

NOVÁ SLUŽBA PRO VÁS!

**Rezervační systém
eReceptů!**

Rezervační systém
eReceptů na telefonním čísle
725 717 765 nebo e-mailu
avion@lekarnauhradeb.cz

Pro více informací
volejte: 725 717 765

Krok 1:

Přešlete nám z Vašeho mobilu Váš eRecept formou SMS na telefonní číslo **725 717 765** nebo e-mailem na avion@lekarnauhradeb.cz

Vzor Vaší SMS / Váš mobil

Krok 2:

Léky Vám připravíme v lékárně a budeme Vás informovat o termínu vyzvednutí na Váš mobil.

Vzor SMS lékárny / mobil lékárny

**Betakaroten 12 000 I.U.
100 + 20 tobolek ZADRMA**

Betakaroten je důležitý provitamin vitamínu A a chrání tělo před škodlivým působením volných radikálů.
Doplánek stravy.

Běžná cena

159 Kč

Akční cena

109 Kč

Nabídka platí do vyprodání zásob.

NEJEZDĚTE DO BRUNTÁLU! ŠETŘÍME VÁM PENÍZE A ČAS

Lékárna Avion, Rýmařov

Nám. Míru 216/3, Rýmařov
Tel.: 554 219 823
E-mail: avion@lekarnauhradeb.cz

www.lekarna-avion.cz

OTEVÍRACÍ DOBA:

Po – Pá 8.00 – 12.00 12.30 – 16.30
So ZAVŘENO
Ne ZAVŘENO

facebook.com/Lékárna Avion

15 LET KVALITNÍ PÉČE O VAŠE ZDRAVÍ